

САВА осигурување а.д. Скопје

Ревидирани Посебни финансиски извештаи
за годината завршена на 31 декември 2024

Содржина :

Извештај на независните ревизори	1-2
Посебни финансиски извештаи	
Посебен извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба)	3-6
Посебен извештај за сеопфатна добивка (Биланс на успех)	7-9
Посебен извештај за промени во капиталот	10-11
Посебен извештај за паричните текови	12-14
Белешки кон посебните финансиски извештаи	15-74
Прилог 1 - Годишен извештај за работењето	1-75
Потврда на актуарот	1-20
Прилог 2 - Годишна сметка	1-7

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО АКЦИОНЕРИТЕ И РАКОВОДСТВОТО НА САВА ОСИГУРУВАЊЕ АД СКОПЈЕ

Извршивме ревизија на приложените поединечни финансиски извештаи на Сава Осигурување АД Скопје (во понатамошниот текст “Друштвото”), кои се состојат од поединечен извештај за финансиската состојба на ден 31 декември 2024 година и поединечен извештај за сеопфатната добивка, поединечен извештај за промените во капиталот и поединечен извештај за паричните текови за годината што тогаш завршува и преглед на значајни сметководствени политики и останати објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурувањето и интерна контрола за која раководството смета дека е неопходна за подготвување на финансиските извештаи кои не содржат материјално погрешно прикажување, без разлика дали тоа е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја извршивме нашата ревизија во согласност со Законот за ревизија и стандардите за ревизија кои се во примена во Република Северна Македонија. Овие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата на начин кој ќе ни овозможи да добиеме разумно уверување дека финансиски извештаи не содржат материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува спроведување на постапки за собирање на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од значајно погрешно прикажување на финансиските извештаи, настанато како резултат на измама или грешка. При проценувањето на овие ризици ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи на Друштвото со цел дизајнирање на ревизорски постапки кои што се соодветни на околностите, но не и со цел на изразување на мислење за ефективноста на интерната контрола на Друштвото. Ревизијата исто така вклучува и оценка за соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Веруваме дека ревизорските докази кои ги имаме собрано се доволни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

(продолжува)

Deloitte се однесува на едно или повеќе лица на Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL”), неговата глобална мрежа на друштва членки и нивните поврзани ентитети (заедно “Deloitte организација”). DTTL (уште познат под називот “Deloitte Global”) и сите негови друштва членки и поврзани лица претставуваат посебни и самостојни правни ентитети, кои едни кон други не можат да бидат обврзани ниту одговорни во однос на трети лица. DTTL и секое DTTL друштво член и поврзан ентитет е одговорно само за своите дела и пропусти, и не е одговорно за постапките на другите. DTTL не обезбедува услуги на клиентите. За да дознаете повеќе Ве молиме погледнете на <https://www2.deloitte.com/mk>.

© 2025. За повеќе информации, контактирајте го Deloitte Северна Македонија.

07713B0E3C759620784E51D753137014

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО АКЦИОНЕРИТЕ И РАКОВОДСТВОТО НА САВА ОСИГУРУВАЊЕ АД СКОПЈЕ (продолжение)

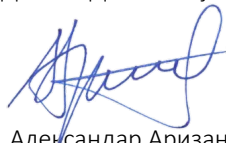
Мислење

Според наше мислење, финансиските извештаи ја прикажуваат реално и објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Сава Осигурување АД Скопје на ден 31 декември 2024 година како и резултатите од работењето и паричните текови за годината што тогаш завршува во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурувањето.

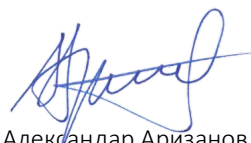
Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Друштвото е одговорно за подготвување на годишен извештај и годишна сметка во согласност со Законот за трговски друштва и истите беа прифатени и одобрени од раководството на Друштвото и кои Друштвото е во обврска да ги поднесе до Централниот регистар на Република Северна Македонија. Наша одговорност е да издадеме мислење во врска со конзистентноста на годишниот извештај со годишната сметка и финансиските извештаи на Друштвото. Ние ги извршивме нашите постапки во согласност со Законот за ревизија и Меѓународниот стандард за ревизија 720 – Одговорности на ревизорот во врска со други информации во документи кои содржат ревидирани финансиски извештаи кој е во примена во Република Северна Македонија. Според наше мислење историските финансиски информации обелоденети во годишниот извештај се конзистентни со годишната сметка и приложените ревидирани финансиски извештаи на Друштвото за годината што завршува на 31 декември 2024 година.

Дилоит ДОО Скопје

Александар Аризанов
Овластен ревизор
Директор

Александар Аризанов
Овластен ревизор

Скопје, 11 март 2025 година

Посебен извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба) На 31 декември 2024 година

Опис на позицијата	Број на пози-ција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
АКТИВА				
A. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (002+003)	001	19	11,142,951	9,200,976
1. Гудвил	002		-	-
2. Останати нематеријални средства	003		11,142,951	9,200,976
Б. ВЛОЖУВАЊА (005+013+021+041)	004		1,365,442,030	1,307,211,765
I. ЗЕМЈИШТЕ, ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ И ОСТАНАТИ МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (006+009)	005	20	150,585,479	152,846,672
1. Земјиште и градежни објекти кои служат за вршење на дејноста (007+008)	006		4,327,771	4,408,501
1.1 Земјиште	007		-	-
1.2 Градежни објекти	008		4,327,771	4,408,501
2. Земјиште, градежни објекти и останати средства кои не служат за вршење на дејноста (010+011+012)	009		146,257,708	148,438,171
2.1 Земјиште	010		39,243,415	-
2.2 Градежни објекти	011		107,014,293	148,438,171
2.3 Останати материјални средства	012		-	-
II. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВА ВО ГРУПА - ПОДРУЖНИЦИ, ПРИДРУЖЕНИ ДРУШТВА И ЗАЕДНИЧКИ КОНТРОЛИРАНИ ЕНТИТЕТИ (014+015+016+017+018+019+020)	013	21	28,555,977	28,786,741
1. Акции, удели и останати сопственички инструменти од вредност во друштва во група - подружници	014		12,300,000	12,300,000
2. Должнички хартии од вредност кои ги издале друштва во група - подружници и заеми на друштва во група - подружници	015		-	-
3. Акции, удели и останати сопственички инструменти во придружени друштва	016		-	-
4. Должнички хартии од вредност кои ги издале придружени друштва и заеми на придружени друштва	017		-	-
5. Останати финансиски вложувања во друштва во група - подружници	018		-	-
6. Останати финансиски вложувања во придружени друштва	019		-	-
7. Вложувања во заеднички контролирани ентитети	020		16,255,977	16,486,741
III. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА (022+025+030+035+040)	021		1,186,300,574	1,125,578,353
1. Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување (023+024)	022		-	-
1.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	023		-	-
1.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	024		-	-
2. Финансиски вложувања расположливи за продажба (026+027+028+029)	025	22	926,026,389	894,002,172
2.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	026		146,747,926	277,256,586
2.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	027		688,508,274	481,552,416
2.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	028		-	-
2.4 Акции и удели во инвестициски фондови	029		90,770,189	135,193,170
3. Финансиски вложувања за тргување (031+032+033+034)	030		-	-
3.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	031		-	-

3.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	032		-	-
3.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	033		-	-
3.4 Акции и удели во инвестициски фондови	034		-	-
4. Депозити, заеми и останати пласмани (036+037+038+039)	035	23	260,274,186	231,576,181
4.1 Дадени депозити	036		260,274,186	231,576,181
4.2 Заеми обезбедени со хипотека	037		-	-
4.3 останати заеми	038		-	-
4.4 Останати пласмани	039		-	-
5. Деривативни финансиски инструменти	040		-	-
IV. ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	041		-	-
В. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ (043+044+045+046+047+048+049)	042	28	216,847,241	116,785,909
1. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервата за преносна премија	043		29,161,402	29,976,155
2. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто математичката резерва	044		-	-
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети	045		182,683,811	84,037,741
4. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за бонуси и попусти	046		5,002,029	2,772,014
5. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто еквизационата резерва	047		-	-
6. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто останатите технички резерви	048		-	-
7. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви за осигурување на живот каде осигуреникот го презема инвестицискиот ризик	049		-	-
Г. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК (ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ)	050		-	-
Д. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА (052+053)	051		9,809,837	11,162,967
1. Одложени даночни средства	052		1,314,294	1,200,527
2. Тековни даночни средства	053		8,495,543	9,962,440
Ѓ. ПОБАРУВАЊА (055+059+063+067)	054		363,583,413	296,917,123
I. ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (056+057+058)	055	24	287,678,239	256,326,141
1. Побарувања од осигуреници	056		281,870,763	250,458,755
2. Побарувања од застапници и посредници	057		5,807,476	5,867,386
3. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	058		-	-
II. ПОБАРУВАЊА ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (060+061+062)	059		39,676,731	12,565,024
1. Побарувања по основ на премија за соосигурување и реосигурување	060		-	-
2. Побарувања по основ на учество во надомест на штети од соосигурување и реосигурување	061		39,676,731	12,565,024
3. Останати побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	062		-	-
III. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (064+065+066)	063	25	36,228,442	28,025,959
1. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	064		12,624,466	12,624,131
2. Побарувања по основ на финансиски вложувања	065		1,873,975	1,499,635
3. Останати побарувања	066		21,730,001	13,902,193

IV. ПОБАРУВАЊА ПО ОСНОВ НА ЗАПИШАН А НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ	067		-	-
E. ОСТАНАТИ СРЕДСТВА (069+072+077)	068		34,567,747	28,370,075
I. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА КОИ СЛУЖАТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА (ОСВЕН ЗЕМЈИШТЕ И ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ) (070+071)	069	20	10,251,230	10,164,866
1. Опрема	070		10,251,230	10,164,866
2. Останати материјални средства	071		-	-
II. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ОСТАНАТИ ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (073+074+075+076)	072	26	24,316,517	18,205,209
1. Парични средства во банка	073		23,534,358	17,213,043
2. Парични средства во благајна	074		782,159	992,166
3. Издвоени парични средства за покривање на математичката резерва	075		-	-
4. Останати парични средства и парични еквиваленти	076		-	-
III. ЗАЛИХИ И СИТЕН ИНВЕНТАР	077		-	-
Ж. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА (079+080+081)	078		57,506,986	48,513,381
1. Претходно пресметани приходи по основ на камати и наемнини	079		-	-
2. Одложени трошоци на стекнување	080		53,194,834	43,524,054
3. Останати пресметани приходи и одложени трошоци	081		4,312,151	4,989,327
З. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТО РАБОТЕЊЕ	082		-	-
S. ВКУПНА АКТИВА (A+B+V+Г+Д+Г+Е+Ж+З)	083		2,058,900,204	1,818,162,197
И. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА	084		48,879,231	42,802,196
ПАСИВА				
A. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ (086+090+091+095+101-102+103-104)	085		505,513,390	473,234,763
I. ЗАПИШАН КАПИТАЛ (087+088+089)	086	27	234,072,672	234,072,672
1. Запишан капитал од обични акции	087		234,072,672	234,072,672
2. Запишан капитал од приоритетни акции	088		-	-
3. Запишан а неуплатен капитал	089		-	-
II. ПРЕМИИ ЗА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ	090		-	-
III. РЕВАЛОРИЗАЦИОНА РЕЗЕРВА (092+093+094)	091		-9,149,692	-7,188,671
1. Материјални средства	092		0	-
2. Финансиски вложувања	093		-8,126,409	-6,992,558
3. Останати ревалоризациони резерви	094		- 1,023,282	- 196,113
IV. РЕЗЕРВИ (096+097+098-099+100)	095		92,717,070	90,232,905
1. Законски резерви	096		92,717,070	90,232,905
2. Статутарни резерви	097		-	-
3. Резерви за сопствени акции	098		-	-
4. Откупени сопствени акции	099		-	-
5 Останати резерви	100		-	-
V. НЕРАСПРЕДЕЛЕНА НЕТО ДОБИВКА	101		152,776,756	148,665,362
VI. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА	102		-	-
VII. ДОБИВКА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	103		35,096,584	7,452,495
VIII. ЗАГУБА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	104		-	-
Б. СУБОРДИНИРАНИ ОБВРСКИ	105		-	-
В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (107+108+109+110+111+112)	106	28	1,310,235,520	1,126,618,431
I. Бруто резерви за преносни премии	107		649,393,862	594,065,341
II. Бруто математичка резерва	108		-	-
III. Бруто резерви за штети	109		653,724,280	526,599,826

IV. Бруто резерви за бонуси и попусти	110		7,117,378	5,953,264
V. Бруто еквализациона резерва	111		-	-
VI. Бруто останати технички резерви	112		-	-
Г. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ ВО ОДНОС НА ДОГОВОРИ КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК	113		-	-
Д. ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ (115+116)	114	29	28,727,486	23,747,744
1. Резерви за вработени	115		28,727,486	23,747,744
2. Останати резерви	116		-	-
Ѓ. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ (118+119)	117		4,193,938	2,448,974
1. Одложени даночни обврски	118		411,359	423,575
2. Тековни даночни обврски	119		3,782,579	2,025,399
Е. ОБВРСКИ КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	120		-	-
Ж. ОБВРСКИ (122+126+130)	121		170,143,272	155,245,133
И. ОБВРСКИ ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (123+124+125)	122	30	82,621	82,645
1. Обврски спрема осигуреници	123		82,621	82,645
2. Обврски спрема застапници и посредници	124		-	-
3. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	125		0	1
II. ОБВРСКИ ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (127+128+129)	126		37,362,646	19,948,056
1. Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување	127		36,794,139	19,902,194
2. Обврски по основ на учество во надомест на штети	128		-	-
3. Останати обврски од работи на соосигурување и реосигурување	129		568,507	45,861
III. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ (131+132+133)	130	31	132,698,005	135,214,432
1. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	131		15,058,966	21,902,592
2. Обврски по основ на финансиски вложувања	132		80,623,173	80,623,173
3. Останати обврски	133		37,015,866	32,688,667
З. ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАГРАНИЧУВАЊА	134		40,086,599	36,867,151
С. НЕТЕКОВНИ ОБВРСКИ ВО ВРСКА СО НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	135		-	-
И. ВКУПНА ПАСИВА А+Б+В+Г+Д+Ѓ+Е+Ж+З+С	136		2,058,900,205	1,818,162,197
Ј. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - ПАСИВА	137		48,879,231	42,802,196

Посебен извештај за сеопфатна добивка (Биланс на успех) за годината што завршува на 31 декември 2024 година

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
A. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (201+210+223a+224+225)	200		1,241,227,030	1,111,788,749
I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА (202+203+204-205-206-207+208+209))	201	8	1,162,836,633	1,047,662,211
1. Бруто полисирана премија за осигурување	202		1,371,245,205	1,258,025,842
2. Бруто полисирана премија за соосигурување	203		-	-
3. Бруто полисирана премија за реосигурување/ретроцесија	204		-	-
4. Бруто полисирана премија предадена во соосигурување	205		-	-
5. Бруто полисирана премија предадена во реосигурување/ретроцесија	206		152,265,298	138,509,811
6. Промена во бруто резервата за преносна премија	207		55,328,521	84,901,270
7. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за соосигурување	208		-	-
8. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за реосигурување	209		-814,753	13,047,451
II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА (211+212+216+217+218+219+223)	210	10	45,475,521	30,470,696
1. Приходи од подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	211		-	-
2. Приходи од вложувања во земјиште и градежни објекти (213+214+215)	212		6,953,276	-
2.1 Приходи од наемнини	213		6,953,276	-
2.2 Приходи од зголемување на вредноста на земјиште и градежни објекти	214		-	-
2.3 Приходи од продажба на земјиште и градежни објекти	215		-	-
3. Приходи од камати	216		34,413,457	25,841,275
4. Позитивни курсни разлики	217		1,306,361	1,675,085
5. Вредносно усогласување (нереализирани добивки, сведување на објективна вредност)	218		-	-
6. Реализирани добивки од продажба на финансиски имот - капитална добивка (220+221+222)	219		2,615,059	2,771,006
6.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	220		2,615,059	2,771,006
6.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	221		-	-
6.3 Останати финансиски вложувања	222		-	-
7. Останати приходи од вложувања	223		187,368	183,330
III. ПРИХОДИ ПО ОСНОВ НА ПРОВИЗИИ ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	223a		12,157,929	18,206,999
IV. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	224	11	12,299,288	8,704,266
V. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ	225	12	8,457,659	6,744,577
Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (227+235+245+248+251+261+271+274+275)	226		1,201,462,307	1,102,617,738
I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) (228-229-230-231+232-233-234)	227	9	612,070,793	536,406,972
1. Бруто исплатени штети	228		676,009,609	561,015,956
2. Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	229		12,008,571	9,493,924
3. Бруто исплатени штети – дел за соосигурување	230		-	-
4. Бруто исплатени штети – дел за реосигурување/ретроцесија	231		80,408,628	24,377,785
5. Промени во бруто резервите за штети	232		127,124,454	28,641,896

6. Промени во бруто резервите за штети – дел за соосигурување	233		-	-
7. Промени во бруто резервите за штети – дел за реосигурување	234		98,646,070	19,379,171
II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (236+239+242)	235		-1,065,901	-200,385
1. Промени во математичката резерва, нето од реосигурување (237-238)	236		-	-
1.1 Промени во бруто математичката резерва	237		-	-
1.2 Промени во бруто математичката резерва - дел за соосигурување/реосигурување	238		-	-
2. Промени во еквализационата резерва, нето од реосигурување (240-241)	239		-	-
2.1. Промени во бруто еквализационата резерва	240		-	-
2.2 Промени во бруто еквализационата резерва - дел за соосигурување/реосигурување	241		-	-
3. Промени во останатите технички резерви, нето од реосигурување (243-244)	242		-1,065,901	-200,385
3.1 Промени во останатите бруто технички резерви	243		1,164,114	718,051
3.2 Промени во останатите бруто технички резерви – дел за соосигурување и реосигурување	244		2,230,015	918,437
III. ПРОМЕНИ ВО БРУТО МАТЕМАТИЧКАТА РЕЗЕРВА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ЖИВОТ КАДЕ ИНВЕСТИЦИОНИОТ РИЗИК Е НА ТОВАР НА ОСИГУРЕНИКОТ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (246-247)	245		-	-
1. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот	246		-	-
2. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот – дел за соосигурување и реосигурување	247		-	-
IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (249+250)	248		41,421,090	40,158,068
1. Трошоци за бонуси (кои зависат од резултатот)	249		5,725,568	5,573,263
2. Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)	250		35,695,522	34,584,805
V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО (252+256)	251	13	484,972,905	457,136,089
1. Трошоци за стекнување (253+253а+254+255)	252		262,428,042	249,465,994
1.1 Провизија	253		116,531,477	103,614,953
1.2 Бруто плати за вработените во внатрешна продажна мрежа	253а		155,371,052	150,668,479
1.3 Останати трошоци за стекнување	254		196,293	387,180
1.4 Промена во одложените трошоци за стекнување (+/-)	255		-9,670,780	-5,204,618
2. Административни трошоци (257+258+259+260)	256		222,544,864	207,670,095
2.1 Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста	257		5,921,093	6,430,606
2.2 Трошоци за вработени (258а+258б+258в+258г+258д)	258		80,406,564	72,584,392
2.2.1 Плати и надоместоци	258а		45,670,737	41,062,809
2.2.2 Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	258б		4,205,380	3,756,142
2.2.3 Придонеси за задолжително социјално осигурување	258в		19,055,953	17,066,241
2.2.4 Трошоци за дополнително пензиско осигурување на вработени	258г		5,020,271	4,680,188
2.2.5 Останати трошоци за вработени	258д		6,454,223	6,019,012
2.3 Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност (договори за работа, авторски договори и други правни односи) заедно со сите давачки	259		13,483,549	11,044,144

2.4 Останати административни трошоци (260а+260б+260в)	260		122.733.658	117.610.954
2.4.1 Трошоци за услуги	260а		99.390.371	90.758.183
2.4.2 Материјални трошоци	260б		9.322.965	10.043.438
2.4.3 трошоци за резервирање и останати трошоци од работењето	260в		14.020.322	16.809.332
VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА (262+263+264+265+266+270)	261	14	7.153.148	2.496.008
1. Амортизација и вредносно усогласување на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста	262		2.180.463	132.062
2. Трошоци за камати	263		3.447.903	679.672
3. Негативни курсни разлики	264		1.524.088	1.684.265
4. Вредносно усогласување (нереализирани загуби, сведување на објективна вредност)	265		-	-
5. Реализирани загуби од продажба на финансиски имот - капитална загуба (267+268+269)	266		-	-
5.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	267		-	-
5.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	268		-	-
5.3 Останати финансиски вложувања	269		-	-
6. Останати трошоци од вложувања	270		693	8
VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ (272+273)	271	15	46.110.077	44.341.182
1. Трошоци за превентива	272		-	-
2. Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување	273		46.110.077	44.341.182
VIII. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА	274		5.187.214	4.920.873
IX. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКУПУВАЈКИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА	275	16	5.612.981	17.358.931
X. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (200-226)	276		39.764.722	9.171.011
XI. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (226-200)	277		0	0
XII. ДАНОК НА ДОБИВКА ОДНОСНО ЗАГУБА	278	18	4.668.139	1.718.516
XIII. ОДЛОЖЕН ДАНОК	279		0	0
XIV. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (276-278-279)	280		35.096.584	7.452.495
XV. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (277-278-279)	281		0	0

Посебните финансиски извештаи прикажани на страниците од 1 до 72 се одобрени од страна на Одборот на Директори на 26 Февруари 2024 година и беа потпишани во нивно име од:

Мелита Гугуловска
Генерален Директор

Кристиан Лешков
Извршен директор

Мирче Маринковиќ
(овластен сметководител бр. на уверение 0106855)

ПК: Извештај за промени во капиталот

Позиција	Број на позиција	Акционерски капитал	Премии на емитирани акции	Законски резерви	Статутарни резерви	Резерви за сопствени акции	Останати резерви	Вкупно резерви	Откупени сопствени акции	Ревалоризацион а резерва	Нераспределена добивка (со знак +) или пренесена загуба (со знак -)	Добивка (со знак +) / загуба (со знак -) за тековната година	Вкупно капитал и резерви
		1	2	3	4	5	6	7=3+4+5+6	8	9	10	11	12=1+2+7-8+9+10+11
Состојба на 1 јануари претходната деловна година	I	234,072,672	-	56,648,135	-	-	-	56,648,135	-	-5,233,808	96,895,822	100,754,309	483,137,131
Промена во сметководствените политики	II1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на грешки во претходниот период	II2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари претходната деловна година – исправено	II	234,072,672	-	56,648,135	-	-	-	56,648,135	-	-5,233,808	96,895,822	100,754,309	483,137,131
Добивка или загуба за претходната деловна година	III	-	-	33,584,770	p	-	-	33,584,770	-	- 1,954,862	67,169,539	-93,301,814	5,497,632
Добивка или загуба за претходната деловна година	III1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7,452,495	7,452,495
Несопственички промени во капиталот	III2	-	-	33,584,770	-	-	-	33,584,770	-	- 1,954,863	67,169,539	- 100,754,309	- 1,954,861
Нереализирани добивки/загуби од материјални средства	III2,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од финансиски вложувања	III2,2	-	-	-	-	-	-	-	-	1,121,583	-	-	1,121,583
Расположливи за продажба													
Реализирани добивки/загуби од финансиски вложувања	III2,3	-	-	-	-	-	-	-	-	- 2,771,006	-	-	- 2,771,006
Расположливи за продажба													
Останати несопственички промени во капиталот	III2,4	-	-	33,584,770	-	-	-	33,584,770	-	- 305,440	67,169,539	- 100,754,309	- 305,440
Сопственички промени во капиталот	IV	-	-	-	-	-	-	-	-	-	- 15,400,000	-	- 15,400,000
Зголемување.намалување на акционерскиот капитал	IV1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати уплати од страна на сопствениците	IV2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исплата на дивиденда	IV3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	- 15,400,000	-	- 15,400,000
Останата распределба на сопствениците	IV4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Состојба на 31 декември претходната деловна година	V	234,072,672	-	90,232,905	-	-	-	90,232,905	-	-	7,188,670	148,665,361	7,452,495	473,234,764
Состојба на 1 јануари тековната деловна година	VI	234,072,672	-	90,232,905	-	-	-	90,232,905	-	-	7,188,670	148,665,361	7,452,495	473,234,764
Промена во сметководствените политики	VI1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на грешки во претходниот период	VI2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари тековната деловна година – преправено	VII	234,072,672	-	90,232,905	-	-	-	90,232,905	-	-	7,188,670	148,665,361	7,452,495	473,234,764
Добивка или загуба за тековната деловна година	VIII	-	-	2,484,165	-	-	-	2,484,165	-	-	1,961,021	4,968,330	27,644,089	33,135,563
Добивка или загуба за тековната деловна година	VIII1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35,096,584	35,096,584
Несопственички промени во капиталот	VIII2	-	-	2,484,165	-	-	-	2,484,165	-	-	1,961,021	4,968,330	- 7,452,495	- 1,961,021
Нереализирани добивки/загуби од материјални средства	VIII2, 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	VIII2, 2	-	-	-	-	-	-	-	-	1,481,208	-	-	-	1,481,208
Реализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	VIII2, 3	-	-	-	-	-	-	-	-	- 2,615,059	-	-	-	- 2,615,059
Останати несопственички промени во капиталот	VIII2, 4	-	-	2,484,165	-	-	-	2,484,165	-	-	827,170	4,968,330	- 7,452,495	- 827,170
Сопственички промени во капиталот	IX	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	856,936	-	- 856,936
Зголемување/намалување на акционерскиот капитал	IX1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати уплати од страна на сопствениците	IX2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исплата на дивиденда	IX3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	856,936	-	- 856,936
Останата распределба на сопствениците	IX4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември тековната деловна година	X	234,072,672	-	92,717,070	-	-	-	92,717,070	-	-	-9,149,691	152,776,756	35,096,584	505,513,390

ПТ: Извештај за паричните текови

ПОЗИЦИЈА	Износ		
	Број на позиција	Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4
А. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ	а	-	-
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (301+302+303+304+305)	300	1,422,024,390	1,286,484,817
1. Премија за осигурување и соосигурување и примени аванси	301	1,339,833,345	1,231,717,848
2. Премија за реосигурување и ретроцесија	302	-	-
3. Приливи од учество во надомест на штети	303	65,305,492	30,575,609
4. Примени камати од работи на осигурување	304	2,600,871	2,630,079
5. Останати приливи од деловни активности	305	14,284,682	21,561,281
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (307+308+309+310+311+312+313+314)	306	1,387,541,372	1,252,925,961
1. Исплатени штети, договорени суми на осигурување, учество во надомест на штети од соосигурување и дадени аванси	307	720,202,736	607,175,560
2. Исплатени штети и учество во надомест на штети од реосигурување и ретроцесија	308	-	-
3. Премија за соосигурување, реосигурување и ретроцесија	309	134,850,707	133,906,273
4. Надоместоци и други лични расходи	310	80,406,564	72,584,392
5. Останати трошоци за спроведување на осигурување	311	384,892,308	362,237,328
6. Платени камати	312	6,784	96
7. Данок на добивка и останати јавни давачки	313	3,611,846	22,305,591
8. Останати одливи од редовни активности	314	63,570,428	54,716,722
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (300-306)	315	34,483,018	33,558,856
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (306-300)	316	-	-
Б. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ВЛОЖУВАЊА	б	-	-
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (318+319+320+321+322+323+324+325)	317	222,289,293	168,649,687
1. Приливи по основ на нематеријални средства	318	-	-
2. Приливи по основ на материјални средства	319	-	119,948,070
3. Приливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото	320	9,209,746	262,262
4. Приливи по основ на вложувања во друштва во група – подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	321	-	219,746
5. Приливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување	322	-	-
6. Приливи по основ на останати финансиски пласмани	323	179,040,430	22,531,110
7. Приливи од дивиденди и останати учества во добивка	324	-	-
8. Приливи од камати	325	34,039,117	25,688,500

II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (327+328+329+330+331+332+333+334)	326	246,356,164	270,145,935
1. Одливи по основ на нематеријални средства	327	4,806,600	5,635,519
2. Одливи по основ на материјални средства	328	3,237,068	6,781,381
3. Одливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото	329	0	148,570,233
4. Одливи по основ на вложувања во друштва во група – подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	330	-	-
5. Одливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување	331	-	-
6. Одливи по основ на останати финансиски пласмани	332	238,312,496	109,158,803
7. Одливи од дивиденди и останати учества во добивка	333	-	-
8. Одливи од камати	334	-	-
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (317-326)	335	-	-
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (326-317)	336	24,066,871	101,496,247
V. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ	В	-	-
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (338+339+340)	337	-	79,943,501
1. Приливи по основ на зголемување на акционерскиот капитал	338	-	-
2. Приливи по основ на примени краткорочни и долгорочни кредити и заеми	339	-	79,943,501
3. Приливи по основ на останати долгорочни и краткорочни обврски	340	-	-
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (342+343+344)	341	4,304,839	15,400,000
1. Одливи по основ на отплата на краткорочни и долгорочни кредити и заеми и останати обврски	342	3,447,903	-
2. Одливи по основ на откуп на сопствени акции	343	-	-
3. Одливи по основ на исплата на дивиденда	344	856,936	15,400,000
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (337-341)	345	-	64,543,501
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (341-337)	346	4,304,839	-
Г. ВКУПНО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ (300+317+337)	347	1,644,313,683	1,535,078,005

Д. ВКУПНО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ (306+326+341)	348	1,638,202,375	1,538,471,897
Ѓ. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ (347-348)	349	6,111,308	-
Е. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ (348-347)	350	-	3,393,893
Ж. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА ПОЧЕТОКОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД	351	18,205,210	21,599,102
З. ЕФЕКТ ОД ПРОМЕНА НА КУРСОТ НА СТРАНСКИ ВАЛУТИ ВРЗ ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	352	-	-
С. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА КРАЈОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД (349-350+351+352))	353	24,316,517	18,205,210

1. Општи информации

Сава Осигурување а.д. Скопје ("Друштвото") е акционерско друштво регистрирано и со седиште во Република Северна Македонија.

Адресата на регистрираното седиште на Друштвото е:

Ул. Железничка бр.41
1000 Скопје
Република Северна Македонија

Друштвото припаѓа на Групацјата на САВА РЕ од Словенија и е во доминантна сопственост на Позаваровалница САВА дд од Словенија која поседува 93,86% од вкупниот акционерски капитал на Друштвото. Крајна матична компанија на Друштвото е Позаваровалница САВА дд.

Друштвото е регистрирано за вршење на 17 класи на неживотно осигурување, а најзначајни активности на Друштвото се осигурување од незгоди, осигурување на моторни возила, осигурување од пожар, туристичко осигурување, осигурување на домаќинства, како и осигурување на имот.

На 31 декември 2024 година, Друштвото имаше 218 вработени (2023: 224 вработени).

2. Основа за изготвување

(а) Извештај за усогласеност

Финансиските извештаи се изготвени во согласност со Сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија објавени во "Правилникот за водење сметководство" и "Правилникот за методот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси", и се презентирани во согласност со "Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи и детална содржина на годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување и/или и реосигурување".

(б) Основи за мерење

Финансиските извештаи се изготвени според историската вредност освен за:

· средствата расположливи-за-продажба кои што се мерат по објективна вредност.

(в) Функционална и известувачка валута

Финансиските извештаи се прикажани во македонски денари ("МКД" или "денари"), која е функционална и известувачка валута на Друштвото, освен каде што е наведено, финансиските информации се прикажани во апсолутни износи во македонски денари.

(г) Користење на проценки и расудувања

Изготвувањето на финансиските извештаи во согласност со Сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија и "Правилникот за методот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси" изискува од менаџментот да прави расудувања, проценки и претпоставки кои влијаат на примената на политиките и прикажаните износи на средствата, обврските, приходите и расходите. Реалните состојби може да се разликуваат од овие проценки.

Проценките и основните претпоставки редовно се прегледуваат. Измените на сметководствените проценки се признаваат во периодот во кој е извршена измена на проценката и во идните периоди доколку измената влијае и на идниот период.

Информациите во врска со расудувањата направени од менаџментот во примената на сметководствените стандарди кои имаат значително влијание на финансиските извештаи се прикажани во белешка 4.

2. Основа за изготвување (продолжение)**(д) Трансакции во странска валута**

Трансакциите во странска валута се искажуваат во денари според курсот важечки на денот на трансакциите. Монетарните средства и обврски искажани во странска валута на денот на известувањето се превреднуваат во денари според средниот курс важечки на денот на известувањето. Немонетарните средства и обврски искажани во странска валута, и кои се мерат по објективна вредност, се превреднуваат во денари според курсот важечки на денот на определувањето на објективната вредност. Курсните разлики кои произлегуваат од превреднувањето на износите во странска валута се признаени во добивката или загубата, освен курсните разлики кои произлегуваат од превреднување на сопственичките хартии од вредност, кои се признаваат директно во капиталот. Немонетарните средства и обврски искажани во странска валута кои се мерат по историска вредност се превреднуваат според курсот важечки на денот на трансакцијата.

Девизните средства со кои што работи Друштвото се претежно евра (ЕУР). Официјалните курсеви важечки на 31 декември 2024 и 2023 година беа како што следи:

	2024 MKD	2023 MKD
1 EUR	61.495	61.495

3. Значајни сметководствени политики

Сметководствените политики наведени подолу се конзистентно применети за сите периоди презентирани во овие финансиски извештаи.

(а) Класификација на договорите за осигурување

Договори за осигурување се договори со кои Друштвото прифаќа значителен ризик од осигурување од другата договорна страна (осигуреникот), согласувајќи се да го обештети осигуреникот доколку определен неизвесен иден настан (осигурен настан) неповолно влијае на осигуреникот. Ризикот од осигурување се разликува од финансискиот ризик. Финансискиот ризик е ризик од можни идни промени на една или повеќе од специфицираните каматни стапки, цените на хартиите од вредност, цените на добрата, курсевите на странски валути, индексот на цените или стапките, кредитниот рејтинг или кредитниот индекс или друга променлива компонента, која се менува во случај на нефинансиска променлива која што не се однесува на договорната страна. Осигурителните договори можат да носат и финансиски ризик.

Ризикот од осигурување е значителен ако, и само ако, осигурениот настан може да предизвика, Друштвото да плати значителни користи. Доколку еден договор се класифицира како договор за осигурување тој останува класифициран како договор за осигурување се додека сите права и обврски од истиот не згаснат или истечат.

(б) Договори за осигурување**(i) Признавање и мерење****Премии**

Бруто полисирани премии го рефлектираат работењето во текот на годината и не вклучуваат даноци или обврски по основ на премии.

3. Значајни сметководствени политики (продолжение)

(б) Договори за осигурување (продолжение)

Заработениот дел од премиите се признава како приход. Премиите се заработени од датумот на настанување на ризикот за времетраење на периодот на обештетување, врз основа на моделот на преземени ризици. Пренесената премија за реосигурителот се признава како трошок во согласност со моделот на добиени услуги од реосигурителот во истиот сметководствен период како и директно поврзаната премија за соодветното осигурување.

Резерва за преносна премија

Резервата за преносна премија се состои од делот од бруто полисирани премии кој се проценува дека ќе се заработи во следната година, пресметан за секој поодделен договор за осигурување, користејќи го дневниот про-рата метод и доколку е потребно, коригиран за да ја одрази промената во настанувањето на ризикот за периодот покриен со договорот.

Штети

Настанати штети ги опфаќаат трошоците за подмирување и решавање на платени и неподмирени штети кои што произлегуваат од настани кои се случиле во тековната финансиска година заедно со корекциите на резервата за штети од претходната година.

Исплатените штети се признаваат во моментот на обработката на штетите и се признаваат во износот кој ќе биде исплатен при подмирувањето на штетата. Износот на исплатената штета во неживотното осигурување се зголемува за трошоците за обработка на штетата.

(i) Признавање и мерење (продолжение)

Наплатените штети кои се надоместени од трети лица и штети за кои се очекува дека ќе бидат надоместени и наплатени од трети лица се одземаат од исплатените штети.

Резервите за штети ги опфаќаат резервите на Друштвото за проценетите трошоци за подмирување на сите настанати штети на денот на извештајот за финансиската состојба без оглед дали штетите се пријавени или не, и со нив поврзаните интерни трошоци за решавање на штетите, како и соодветната маржа за внимателност. Резервираните штети се проценуваат преку прегледување на поодделни штети и определување на посебна резерва за настанатите, но непријавени штети, ефектот на интерните и екстерните предвидливи настани, како што е промената на процедурите за разрешување на штетите, инфлацијата, судските трендови, промени во законската регулатива, како и минати искуства и трендови. Резервите за штети не се дисконтираат.

Предвидените надомести од реосигурителот и проценетиот поврат се прикажани поединечно како средства. Надоместите од реосигурителот и останати надомести се проценуваат на ист начин како и пријавените штети.

Додека менаџментот смета дека бруто резервите за штети и поврзаните со нив надомести од реосигурителот се објективно презентирани врз основа на податоците моментално достапни, конечната обврска ќе варира како резултат на последователни информации и настани и може да резултира со значајни корекции на резервираните износи. Корекциите на резервите за штети направени во претходните години се рефлектираат во финансиските извештаи за периодот во кој корекциите се направени и посебно се обелоденети, доколку се материјални. Применетите методи и направените проценки, се проверуваат редовно.

(в) Средства од реосигурување

Друштвото цедира премија во реосигурување при своето редовно работење заради намалување на потенцијалните нето загуби преку дисперзирање на ризиците. Средствата, обврските, приходите и расходите кои произлегуваат од договорите за реосигурување се презентираат одвоено од со нив поврзаните средства, обврски, приходи и расходи од договорите за осигурување, поради тоа што договорите за реосигурување не го ослободуваат Друштвото од неговите директни обврски кон осигурениците.

3. Значајни сметководствени политики (продолжение)

(в) Средства од реосигурување (продолжение)

Само правата од договорите кои предизвикуваат значителен пренос на ризикот од осигурување се сметаат за средства од реосигурување. Правата од договорите со кои не се врши пренос на значителен дел на ризикот од осигурување се сметаат за финансиски инструменти.

Премиите за реосигурување се признаваат како трошок конзистентно со основата за признавање на премиите од со нив поврзаните договори за осигурување. За основниот осигурителен бизнис, премиите од реосигурување се признаваат како расход во текот на периодот покриен со реосигурувањето, во согласност со очекуваното однесување на реосигурениот ризик.

Делот од претстапената премија за реосигурување што не се признава како расход се вклучува во средствата од реосигурување.

Нето износот платен на реосигурителот на почетокот на договорот може да биде помал од средствата од реосигурување признаени од Друштвото врз основа на правата од договорот за реосигурување. Разликата помеѓу премијата за реосигурителот и признаеното средство од реосигурување се вклучува во извештајот за сеопфатна добивка во периодот кога премијата од реосигурување достасува.

Износот на признаеното средство од реосигурување се мери конзистентно со мерењето на резервата за со нив поврзаните договори за осигурување.

На секој датум на известување се проценува безвреднувањето на средствата од реосигурување. Средството се смета дека е безвредното доколку постои објективен доказ дека, како резултат на настан кој се случил по почетното признавање, Друштвото не е во можност да го поврати целиот преостанат износ на средството и дека настанот има влијание на износот кој Друштвото ќе го прими од реосигурителот и кој може соодветно да се измери. Друштвото склучува договори за реосигурување со првокласни реосигурители и концентрацијата на ризик се избегнува преку следењето на политиката на Друштвото преку поставените лимити кои се ревидираат секоја година.

Побарувања и обврски од осигурување

Износите кои се должат на, и побаруваат од страна на, осигурениците, агентите и други побарувања претставуваат финансиски инструменти и се вклучуваат во побарувања и обврски од осигурување, а не во резервите по договорите за осигурување.

(г) Приходи

(i) Заработени премии од договори за осигурување

Сметководствените политики за признавање на приходите од договорите за осигурување се прикажани во белешка 3(б).

(ii) Приходи од вложувања

Приходите од вложувања се состојат од приходите од вложувања во финансиски средства. Приходот од вложувања во финансиски средства се состои од приходи од камати и дивиденди, како и остварени добивки од финансиските средства класифицирани како расположливи-за-продажба.

(iii) Приходи од провизии и надомести

Приходите од провизии и надомести претставуваат приходи добиени од странски осигурителни компании и Националното Биро по основ на исплатени штети како и приходи добиени од реосигурителите врз основ на договорите за реосигурување.

Приходите од провизии и надомести се признаваат кога ќе се изврши соодветната услуга.

3. Значајни сметководствени политики (продолжение)**(д) Расходи***(i) Трошоци за стекнување на договори*

Трошоците за запишани премии се составени од сите директни трошоци кои произлегуваат од склучените договори за осигурување како што се провизиите за агенти и брокери вклучени во продажбата, маркетинг трошоци и трошоци за реклами.

(ii) Одложени трошоци за стекнување

Одложените трошоци за стекнување се пресметуваат како производ од заработената провизија во текот на годината, и количникот од преносната премија на денот на пресметката и заработената премија за годината, за секоја класа на осигурување.

Единствен трошок што е земен во предвид при пресметката на одложените трошоци за стекнување е провизијата.

На денот на извештајот за финансиска состојба, Друштвото ги евидентира провизиите во однос на полисираната премија, како и преносната премија која се пресметува во однос на полисираната премија. Друштвото во пропишаниот временски рок изврши усогласувања на сметководствени политики на признавање, последователно мерење и обелоденување за трошоците за стекнување што се содржани во Упатството за примена на контниот план за друштвата за осигурување и реосигурување („Службен весник на РМ“, бр. 170 од 16.08.2019 година).

(iii) Расходи од закупнини направени за оперативен наем

Плаќањата по основ на оперативен наем се признаваат како расход во извештајот за сеопфатна добивка според пропорционална метода во времетраење на наемот. Примените попусти се признаваат во извештајот за сеопфатна добивка како составен дел на вкупните трошоци од наемот.

(е) Користи за вработените*(i) Планови за дефинирани придонеси*

Друштвото плаќа придонеси во пензиските фондови во согласност со барањата на законската регулатива. Придонесите кои се утврдуваат врз основа на платите на вработените се уплатуваат во пензиските фондови, кои што се одговорни за исплата на пензиите. Друштвото нема дополнителна обврска за плаќање по основ на овие планови. Обврските за уплата на придонеси во плановите за дефинирани придонеси се признаваат како расход во билансот на успех во периодот во кој настануваат, како дел од трошоците за вработени.

(ii) Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат како расход кога ќе се добие соодветната услуга. Друштвото признава обврска и расход за износот кој што се очекува да биде исплатен како бонус или како удел во добивката доколку Друштвото има сегашна правна или изведена обврска да врши такви исплати како резултат на услуги дадени во минатиот период од вработените и доколку обврската може да се процени веродостојно.

(iii) Планови за дефинирани користи

Согласно македонската законска регулатива Друштвото исплаќа на вработените две просечни плати во Република Северна Македонија во моментот на заминување во пензија.

План за дефинирани користи претставува план за користи по завршување на вработувањето и истиот е различен од плановите за дефинирани придонеси. Нето обврската на Друштвото во однос на плановите за дефинирани користи се пресметува со проценување на износот на идни користи кои вработените ги стекнале како надомест за нивната служба во тековниот и минатиот период, тие користи се дисконтирани за да се утврди нивната сегашна вредност. Пресметката се извршува од страна на квалификуван актуар.

3. Значајни сметководствени политики (продолжение)**(f) Користи за вработените (продолжение)***(iii) Планови за дефинирани користи*

Премерувањата кои произлегуваат од дефинираните планови за користи вклучуваат актуарски добивки и загуби. Друштвото веднаш ги признава во останата сеопфатна добивка и сите други трошоци поврзани со дефинираните планови за користи во трошоци за користи за вработените во добивка или загуба.

Друштвото признава добивка или загуба како резултат на исплата на дефиниран план за користи во моментот на реализација. Добивката или загубата како резултат на исплатата на дефинираниот план за користи претставува разлика помеѓу сегашната вредност на обврската за дефинираниот план за користи исплатена согласно определениот датум на исплата и износот на исплатата вклучувајќи ги сите плаќања во врска со конкретната исплата направени директно од страна на Друштвото.

(e) Тековни даночни средства /обврски

Данокот од добивка се состои од тековен и одложен данок. Данокот од добивка се признава во билансот на успех освен кога се однесува за ставки коишто се пренесени директно во капиталот и соодветниот данок од добивка се признава во капиталот.

Тековиот данок од добивка е очекувана даночна обврска од добивката пред оданочување за годината, применувајќи ја важечката даночна стапка од 10% (2023: 10%) на денот на извештајот за финансиската состојба и корекции на даночната обврска која се однесува на претходни години.

Одложениот данок произлегува од времените разлики помеѓу сметководствената вредноста на средствата и обврските за потребите на финансиското известување и вредноста на истите за даночни цели. Одложениот данок се мери со примена на даночните стапки кои се очекува да се применат кога ќе се реализираат времените разлики врз основа на законите кои се усвоени или значајно усвоени на денот на известувањето.

Одложено даночно средство се признава за неискористени даночни загуби, неискористен даночен кредит и одбитни времени разлики до износот за кој е веројатно дека ќе има оданочив приход во иднина наспроти кој средството би се искористило. Одложено даночно средство се проценува на крајот на секој период на известување и се намалува до степенот до кој веќе не е веројатно дека овие даночни приходи ќе се реализираат.

Секое вакво намалување треба да се анулира до степенот до кој станува веројатно дека ќе биде расположива доволна оданочива добивка. Непризнаено одложено даночно средство се проценува на крајот на секој период на известување и се признава до степенот до кој е веројатно дека идните даночни приходи на товар на кои може да се искористи тоа средство ќе бидат доволни.

Во јануари 2025 година, Собранието на Република Северна Македонија го усвои Законот за минимален глобален данок на добивка, со кој националното законодавство се усогласува со Директивата на Советот на ЕУ 2022/2523 од декември 2022 година.

Целта на овој закон е да се обезбеди минимално ефективно оданочување од **15%** на добивката на мултинационалните компании и големите домашни групи.

Како дел од мултинационална компанија, Друштвото, заедно со останатите составни субјекти кои припаѓаат на истата јурисдикција, спроведе пресметка согласно новата законска регулатива.

Резултатите од оваа пресметка покажаа дека Друштвото нема финансиски импликации ниту потреба од промени во финансиските извештаи.

(ж) Недвижности и опрема(продолжение)*(ii) Последователни издатоци*

Издатоците направени за замена на дел од средството од недвижностите и опремата се признаваат во сегашната вредност на тоа средство, доколку е веројатно дека Друштвото ќе има идни економски користи од тој дел и доколку неговата вредност може да се измери веродостојно. Сегашната вредност на заменетиот дел се отпишува. Сите останати трошоци за секојдневно одржување на недвижностите и опремата се признаваат во добивката или загубата во моментот на нивното настанување.

(iii) Амортизација

Амортизацијата се пресметува на набавна вредност намалена за резидуалната вредност на средството. Значајните компоненти на индивидуалното средство се оценуваат, и доколку компонентата има корисен век различен од остатокот од средството, таа компонента се амортизира одделно.

Амортизацијата се признава во добивката или загубата по пропорционална метода во текот на проценетиот корисен век на секоја компонента од недвижностите, постројките и опремата.

Годишните стапки на амортизација утврдени врз основа на проценетиот корисен век на траење за тековниот и споредбениот период се како што следи:

Згради	1.3%-2%
Транспортни средства	15.5%
Компјутери	33%
Мебел и опрема	10-20%

Методите на амортизација, проценетиот век на траење како и резидуалната вредност на средствата се преоценуваат на секоја дата на известување.

Вложувања во недвижности

Вложувања во недвижности се недвижности (земјиште или згради или дел од зграда или и двете заедно) кои се чуваат од страна на Друштвото со цел заработување на наемнини или за зголемување на капиталот или и за двете заедно. Во оваа категорија не влегуваат недвижности кои се користат од страна на Друштвото за вршење на редовниот тек на работењето.

Вложувањата во недвижности првично се мерат по набавна вредност и последователно се водат по набавна цена намалена за амортизација. Набавната вредност на купени вложувања во недвижности ја содржат нивната набавна цена и сите издатоци кои директно можат да и се припишат на таа недвижност. Издатоци кои директно може да и се припишат на недвижноста ги вклучуваат пример професионалните такси за правни услуги, даноци за пренос на недвижности и други трансакциски трошоци. Последователно на почетното признавање на средството, вложувањата во недвижности се признават по бруто сегашна вредност намалена за акумулирана амортизација и акумулирани загуби поради обезвреднување.

Амортизацијата на вложувањата во недвижности се пресметува со користење на праволиниски метод и со одредените стапки на амортизација од 2%

Вложувањата во недвижности создаваат парични приливи независно од другите средства коишто ги поседува Друштвото.

Вложувањата во недвижности престануваат да се признаваат при оттуѓување или кога вложувањето перманентно ќе се повлече од употреба и нема да се очекуваат идни економски користи од неговото оттуѓување.

При стекнување на вложувања во недвижности, Друштвото е обврзано да ангажира независен проценител со цел да се утврди проценетата објективна вредност на вложувањето во недвижност.

Друштвото на крајот на секој период треба да изврши процени дали постајат индикации за обезвреднување. Доколку постојат индикации за обезвреднување, треба да се изврши проценка на надоместивиот износ.

Друштвото признава загуба поради оштетување во случај кога проценетата објективна вредност добиена од независниот специјалист за вреднување е пониска од нејзината сметководствена вредност до степен до кој Друштвото има позитивна ревалоризациска резерва што произлегува од нејзиниот претходен модел на ревалоризација на материјалните средства, загубата поради оштетување се признава во останата сеопфатна добивка. Секое последователно оштетување се признава во билансот на успех.

(з) Нематеријални средства*(i) Признавање и мерење*

Нематеријалните средства набавени од страна на Друштвото кои имаат определен век на траење се мерат според набавната вредност намалена за акумулираната амортизација и акумулираните загуби поради обезвреднување.

(ii) Последователни издатоци

Последователните издатоци за нематеријалните средства се капитализираат само кога ја зголемуваат идната економска корист од нематеријалните средства. Сите останати издатоци се признаваат во извештајот за сеопфатна добивка како трошоци во моментот на настанување.

(iii) Амортизација

Амортизацијата се пресметува на набавната вредност на средството, намалена за резидуалната вредност на средството.

Амортизацијата се признава во добивката или загубата по пропорционална метода во текот на проценетиот корисен век на нематеријалните средства, од денот кога тие се расположливи за употреба.

Годишните стапки на амортизација утврдени врз основа на проценетиот корисен век за тековниот и споредбениот период се како што следи:

Софтвер и лиценци	20%
-------------------	-----

Методите на амортизација, корисниот век на траење и резидуалната вредност на средствата се преоценуваат на секоја дата на известување.

(с) Средства земени под наем - наемател

Наемите на средства во услови кога Друштвото ги презема суштински сите ризици и награди својствени за сопственоста се класифицирани како финансиски наем. При почетното признавање, средството земено под наем се мери според пониската од неговата објективна вредност и сегашната вредност на минималните плаќања за наемот. Последователно на почетното признавање, средството се евидентира во согласност со сметководствената политика применлива на тоа средство.

Сите останати наеми се класифицираат како оперативни наеми, а средствата под наем не се признаваат во извештајот на финансиска состојба на Друштвото.

(и) Финансиски инструменти***(i) Недеривативни финансиски средства***

Недеривативните финансиски инструменти на Друштвото се класифицираат во следните категории: заеми и побарувања и финансиски средства расположливи-за-продажба.

Друштвото почетно ги признава заемите и побарувањата и депозитите на денот кога тие се настанати. Сите останати финансиски средства (вклучувајќи ги финансиските средства расположливи за продажба) почетно се признаваат на датумот на тргување на кој што Друштвото станува страна на договорните одредби на инструментот.

Друштвото ги депризнава финансиските средства кога ги губи правата од договорот за паричните текови од средството, или кога ги пренесува правата на паричните текови од финансиското средство со трансакција во која се пренесени суштински сите ризици и награди од сопственоста на финансиското средство на друг. Секој остаток од пренесените финансиски средства кој е креиран или задржан од страна на Друштвото се признава како посебно средство или обврска.

Финансиските средства и обврски се нетираат и нето износот се прикажува во извештајот за финансиска состојба кога, и само кога, Друштвото има законско право да ги нетира признаените износи и има намера или да ги порамни трансакциите на нето основа или да го реализира средството и да ја порамни обврската истовремено.

Заеми и побарувања

Заемите и побарувањата се финансиски средства со фиксни или предвидливи плаќања кои не котираат на активен пазар. Ваквите средства почетно се признаени по објективната вредност плус трансакциските трошоци кои директно се припишуваат на стекнувањето на финансиското средство. Последователно на почетното признавање, заемите и побарувањата се мерат по амортизирана набавна вредност со примена на методата на ефективна камата, намалена за загубите поради обезвреднување.

Заемите и побарувањата се содржат од депозити и побарувања од купувачи и другите побарувања.

Финансиски средства расположливи-за-продажба

Финансиски средства расположливи-за-продажба се недеривативни средства кои се определени како финансиски средства расположливи-за-продажба или не се квалификувани во некоја друга категорија на финансиски средства. Последователно на почетното признавање, тие се мерат по објективна вредност и промените кои произлегуваат, освен загубите поради обезвреднување, се признаваат директно во ревалоризационата резерва во капиталот. Кога вложувањето се депризнава, добивката или загубата акумулирана во капиталот се рекласификува во добивката или загубата.

Финансиските средства расположливи за продажба се состојат од сопственички и должнички хартии од вредност и удели во инвестициски фондови.

Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти се состојат од парични средства на жиро сметка, благајна и краткорочни депозити во банки со оригинален рок на достасаност од три или помалку месеци.

3 Значајни сметководствени политики (продолжение)

(и) Финансиски инструменти (продолжение)

(ii) Недеривативни финансиски обврски

Друштвото почетно ги признава издадените должнички хартии од вредност и субординираните обврски на датумот на кој тие настануваат. Сите други финансиските обврски (вклучувајќи ги обврските кои се по објективна вредност преку добивката или загубата) почетно се признаваат на датумот на тргување на кој што Друштвото станува страна на договорните одредби на инструментот.

(iii) Недеривативни финансиски обврски (продолжение)

Друштвото ги депризнава финансиските обврски кога обврските определени во договорите се подмирени, откажани или истечени.

Не-деривативните финансиски обврски вклучуваат останати обврски.

Таквите финансиски обврски почетно се признаваат по објективна вредност плус било какви директно поврзани трансакциски трошоци. Последователно на почетното признавање, овие финансиски обврски се мерат според амортизирана набавна вредност користејќи го методот на ефективна камата.

(j) Акционерски капитал

Обични акции

Обичните акции се класификуваат како капитал. Дополнителните трошоци кои се директно поврзани со емисијата на обични акции, се признаваат како намалување од капиталот.

Дивиденди

Дивидендите се признаваат како обврски во периодот кога се објавени.

(к) Заработка по акција

Друштвото презентира основна и разводната заработка по акција за своите обични акции. Основната заработка по акција е пресметана со поделба на добивката расположлива на сопствениците на обични акции на Друштвото со пондерираниот просечен број на обични акции во периодот. Разводната заработка по акција е утврдена со корекција на добивката или загубата расположлива на сопствениците на обични акции и пондерираниот просечен број на обични акции за ефектите од сите разводнувачки потенцијални обични акции.

(л) Обезвреднување на средствата

(i) Недеривативни финансиски средства

На секој датум на известување финансиското средство кое не е по објективна вредност преку добивката и загубата се проценува за да се утврди дали постои некој објективен доказ дека е обезвреднето. Финансиското средство се смета обезвреднето доколку постои објективен доказ дека се има случено настан на загуба после почетното признавање на средството, и дека настанот има негативен ефект на проценетите идни парични текови од тоа средство кои што можат да се проценат веродостојно.

Како објективен доказ дека финансиските средства (вклучувајќи ги и сопственичките хартии од вредност) се обезвреднети може да биде неисполнување на обврските или доцнење со плаќањата од страна на должникот, реструктурирање на износ од страна на Друштвото според услови кои Друштвото инаку не ги одобрува, индикации дека должникот банкротира, негативни промени во платежната состојба на должниците или издавачите на Друштвото, економски услови кои кореспондираат со неисполнување на обврските или исчезнување на активниот пазар за хартии од вредност. Дополнително, за вложувања во сопственички инструменти, значителното или продолженото намалување на објективната вредност под неговата набавна вредност претставува објективен доказ дека средството е обезвреднето.

3 Значајни сметководствени политики (продолжение)**(л) Обезвреднување на средствата (продолжение)****(i) Недеривативни финансиски средства (продолжение)****Заеми и побарувања**

Друштвото издвојува загуби поради оштетување согласно Правилникот за методот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси. Согласно овој правилник, Друштвото ги класификува сите поединечни побарувања по основ на премија за осигурување и побарувања по основ на регрес во категории во зависност од времето на доцнење на исполнување на обврските од страна на должникот, сметано од денот на доспевање на побарувањето. Друштвото утврдува загуба поради обезвреднување со примена на проценти кои во зависност од деновите на доцнење во интервали се пропишани во правилникот.

Загуба поради обезвреднување на финансиските средства мерени по амортизирана набавна вредност се пресметува како разлика помеѓу сметководствената вредност и сегашната вредност на очекуваните идни парични текови, дисконтирани со оригиналната ефективна каматна стапка на средството. Загубите поради обезвреднувањето се признаваат во добивката или загубата и се рефлектирани во сметката за исправка на вредноста во позициите вредносно усогласување во Билансот на успех. Каматата на обезвреднетите средства продолжува да се признава. Кога последователен настан (на пример плаќање на долгот од страна на должникот) предизвика намалување на износот на загубата поради обезвреднување, намалувањето на загубата поради обезвреднување се анулира преку добивката или загубата.

Финансиски средства расположливи за продажба

Загубите поради обезвреднување на финансиските средства расположливи за продажба се признаваат со рекласификација на кумулативните загуби кои биле признаени во ревалоризационата резерва во капиталот. Кумулативната загуба која е рекласификувана од главнината во добивката или загубата е разлика помеѓу набавната вредност при стекнувањето нето од сите плаќања во однос на главницата и амортизацијата, и тековната објективна вредност, намалена за сите загуби поради обезвреднување претходно признаени во добивката или загубата. Промените во исправка на вредноста како резултат на временската вредност на парите се признаваат како компонента на приходи од камати.

Доколку во последователен период, загубата поради обезвреднување на расположливите-за-продажба должнички инструменти се намали, загубата се анулира низ добивката или загубата.

Сепак, секое дополнително, идно зголемување на објективната вредност на обезвреднети расположливи-за-продажба сопственички хартии од вредност се прикажува во ревалоризационата резерва во капиталот.

Објективната вредност на вложувањата во обврзници за денационализација класификувани како средства расположливи за продажба се утврдува преку последната пазарна цена на овие обврзници наведена во извештајот на Македонска берза која важела на датумот на билансот на состојба, при што разликата до објективната вредност е признаена во билансот на состојба како ревалоризациона резерва.

(ii) Не-финансиски средства

Сметководствената вредност на нефинансиските средства на Друштвото, се проценува на секој датум на известување за да се утврди дали постои било каква индикација според која некое средство може да биде обезвреднето. Доколку таква индикација постои, тогаш се проценува надоместувачкиот износ на средството. Загуба поради обезвреднување се признава кога сметководствената вредност на средството, или неговата единица која генерира пари, го надминува неговиот надоместлив износ.

Надоместувачкиот износ на средството или единицата која генерира пари е поголемата од неговата употребна вредност и неговата објективна вредност намалена за трошоците за продажба на средството. При проценката на употребната вредност, проценетите идни парични текови се дисконтираат до нивната сегашна вредност со употреба на дисконтна стапка пред оданочување која ги одразува тековните пазарни проценки на временската вредност на парите и ризиците специфични за средството или единицата која генерира пари.

За целите на тестирање на загубите поради обезвреднување, средствата кои не можат да се тестираат индивидуално се групирани заедно во најмалата група на средства којашто генерира парични приливи од континуирана употреба коишто во голем степен се независни од паричните приливи од други средства или единици кои генерираат пари.

Загубите поради обезвреднување се признаваат во извештајот за сеопфатна добивка. Загубата поради обезвреднување се анулира доколку постои промена во проценките користени за утврдување на надоместувачкиот износ.

3 Значајни сметководствени политики (продолжение)**(м) Резервирања**

Резервирање се признава доколку, како резултат на минат настан, Друштвото има сегашна законска или изведена обврска која може веродостојно да се измери, и за кое е веројатно дека ќе постои одлив на ресурси кои содржат економски користи за подмирување на обврската. Резервирањата се одредени со дисконтирање на очекуваните идни парични текови користејќи дисконтна стапка пред оданочување која ги одразува тековните пазарни проценки на временската вредност на парите и оние ризици, специфични за обврската.

Резервирање за неповолен договор се признава кога очекуваните користи кои што се очекува да се примат од страна на Друштвото од истиот договор се помали од неизбежните трошоци за исполнување на обврските утврдени со договорот. Резервирањето се мери според сегашната вредност на пониските од очекуваните трошоци за раскинување на договорот и очекуваните нето трошоци за продолжување на договорот. Пред резервирањето да биде воспоставено, Друштвото признава загуба за обезвреднување на средствата кои се поврзани со договорот.

(н) Известување по сегменти

Оперативен сегмент е компонентата на Друштвото вклучена во деловни активности од кои може да заработува приходи и да прави расходи, вклучувајќи приходи и расходи поврзани со трансакции со било кои компоненти на Друштвото. Оперативните резултати на оперативните сегменти на Друштвото редовно се прегледуваат од страна на Одбор на Директори на Друштвото со цел за донесување на одлуки во врска со алокација на ресурсите на сегментот и оценување на нивната успешност, и за кои се расположливи дискрециони финансиски информации. Друштвото има само еден известувачки сегмент.

(њ) Нови стандарди и правилници

Агенцијата за супервизија на осигурување донесе измени и дополнувања на неколку правилници кои беа објавени во "Службен Весник на Република Северна Македонија" бр.170 на 16 август 2019 година. Со овие измени: се воспоставуваат правила за вреднување на одложени трошоци за стекнување; се променуваат правилата за пресметка на капиталот на друштвата за осигурување; се променуваат правилата за вреднување на недвижностите и се променува основот за признавање на приход од реализирани регресни побарувања. На 31 декември 2024 година, Друштвото е усогласено со новата регулатива на Агенцијата за супервизија на осигурување.

Објавени стандарди и толкувања во тековниот период, а кои сè уште не се во примена

Во Службен весник, бр. 75/24, од 3 април 2024 година е објавен Нов Правилник за начинот на водење сметководство. Новиот Правилник влезе во сила наредниот ден од денот на објавувањето, а ќе започне да се применува од 1 јануари 2025 година, освен за ИФРС17, кој ќе се применува од 01.01.2028 година. Со денот на отпочнувањето на примената на овој Правилник, на 1 Јануари 2025 година престанува да важи актуелниот Правилник за водење сметководство („Службен весник“, бр. 159/09, 164/10 и 107/11).

Дополнително во Службен весник, бр. 274/24, од 30 декември 2024 година е објавено Дополнување на Правилник за начинот на водење сметководство според кое се одложува примената Меѓународниот стандард за финансиско известување 9 - Финансиски инструменти (ИФРС9), кој ќе отпочне да се применува од 01.01.2028 година. Дополнувањето на Правилникот влезе во сила наредниот ден од денот на објавувањето, а ќе започне да се применува од 1 јануари 2025 година.

4 Сметководствени проценки и расудувања

Друштвото прави проценки и претпоставки кои влијаат на износите на средствата и обврските. Проценките и со нив поврзаните претпоставки постојано се предмет на преоценување и се темелат на минато искуство и други фактори, вклучувајќи ги очекувањата за идните настани за кои се верува дека се извесни во соодветните околности.

(i) Клучни извори на несигурност во проценките

Подолу се презентирани проценките и претпоставките во врска со обврските по основ на осигурување. Во белешката 5 се обелоденети факторите на ризик кои произлегуваат од овие договори.

Резерви по договори за осигурување

Претпоставките кои влијаат на прикажаните износи на средства и обврски од осигурување се користат за да се утврди резервата по договори за осигурување, која е доволна за да се покријат обврските кои можат да произлезат од договорите за осигурување, доколку тие можат да се предвидат.

Сепак, земајќи ја во предвид неизвесноста при утврдувањето на резервацијата на неподмирени штети, возможно е крајниот резултат да се разликува од претходно утврдената обврска.

Општи договори за осигурување

На датумот на извештајот за финансиската состојба се одредуваат резерви за очекуваните трошоци за подмирување на сите штети кои настанале се до тој датум, без оглед дали се пријавени или не, вклучувајќи ги и трошоците за разрешување на штетите, намалени за износите кои се веќе исплатени.

4 Сметководствени проценки и расудувања (продолжение)

Резервите за штети не се дисконтираат за временската вредност на парите.

Изворите на податоци употребени како влезни информации за градење на претпоставките се типични и интерни за Друштвото, притоа применувајќи детални анализи кои се прават најмалку еднаш годишно. Претпоставките се проверуваат со цел да се утврди дали се конзистентни со информациите од пазарот или други објавени информации.

Друштвото обрнува посебно внимание на тековните трендови.

Проценката на настанатите, но сеуште непријавени штети ("IBNR") генерално е предмет на повисок степен на несигурност во однос на проценките на пријавените штети, за кои што Друштвото располага со повеќе информации. IBNR штетите често може да станат видливи за Друштвото дури неколку години по случувањето на настанот кој ја предизвикал таа штета.

(i) *Клучни извори на несигурност во проценките (продолжение)*

Општи договори за осигурување (продолжение)

Секоја пријавена штета се проценува поодделно, земајќи ги во предвид условите во кои настанала штетата, информациите достапни од проценителите на штети и минатите искуства за големината на слични штети. Проценките по поделните предмети редовно се прегледуваат и се ажурираат со нови информации.

Потешкотиите при проценувањето на резервите се разликуваат кај различните класи на осигурување од повеќе причини, вклучувајќи ги следниве:

Резерви по договори за осигурување (продолжение)

- Разлики во условите на договорите за осигурување;
- Различна сложеност на штетите;
- Разлики во тежината на секоја штета;
- Разлики во периодот помеѓу настанувањето и пријавувањето на штетите.

Кај одредени класи на осигурување може да постојат значајни одолговлекувања од моментот на пријавување на штетата до моментот на разрешување на истата, така да не може со сигурност да се знаат конечните трошоци на датумот на извештајот за финансиската состојба.

Вредноста на резервите за настанати а сеуште непријавени штети се проценуваат со примена на статистички методи. Овие методи го екстраполираат развојот на платените и настанати штети, просечниот трошок по штета и конечниот број на штети за секоја година во која се случуваат штетните настани, врз основа на набљудувањата на развојот во претходните години и очекуваните коефициенти на штети.

Клучниот статистички метод кој се применува е методот на верижно скалило - (Chain ladder method) кој користи историски податоци за проценување на очекуваниот исход на платените и настанати штети.

Примената на историски податоци подразбира дека начинот на развој на штетите ќе се повторува и во иднина. Поради тоа што ова не е секогаш така, методите на проценка се менуваат во зависност од условите. Причините може да бидат:

- Економски, правни, политички и социјални трендови (кои резултираат со, на пример разлики во очекуваното ниво на инфлација);
- Промена во портфолиото на договорите за осигурување;
- Влијанието на големите загуби.

Штетите од општите договори за осигурување се плаќаат по настанување на штетата. Договорите се склучуваат на кратки рокови, најчесто за период од една година, при што Друштвото има обврски по сите настанати осигурани настани за времетраењето на договорот.

Пократкиот рок на разрешување на овие штети му овозможува на Друштвото да има поголема сигурност при проценката на трошоците за штети што влијае на пресметката на резерви за настанатите, но сеуште непријавени штети.

4 Сметководствени проценки и расудувања (продолжение)**Општи договори за осигурување (продолжение)****Претпоставки**

Клучна претпоставка при оценките на Друштвото е искуството со развојот на штетите во минатото. Ова вклучува претпоставки за просечните трошоци за штети, трошоците за решавање на штетите, факторот на инфлацијата и бројот на штети во секоја година. При утврдувањето до која мера влијаат надворешните фактори, како што се судските одлуки и законската регулатива врз оценките се користи расудување. *Клучни сметководствени расудувања во примената на сметководствените политики на Друштвото*

Одредени клучни сметководствени расудувања во примената на сметководствените политики на Друштвото се презентирани подолу.

4. Сметководствени проценки и расудувања (продолжение)*(ii) Класификација на договорите за осигурување*

Договори за осигурување се договори со кои Друштвото прифаќа значителен ризик од осигурување од другата договорна страна (осигуреникот).

Класификација на финансиските средства и обврски

Сметководствените политики на Друштвото овозможуваат финансиските средства и обврски да бидат класифицирани во одредени категории, во зависност од условите.

(iii) Анализа на сензитивност

Друштвото го има проценето влијанието на промената на одредени клучни варијабли врз добивката или загубата за годината, капиталот и коефициентот на покриеност.

Сензитивноста на добивката за годината и капиталот на промените во принос на вложувањата, настанатите штети и вкупните трошоци на 31 декември 2024 година и 31 декември 2023 година се презентирани во табелата подолу:

Анализа на сензитивност

За годината завршена на 31 декември 2024

	Добивка за годината Капитал и резерви		Потребно ниво на маргина на солвентност	Коефициент на покриеност	Промена на коефициент на покриеност
Тековна позиција на капиталот	35,096,584	505,513,390	204,138,658	248%	0%
Принос од вложувања (+200 п.п.)	36,006,094	506,422,900	204,138,658	248%	1%
Принос од вложувања (-200 п.п.)	34,187,073	504,603,880	204,138,658	247%	0%
5% зголемување на настанати штети	4,546,339	474,963,145	204,138,658	233%	-15%
5% намалување на настанати штети	65,646,828	536,063,635	204,138,658	263%	15%
5% зголемување на вкупните трошоци	7,644,768	478,061,574	204,138,658	234%	-12%
5% намалување на вкупните трошоци	62,548,400	532,965,206	204,138,658	261%	13%

За годината завршена на 31 декември 2023

	Добивка за годината Капитал и резерви		Потребно ниво на маргина на солвентност	Коефициент на покриеност	Промена на коефициент на покриеност
Тековна позиција на капиталот	7,452,495	473,234,763	204,302,323	232%	-
Принос од вложувања (+200 п.п.)	8,061,909	473,844,177	204,302,323	232%	1%
Принос од вложувања (-200 п.п.)	6,843,081	472,625,349	204,302,323	231%	0%
5% зголемување на настанати штети	(19,357,834)	446,424,433	204,302,323	219%	-13%
5% намалување на настанати штети	34,262,824	500,045,092	204,302,323	245%	13%
5% зголемување на вкупните трошоци	(18,860,159)	446,922,109	204,302,323	219%	-12%
5% намалување на вкупните трошоци	33,765,149	499,547,417	204,302,323	245%	13%

4. Сметководствени проценки и расудувања (продолжение)

(iii) Анализа на сензитивност (продолжение)

Најзначајно влијание врз (загубата)/добивката за годината, капиталот и коефициентот на покриеност има потенцијалната промена на настанатите штети и вкупните трошоци.

При извршувањето на овие анализи претпоставка е дека останатите фактори се константни, а се менува само една варијабла. Треба да се нагласи дека информациите презентирани во табелата погоре се подготвени со примена на детерминистички пристап, така да не постои корелација помеѓу клучните варијабли и анализата не може да се пренесе на нив.

Каде што се смета дека варијаблите се нематеријални, не е проценето влијанието на незначајните промени на овие варијабли. Одредени варијабли може да не бидат материјални во моментот, но доколку се промени нивото на материјалност на одредена варијабла, треба да се направи проценка на влијанието на таа варијабла во иднина.

5. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик

Цели на управување со ризикот и политики за намалување на ризикот од осигурување

Управувањето на Друштвото со ризикот од осигурување и финансискиот ризик се критични за работењето на Друштвото. За општите договори за осигурување целта е да се одберат средства чиј рок и износ при достасување ќе биде усогласен со очекуваните парични одливи по основ на настанатите штети по тие договори.

Главната осигурителна активност на Друштвото претпоставува ризик од загуба од лица или организации кои што се директно изложени на ризикот. Овие ризици може да се однесуваат на имот, обврска, здравје, незгода или останати ризици што може да произлезат од осигурени настани. Друштвото е изложено на неизвесноста поврзана со времето на настанување, зачестеноста и тежината на штетите што произлегуваат од тие договори. Друштвото исто така е изложено и на пазарен ризик преку осигурителните и инвестиционите активности.

Друштвото управува со ризиците од осигурување преку поставување на лимити за осигурување, процедури за одобрување на трансакции со нови производи или производи со кои се надминуваат поставените лимити, ценовни тарифи, централизирано управување со реосигурувањето и следење на вонредни настани.

Стратегија за запишување на полиси за осигурување

Стратегијата на Друштвото за запишување на полиси за осигурување е да се постигне дисперзија со што би се обезбедило многубројно и избалансирано портфолио со слични ризици во текот на повеќе години, со што се намалува променливоста на резултатот.

Стратегијата на Друштвото за запишување на полиси за осигурување е презентирана во годишниот деловен план во кој се утврдени класите за осигурување, територијата на дејствување, како и индустриските сектори во кои Друштвото е подготвено да осигурува. Сите општи договори за осигурување се по природа годишни и осигурителот има право да одбие обновување или продолжување на истите, како и промена на условите на договорот при неговото продолжување.

5. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)**Стратегија за реосигурување**

Друштвото реосигурува дел од ризиците за осигурување за да ја контролира својата изложеност кон загуби и за да ги заштити изворите на капитал. Друштвото склучува комбинација од пропорционални и непропорционални договори за реосигурување за да ја намали нето изложеноста, и тоа од типовите вишок на штети, квотно реосигурување и вишок на ризик. Исто така Друштвото купува и факултативно реосигурување во одредени специфични случаи.

Факултативните договори мора претходно да бидат посебно одобрени и трошоците по нив редовно се следат.

Договорите за реосигурување содржат кредитен ризик и таквите средства повратени од реосигурителите, се искажуваат по утврдување на загуба за обезвреднување на признаеното средство.

Друштвото редовно ја следи финансиската состојба на реосигурителите и периодично ги проверува договорите со реосигурителите. Раководството на Друштвото ги определува минималните безбедносни критериуми за прифатливо реосигурување и следи дали при склучувањето на договорите за реосигурување истите се запазени. Исто така раководството на Друштвото редовно ја следи успешноста на програмата за реосигурување. Кредитниот ризик на реосигурувањето е подетално објаснет подолу во оваа белешка.

Усогласеност на средствата и обврските

Законот за супервизија на осигурувањето пропишува одредени лимити во однос на политиката за усогласување на средствата и обврските на Друштвото.

Друштвото активно управува со својата финансиска позиција користејќи пристап со кој се балансира квалитетот, дисперзија, ликвидноста и повратот на вложувањата, земајќи ги во предвид лимитите одредени во Законот за супервизија на осигурувањето. Главна цел е да се усогласат паричните текови на средствата и обврските.

Во табелата е презентирано усогласувањето на средствата со обврските согласно законските барања, во врска со средствата што ги покриваат техничките резерви:

Усогласеност на средствата и обврските

	2024	2023
Средства		
Депозити во банки кои имаат дозвола од НБРСМ	260,274,186	231,576,181
Парични средства и средства на банкарски сметки	24,316,517	18,205,209
Хартии од вредност издадени од РСМ или НБРСМ	835,256,199	758,809,002
Акции и удели во инвестициски фондови	90,770,189	135,193,170
	1,210,617,091	1,143,783,562
Обврски (технички резерви)		
Резерви по договори за осигурување нето од делот на реосигурителот	473,155,819	445,743,336
Преносна премија нето од делот на реосигурителот	620,232,460	564,089,186
	1,093,388,279	1,009,832,523
Усогласеност на средствата и обврските	117,228,812	133,951,040

Согласно барањата на Законот за супервизија на осигурувањето, Друштвото е усогласено во поглед на вложувањата на средствата кои ги покриваат техничките резерви.

5. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)**Одговорност кон трети лица****Карактеристики**

Друштвото склучува договори за осигурување од одговорност кон трети лица. Согласно овие договори надомест се исплатува за претрпени повреди од физички лица, вклучувајќи вработени или трети лица. Главно оваа класа на осигурување се однесува на претрпени телесни повреди.

Времетраењето на процесот на исплата на штетата од датумот на пријавување на штета до датумот на разрешување на истата зависи од повеќе фактори како што се природата на покритието, условите на полисата како и тоа кој суд е надлежен според договорот.

Најголем дел од договорите за осигурување од одговорност кон трети лица не се предмет на значајна комплексност така да и крајниот исход е помалку неизвесен. Генерално овие договори резултираат со помала неизвесност во проценките.

Управување со ризикот

Управувањето со ризикот од договори за осигурување од одговорност кон трети лица се прави главно преку цената, дизајнот на производот, изборот на ризик, соодветна стратегија за инвестирање, проценка и реосигурување. Друштвото ги следи и реагира на промените на општите економски и комерцијални услови во опкружувањето во кое работи за да се осигура дека само оние ризици кои се во согласност со критериумите на Друштвото се предмет на осигурување.

Главен ризик во договорите за осигурување од одговорност кои резултираат со претрпени телесни повреди е трендот судовите да одредуваат високо ниво на надомест.

При утврдувањето на премијата Друштвото претпоставува дека трошоците ќе се зголемат пропорционално со крајно расположливите информации.

Клучните ризици поврзани со овие договори се поврзани со осигурувањето, конкуренцијата, искуството со штети и евентуалноста осигурениците да преувеличат или измислат штета.

Имот**Карактеристики**

Друштвото склучува договори за осигурување на имот што се наоѓа на територијата на Република Северна Македонија. Договорите за осигурување на имот до одредени лимити го заштитуваат осигуреникот од загуба или штета на нивниот имот.

Настанот што предизвикува штета на градежни објекти или друг имот најчесто се случува ненадејно (како што е пожар или кражба) при што причината за штета лесно се определува. Во овој случај штетата ќе биде брзо пријавена и може да биде разрешена без одлагање. Соодветно имотното осигурување се класификува како краткорочно, што значи дека зголемувањето на трошоците и повратот на вложувањето се од помало значење.

Имот(продолжение)*Управување со ризикот*

Главните ризици поврзани со овие договори е ризикот од осигурување, ризикот од дејствувањата на конкуренцијата и искуството со штети (вклучувајќи го и променливото настанување на природни непогоди). Друштвото исто така е изложено и на ризик од осигурениците да ја преувеличат или измислат штетата. Ова во голема мерка објаснува зошто економските услови се во корелација со профитабилноста на портфолиото на договори за осигурување на имот.

Ризикот од овие осигурувања е ризикот Друштвото да наплати несоодветна премија за различните имоти што ги осигурува. Ризикот од секоја поодделна полиса ќе варира во зависност од повеќе фактори како што се локацијата, воспоставените сигурносни мерки и староста на имотот. За осигурувањето на домашен имот, се очекува голем број од имотите да бидат изложени на слични ризици. Меѓутоа, ова не важи за деловните објекти.

Голем број од деловните објекти претставуваат специфична комбинација на локација, вид на работење и воспоставени сигурносни мерки. Пресметката на премијата е пропорционална со ризикот овие полиси да бидат субјективни и со тоа и по ризични.

Друштвото го реосигурува ризикот пропорционално со задржување на ризикот до определен лимит кој е различен во зависност од типот на производот и територијата.

Осигурување на возила*Карактеристики*

Друштвото склучува договори за осигурување на возила на територијата на Република Северна Македонија. Ова осигурување вклучува осигурување и на имот и одговорност кон трети лица и е краткорочно.

За разрешување на штетите во кои се претрпени телесни повреди е потребно повеќе време и се покомплексни да се проценат. Овие видови на осигурување на моторни возила исто така покриваат и штети од одговорност кон трети лица и смртен случај или повреда.

Управување со ризикот

Генерално гледано овие штети се помалку комплексни и е потребно пократок период за да се разрешат, така што тие носат умерен ризик. Друштвото редовно ги следи трендовите и соодветно реагира на промените на надоместот за овој вид на повреди, судските парници и зачестеноста на пријавување на штети.

Зачестеноста на овие штети зависи од недоволните временски услови и бројот на пријавени штети е поголем во зимските месеци. Исто така тие зависат и од цената на горивото и економските активности, кои што влијаат на сообраќајните активности.

Друштвото го реосигурува ризикот пропорционално со задржување на ризикот до определен лимит кој е различен во зависност од типот на производот и територијата.

5. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)**Здравствено осигурување***Карактеристики*

Друштвото исто така склучува и договори за здравствено осигурување во Република Северна Македонија.

Според овие договори се исплаќаат средства за покривање на медицински услуги и болнички трошоци во фиксен износ за секој ден поминат во болница од страна на осигуреникот.

Вообичаено осигуреникот е покриен само за дел од медицинските трошоци или му се исплаќа фиксен износ без оглед на реалните трошоци.

Управување со ризикот

Здравственото осигурување е примарно изложено на ризик од потребата за болнички третман. Друштвото управува со ризикот преку медицинско следење со цел да се осигури дека тековните премии се во согласност со здравствената состојба на осигуреникот и неговата фамилијарна медицинска историја.

Развој на штети

Друштвото нема презентирани информација за развојот на штети т.е споредба меѓу исплатените штети и резервата, првенствено поради тоа што тие типично се разрешуваат во рок од една година

Концентрација на ризикот од осигурување

Главен аспект на ризикот од осигурување со кој се соочува Друштвото е концентрацијата на ризик која може да постои доколку се случи одреден штетен настан кој би можел значително да влијае врз обврските на Друштвото. Ова може да произлезе од еден договор за осигурување или повеќе помали, но поврзани договори кои би можеле да предизвикаат значителни обврски за Друштвото. Важен аспект на концентрација на ризикот од осигурување е дека може да настане со кумулирање на ризиците од повеќе поодделни класи на осигурување.

Концентрација може да настане и кај многу сериозни, ретки настани, како што се природни катастрофи, како и кај настани кои се поврзани со одредени групи или територии.

Географска и секторска концентрација

Ризиците на кои е изложено Друштвото се лоцирани во Република Северна Македонија.

Раководството верува дека Друштвото не е изложено на значително концентрација кон ни една група на осигуреници од социјален, професионален, старосен или друг аспект.

Концентрација од многу сериозни, ретки настани

Според нивната природа и настанување овие настани ретко се случуваат. Тие претставуваат сериозен ризик за Друштвото бидејќи случувањето на ваков настан, би имал значително негативно влијание врз паричните текови на Друштвото.

5. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

Друштвото управува со овие ризици на следните начини:

- Првенствено ризикот се управува преку склучување на соодветни договори за осигурување. Агентите за осигурување не смеат да склучат договор доколку очекуваните добивки не се пропорционални на ризикот.
- Како второ, овој ризик се управува и преку склучување на договори за реосигурување. Друштвото склучува договори за реосигурување, како што се - вишок на штети, квотно реосигурување и вишок на ризик, како и целосно реосигурување кое обезбедува заштита од вкупниот ризик. Друштвото редовно ја следи програмата за реосигурување, како и трошоците и користите од истата.

Финансиски ризик

Друштвото е изложено на финансиски ризик преку финансиските средства, финансиските обврски, средствата од реосигурување, обврските за осигурување и реосигурување. Поконкретно, главен финансиски ризик е дека приливите по основ на финансиски средства нема да бидат доволни за да се подмират обврските кои произлегуваат од договорите за осигурување. Финансискиот ризик ги опфаќа ризикот од каматни стапки, валутниот ризик, ликвидносниот ризик и кредитниот ризик.

Цел на Друштвото е да ги усогласи обврските по основ на договорите за осигурување со средства со ист или сличен ризик. Ова му обезбедува на Друштвото сите достасани обврски редовно да ги исплаќа.

(i) Каматен ризик

Изложеноста на Друштвото на каматен ризик првенствено произлегува од портфолиото на вложувања.

Најголем дел од осигурителните договори се краткорочни и каматниот ризик се намалува преку вложување во краткорочни депозити во банки.

Краткорочните обврски за осигурување и реосигурување не се директно осетливи на пазарните каматни стапки бидејќи се недисконтирани и се некаматносни.

Заеднички обврски

Друштвото има обврски кон Националното Биро за Осигурување во сооднос со учеството на Друштвото во штетите кои произлегуваат од осигурување на моторни возила, причинети од непознати сторители или неосигурани возила. Дополнително, Друштвото како и останатите друштва кои се вклучени на пазарот и вршат осигурување на моторни возила, е обврзано да учествува со дел во неисплатените штети кои произлегуваат од осигурувањето на моторни возила, во случај на ликвидирање на било кое осигурително друштво на пазарот, во согласност со Законот за супервизија на осигурувањето

5. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)*Финансиски ризик (продолжение)**Каматен ризик (продолжение)*

За годината завршена на 31 декември 2024

	Инструменти со фиксна каматна стапка							Некаматоносни
	Вкупно	Инструменти со променлива каматна стапка	До 1 месец	1 до 3 месеци	3 месеци до 1 година	1 до 5 години	Повеќе од 5 години	
Средства	1,819,603,722	39,882,333	-	39,770,901	143,514,657	583,477,439	295,117,746	717,840,645
Финансиски вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	28,555,977	16,255,977	-	-	-	-	-	12,300,000
Финансиски вложувања расположливи за продажба	926,026,389	-	-	39,770,901	106,977,021	359,832,889	295,117,746	124,327,832
Депозити, заеми и останати пласмани	260,274,186	91,999	-	-	36,537,636	223,644,550	-	-
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	216,847,241	-	-	-	-	-	-	216,847,241
Побарувања од непосредни работи на осигурување	287,678,239	-	-	-	-	-	-	287,678,239
Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	39,676,731	-	-	-	-	-	-	39,676,731
Останати побарувања	36,228,442	-	-	-	-	-	-	36,228,442
Парични средства и парични еквиваленти	24,316,517	23,534,358	-	-	-	-	-	782,159
Обврски	1,450,928,026	-	-	-	-	-	-	1,450,928,026
Бруто технички резерви	1,310,235,520	-	-	-	-	-	-	1,310,235,520
Обврски од непосредни работи на осигурување	82,621	-	-	-	-	-	-	82,621
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување	37,362,646	-	-	-	-	-	-	37,362,646
Останати обврски	103,247,239	-	-	-	-	-	-	103,247,239
Неусогласеност на средствата и обврските	368,675,696	39,882,333	-	39,770,901	143,514,657	583,477,439	295,117,746	(733,087,381)

Каматен ризик

За годината завршена на 31 декември 2023

	Инструменти со фиксна каматна стапка							Некаматносни
	Вкупно	Инструменти со променлива каматна стапка	До 1 месец	1 до 3 месеци	3 месеци до 1 година	1 до 5 години	Повеќе од 5 години	
Средства	1,586,273,336	33,789,177	-	-	508,743,371	145,030,405	336,522,012	562,188,372
Финансиски вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	28,786,741	16,486,741	-	-	-	-	-	12,300,000
Финансиски вложувања расположливи за продажба	894,002,172	-	-	-	277,256,583	145,030,405	336,522,012	135,193,173
Депозити, заеми и останати пласмани	231,576,180	89,392	-	-	231,486,788	-	-	-
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	116,785,909	-	-	-	-	-	-	116,785,909
Побарувања од непосредни работи на осигурување	256,326,141	-	-	-	-	-	-	256,326,141
Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	12,565,024	-	-	-	-	-	-	12,565,024
Останати побарувања	28,025,958	-	-	-	-	-	-	28,025,958
Парични средства и парични еквиваленти	18,205,210	17,213,043	-	-	-	-	-	992,166
Обврски	1,254,343,253	-	-	-	-	-	-	1,254,343,253
Бруто технички резерви	1,126,618,432	-	-	-	-	-	-	1,126,618,432
Обврски од непосредни работи на осигурување	82,645	-	-	-	-	-	-	82,645
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување	19,948,055	-	-	-	-	-	-	19,948,055
Останати обврски	107,694,121	-	-	-	-	-	-	107,694,121
Неусогласеност на средствата и обврските	331,930,083	33,789,177	-	-	508,743,371	145,030,405	336,522,012	(692,154,881)

5. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)*Финансиски ризик (продолжение)**(ii) Кредитен ризик*

Кредитниот ризик претставува сметководствена загуба што би била признаена доколку договорната странка не ги исполни договорените обврски. За да ја контролира изложеноста кон кредитниот ризик, Друштвото редовно врши кредитна проценка на финансиската состојба на овие странки.

Побарувања по основ на осигурување

Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај кога осигурениците нема да ги исполнат своите финансиски обврски што произлегуваат од договорите за осигурување. Изложеноста на Друштвото изнесува максимално до износот на сметководствената вредност на побарувањата по основ на премија и останатите побарувања. Побарувањата по основ на премии се од голем број на клиенти и се на нормална комерцијална основа, така да концентрацијата на кредитен ризик е минимална. Друштвото редовно ги следи побарувањата по основ на премии, со што изложеноста кон лоши побарувања е контролирана.

Средства од реосигурување

Друштвото е изложено на кредитен ризик и преку средствата од реосигурување. Друштвото склучува договори за реосигурување со првокласни реосигурители и концентрацијата на ризик се избегнува преку следењето на политиката на Друштвото преку поставените лимити кои се ревидираат секоја година. Раководството на Друштвото редовно прави оценка на кредитоспособноста на реосигурителите за да може да ја ажурира стратегијата за реосигурување.

Финансиски инструменти

Управувањето со кредитен ризик на Друштвото во најголема мера е законски регулирано со видовите на дозволени вложувања и ограничување на истите. Друштвото управува со кредитниот ризик така што вложува само во законски дозволени инструменти.

Земајќи во предвид дека Друштвото вложува во орочени депозити во домашни банки, не се очекува некоја од договорените страни да не ги исполни обврските.

Друштвото редовно ја анализира надоместливоста на вложувањата расположливи-за- продажба и дадените заеми и доколку е потребно, одредува соодветна исправка на вредноста.

5. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

Финансиски ризик (продолжение)

(ii) Кредитен ризик (продолжение)

Анализа на максимална изложеност на кредитен ризик

	Побарувања по основ на осигурување		Други побарувања		Финансиски вложувања расположливи за продажба		Орочени депозити и дадени заеми		Побарувања по основ на реосигурување	
	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023
Сметководствена вредност на побарувања за кои Друштвото има издвоено исправка на вредноста	180,180,209	172,802,919	43,061,262	43,931,585	2,159,452	2,159,452	650,000	650,000	-	-
Исправка на вредност на побарувањата	(132,350,410)	(128,807,802)	(41,395,647)	(41,426,197)	(2,159,452)	(2,159,452)	(650,000)	(650,000)	-	-
Сметководствена вредност на побарувањата намалени за исправка на вредноста	47,829,799	43,995,117	1,665,616	2,505,388	-	-	-	-	-	-
Старосна структура на достасани побарувања за кои нема издвоено исправка на вредноста	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
до 3 месеци	24,820,410	25,742,498	-	855,225	-	-	-	-	-	-
од 3 месеци до 12 месеци	-	-	229,079	363,268	-	-	-	-	-	-
над 12 месеци	-	-	2,195,832	429,448	-	-	-	-	-	219,230
Сметководствена вредност на достасани побарувања за кои Друштвото нема издвоено исправка на вредност	24,820,410	25,742,498	2,424,911	1,647,941	-	-	-	-	-	219,230
Недостасани побарувања за кои нема издвоено исправка на вредноста	215,028,031	186,588,527	32,137,916	23,872,630	926,026,389	894,002,172	260,274,186	231,576,180	39,676,731	12,345,793
Вкупна сметководствена вредност на побарувања со кредитен ризик пред исправката на вредноста	420,028,650	385,133,944	77,624,089	69,452,156	928,185,841	896,161,624	260,924,186	232,226,180	39,676,731	12,565,024
Вкупна исправка на вредност	(132,350,410)	(128,807,802)	(41,395,647)	(41,426,197)	(2,159,452)	(2,159,452)	(650,000)	(650,000)	-	-
Вкупна сметководствена вредност на побарувања со кредитен ризик намалени за исправката на вредноста	287,678,239	256,326,141	36,228,442	28,025,959	926,026,389	894,002,172	260,274,186	231,576,180	39,676,731	12,565,024

Друштвото за тековната 2024 година како и за 2023 година ја утврди исправката на вредност на следниот начин:

Група на побарувања	2024		2023	
	Период на доцнење во исплата на обврската од страна на должникот	Исправка на вредност (во % од вкупната вредност на поединечно побарување)	Период на доцнење во исплата на обврската од страна на должникот	Исправка на вредност (во % од вкупната вредност на поединечно побарување)
А	до 30 дена	0%	до 30 дена	0%
Б	од 31 до 60 дена	10%	од 31 до 60 дена	10%
В	од 61 до 120 дена	31%	од 61 до 120 дена	31%
Г	121 до 270 дена	51%	121 до 270 дена	51%
Д	271-365 дена	71%	271-365 дена	71%
Ѓ	подолг од 365 дена	100%	подолг од 365 дена	100%

5. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)*Финансиски ризик (продолжение)**(iii) Валутен ризик*

Друштвото е изложено на валутен ризик преку трансакциите во странска валута и преку средствата и обврските во странска валута.

За да го избегне ризикот од негативното влијание на промената на девизните курсеви, Друштвото претежно има средства и обврски во евра. Денарот е врзан за еврото и монетарната проекција е дека девизниот курс на денарот во однос на еврото ќе биде стабилен.

Во табелите подолу е прикажана изложеноста на Друштвото на валутен ризик. Во табелите е презентирана сметководствената вредност на средствата и обврските, по валути.

Валутен ризик

За годината завршена на 31 декември 2024

	МКД	ЕУР	Вкупно
Финансиски вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	28,555,977	-	28,555,977
Финансиски вложувања расположливи за продажба	702,636,949	223,389,439	926,026,389
Депозити, заеми и останати пласмани	260,274,186	-	260,274,186
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	-	216,847,241	216,847,241
Побарувања од непосредни работи на осигурување	262,081,537	25,596,702	287,678,239
Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	-	39,676,731	39,676,731
Останати побарувања	36,228,442	-	36,228,442
Парични средства и парични еквиваленти	11,273,048	13,043,469	24,316,517
Вкупно средства	1,301,050,140	518,553,582	1,819,603,722
	-	-	
Бруто технички резерви	1,081,026,554	229,208,965	1,310,235,520
Обврски од непосредни работи на осигурување	82,621.47	-	82,621
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување	-	37,362,646	37,362,646
Останати обврски	19,619,584	83,627,655	103,247,239
Вкупно обврски	1,100,728,760	350,199,266	1,450,928,026
Нето вредност	200,321,380	168,354,315	368,675,696

Валутен ризик

За годината завршена на 31 декември 2023

	МКД	ЕУР	Вкупно
Финансиски вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	28,786,741	-	28,786,741
Финансиски вложувања расположливи за продажба	626,249,320	267,752,853	894,002,172
Депозити, заеми и останати пласмани	231,576,180	-	231,576,180
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	-	116,785,909	116,785,909
Побарувања од непосредни работи на осигурување	256,326,141	-	256,326,141
Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	-	12,565,024	12,565,024
Останати побарувања	20,602,023	7,423,935	28,025,958
Парични средства и парични еквиваленти	18,141,009	64,201	18,205,210
Вкупно средства	1,181,681,415	404,591,921	1,586,273,336
Бруто технички резерви	952,682,793	173,935,638	1,126,618,432
Обврски од непосредни работи на осигурување	82,645	-	82,645
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување	-	19,948,055	19,948,055
Останати обврски	19,115,744	88,578,377	107,694,121
Вкупно обврски	971,881,182	282,462,070	1,254,343,253
			-
Нето вредност	209,800,232	122,129,851	331,930,083

(iv) Ризик на ликвидност

Ризикот на ликвидност претставува ризик дека Друштвото ќе се соочи со тешкотии при обезбедувањето на средства за да ги подмири обврските што произлегуваат од финансиските инструменти. Ризикот на ликвидност може да произлезе или од неможноста да се продадат финансиски средства во најкус можен рок по нивната објективна вредност; или неспособност на подмирување на обврските кои произлегуваат од договорите; или пак обврските за осигурување доспеале порано за исплата од очекуваното; или пак неспособност да генерира парични средства според предвидувањата.

Најголемиот ризик од ликвидност со кој се соочува Друштвото се дневните барања за расположливите парични средства во однос на појавата на штети од договорите за осигурување.

Друштвото управува со ликвидноста преку политиката за ризик на ликвидност која определува што го сочинува ризикот на ликвидност за Друштвото; ги утврдува минималните фондови за да излезе во пресрет на итните барања; определува резервен план за финансирање на можните обврски; ги утврдува изворите на финансирање и настаните кои би го активирале планот; концентрацијата на извори на финансирање; известување за изложеноста на ризик од ликвидност и прегледување на политиката за ризик на ликвидност во однос на нејзината адекватност и во однос на околностите кои се менуваат.

Друштвото е должно да ја одржува својата ликвидност согласно Законот за супервизија на осигурувањето, врз основ на кој капиталот на осигурителното друштво кое се занимава со неживотно осигурување и/или пак реосигурување треба во секој момент да биде барем еднаков на бараната граница на солвентност, пресметана со користење на методот на премија или методот на штета, во зависност од тоа кој метод дава највисок износ.

Друштвото исто така има готовина во банки и други високо ликвидни средства во секој момент, за да се заштити од непотребна концентрација на ризикот и за да биде во можност да ги превземе обврските за плаќање како и потенцијалните обврски за плаќање како што достасуваат.

5. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)*(iv) Ризик на ликвидност (продолжение)**Анализа според достасаноста на финансиските средства и обврски*

Анализата на финансиските средства и обврски на Друштвото во соодветни групи на достасување, според нивниот преостанат период до денот на нивната договорена достасаност е како што следи:

*(iv) Ризик на ликвидност (продолжение)**Анализа според достасаноста на финансиските средства и обврски (продолжение)***Ризик на ликвидност**

За годината завршена на 31 декември 2024 е како што следи:

	До 1 месец	1-3 месеци	3-12 месеци	1-5 години	Над 5 години	Вкупно
Средства						
Финансиски вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	-	-	-	-	28,555,977	28,555,977
Финансиски вложувања расположливи за продажба	124,327,832	39,770,901	106,977,021	359,832,889	295,117,746	926,026,389
Депозити, заеми и останати пласмани	91,999	-	36,537,636	223,644,550	-	260,274,186
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	-	-	216,847,241	-	-	216,847,241
Побарувања од непосредни работи на осигурување	212,348,432	40,484,212	34,845,595	-	-	287,678,239
Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	-	39,676,731	-	-	-	39,676,731
Останати побарувања	33,540,177	-	492,433	2,195,832	-	36,228,442
Парични средства и парични еквиваленти	24,316,517	-	-	-	-	24,316,517
	394,624,957	119,931,844	395,699,926	585,673,271	323,673,723	1,819,603,722
Обврски						
Бруто технички резерви	(0)	-	1,088,480,040	196,481,621	25,273,859	1,310,235,520
Обврски од непосредни работи на осигурување	82,621	-	-	-	-	82,621
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување	(0)	37,362,646	-	-	-	37,362,646
Останати обврски	22,624,066	-	679,673	-	79,943,500	103,247,239
	22,706,687	37,362,646	1,089,159,713	196,481,621	105,217,359	1,450,928,026
Рочна неусогласеност	371,918,270	82,569,198	(693,459,787)	389,191,650	218,456,364	368,675,696

Ризик на ликвидност

За годината завршена на 31 декември 2023 е како што следи:

	До 1 месец	1-3 месеци	3-12 месеци	1-5 години	Над 5 години	Вкупно
Средства						
Финансиски вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	-	-	-	-	28,786,741	28,786,741
Финансиски вложувања расположливи за продажба	135,193,173	-	277,256,583	145,030,405	336,522,012	894,002,172
Депозити, заеми и останати пласмани	376,180	-	231,200,000	-	-	231,576,180
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	-	-	116,785,909	-	-	116,785,909
Побарувања од непосредни работи на осигурување	186,588,527	49,233,724	20,371,288	132,602	-	256,326,141
Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	12,345,793	-	-	219,230	-	12,565,024
Останати побарувања	24,482,395	363,733	482,445	2,697,386	-	28,025,958
Парични средства и парични еквиваленти	18,205,210	-	-	-	-	18,205,210
	377,191,279	49,597,457	646,096,225	148,079,623	365,308,753	1,586,273,336
Обврски	-	-	-	-	-	-
Бруто технички резерви	114,261,218	-	809,615,797	171,797,127	30,944,289	1,126,618,432
Обврски од непосредни работи на осигурување	82,645	-	-	-	-	82,645
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување	10,050,134	9,744,212	153,709	-	-	19,948,055
Останати обврски	101,919,121	-	5,775,000	-	-	107,694,121
	226,313,118	9,744,212	815,544,507	171,797,127	30,944,289	1,254,343,253
Рочна неусогласеност	150,878,161	39,853,245	(169,448,282)	(23,717,504)	334,364,463	331,930,083

5. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)*(v) Управување со капиталот*

Друштвото е должно во секое време да располага со соодветен капитал во однос на обемот на работата и класите во рамките на неживотното осигурување и/или реосигурување, во било кое време најмалку во висина на нивото на маргината на солвентност.

Согласно Законот за супервизија на осигурување, законски утврдениот капитал на Друштвото треба да биде барем еднаков на потребното ниво на маргина на солвентност и на гарантниот фонд од ЕУР 3,000,000.

Капиталот на Друштвото согласно законските барања е составен од основен и дополнителен капитал и е пресметан на следниот начин:

- уплатен акционерски капитал со исклучок на уплатениот акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции;
- резерви на друштвото (законски и статутарни) кои не произлегуваат од договорите за осигурување;
- пренесена нераспределена добивка;
- нераспределена добивка од тековната година (по одбивање на даноците и останати придонеси, како и дивидендата предвидена за исплата), доколку износот на добивка е потврден од овластен ревизор.

При пресметка на основниот капитал на Друштвото за осигурување следните ставки ќе се сметаат за одбитни

- сопствени акции кои ги поседува Друштвото за осигурување;
- долгорочни нематеријални средства;
- пренесена непокриена загуба и загуба од тековната година.
- износот на нереализирана загуба од сопственички инструменти расположливи за продажба мерени по објективна вредност
- нереализиранаа загуба од вреднување на финансиските средства расположливи за продажба
- нето негативните ревалоризациски резерви и останати разлики од вреднување коишто произлегуваат од вложувања во придружни друштва или заеднички вложувања коишто се вреднуваат со користење на методот на главнина
- непочитување на ограничувањата при вложување на средствата од капиталот, предвидени во член 73-а од Законот за супервизија на осигурување

Пресметката на капиталот на Друштвото е како што следи:

	Ознака	2024	2023
Основен капитал, чл. 69 (I1+I2+I3+I4+I5-I6-I7-I8-I9-I10-I11-I12)	I	455,390,188	451,747,384
Уплатен акционерски капитал со исклучок на уплатениот акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции	I1	234,072,672	234,072,672
Премии од емитирани обични акции	I2	-	-
Законски и статутарни резерви	I3	92,717,070	90,232,905
Пренесена нераспределена добивка	I4	152,776,756	148,665,362
Нераспределена добивка од тековната година	I5	-	-
Сопствени акции кои ги поседува друштвото за осигурување	I6	-	-
Долгорочни нематеријални средства	I7	11,142,951	9,200,976
Пренесена непокриена загуба и загуба од тековната година	I8	0	0
Нереализирана загуба од сопственички инструменти расположливи за продажба мерени по објективна вредност	I9	-	-
Нереализирана загуба од вреднување на финансиските средства расположливи за продажба	I10	13,033,359	12,022,579
Нето негативни ревалоризациски резерви и останатите разлики од вреднување коишто произлегуваат од вложувања во придружени друштва или заеднички вложувања коишто се вреднуваат со користење на методот на главнина	I11	-	-
Останати одбивни ставки поради непочитување на ограничувањата при вложување на средствата од капиталот, предвидени во членот 73-а од ЗСО	I12	-	-
Дополнителен капитал, чл. 71 (II1+II2+II3+II4), доколку не е поголем од 50% од основниот капитал	II	3,203,211	3,402,454
Уплатен акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции	II1	-	-
Премии од емитирани кумулативни приоритетни акции	II2	-	-
Субординирани должнички инструменти	II3	-	-
Хартии од вредност со неопределен рок на доспевање	II4	-	-
Нереализирана добивка од ревалоризацијата на сопственичките инструменти коишто се расположливи за продажба и мерени по објективна вредност	II5	206,832	477,264
Нереализирана добивка од ревалоризацијата на должничките инструменти расположливи за продажба, мерени по објективна вредност	II6	2,996,379	2,925,190
Вкупно основен и дополнителен капитал I.+II.	III	458,593,399	455,149,838
Одбивни ставки, чл. 72 (IV1+IV2)	IV	-	-
Вложувања во акции во правни лица од членот 72 од Законот	IV1	-	-
Вложувања во субординирани должнички инструменти и други вложувања во правни лица од членот 72 од ЗСО	IV2	-	-
КАПИТАЛ I + II - IV	V	458,593,399	455,149,838

0

Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за неживотно осигурување)	VI1	204,138,658	204,302,323
Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за осигурување на живот)	VI2	-	-
Капитал	VI3	458,593,399	455,149,838
Гарантен фонд*	VI4	184,485,000	184,485,000
Вишок/недостаток на Капитал во однос на Гарантен фонд (VI5 = VI3 - VI4)	VI5	274,108,399	270,664,838
Вишок/недостаток на Капитал (за неживотно осигурување) во однос на Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за неживотно осигурување) (VI6 = VI3 - VI1)	VI6	254,454,740	250,847,515
	VI7	0	

*Гарантниот фонд е дефиниран во член 77 од Законот и претставува 1/3 од потребното ниво на маргина на солвентност, но не смее да биде понизок од соодвениот износ наведен во член 77 став (3) од Законот

5. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

(v) Управување со капиталот

Потребно ниво на маргина на солвентност

Потребно ниво на маргината на солвентност за неживотно осигурување		МС (н.о.)		
Име на Друштвото:	Сава			
Период на известување:	31.12.2023			
		Неживотно осигурување освен здравствено осигурување на кое се применуваат одредбите од член 75 став 6 од Законот		
		Тековна година		Претходна година
		100		101
Бруто полисирана премија	1	1,371,245,205	1,258,025,842	
Бруто полисирана премија < 10 милиони евра x 0.18	2	110,691,000	110,691,000	
Бруто полисирана премија > 10 милиони евра x 0.16	3	121,007,233	102,892,135	
Бруто полисирана премија < 10 милиони евра x 18/300	4		-	
Бруто полисирана премија > 10 милиони евра x 16/300	5	-	-	
Вкупен износ од Бруто полисирана премија ([6]=[2] + [3] или [6]=[4] + [5])	6	231,698,233	213,583,135	
Бруто исплатени штети	7	676,009,609	561,015,956	
Нето исплатени штети	8	595,600,980	536,638,171	
Коефициент ([9]=[8]/[7] или 0.50, доколку е помал)	9	0.88	0.96	
Маргина на солвентност - метод стапка на премија ([10]= [6]*[9])	10	204,138,658	204,302,323	
Референтен период (во години)	11	3	3	
Бруто исплатени штети во референтниот период	12	1,702,387,716	1,489,666,068	
Бруто резерви за штети на крајот на референтниот период	13	653,724,640	526,599,826	
Бруто резерви за штети на почетокот на референтниот период	14	427,781,472	440,560,226	
Бруто настанати штети ([15]=[12] + [13] - [14])/[11])	15	642,776,961	525,235,223	
Бруто настанати штети < 7 милиони евра x 0,26	16	111,920,900	111,920,900	
Бруто настанати штети > 7 милиони евра x 0,23	17	48,831,751	21,797,151	
Бруто настанати штети < 7 милиони евра x 26/300	18	-	-	

Бруто настанати штети > 7 милиони евра x 23/300	19	-	-
Вкупен износ од Бруто настанати штети ([20]=[16] + [17] или [20]=[18] + [19])	20	160,752,651	133,718,051
Маргина на солвентност - метод стапка на штети ([21]= [20]*[9])	21	141,631,769	127,907,611
Потребно ниво на маргина на солвентност ([22]=max([10],[21]))	22	204,138,658	204,302,323
МС_2 (н.о.): Конечна пресметка на потребното ниво на маргината на солвентност		-	-
		Тековна година	Претходна година
		400	401
Конечна пресметка на потребното ниво на маргината на солвентност	1	204,138,658	204,302,323

6. ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ

Табелата ја прикажува класификацијата на секоја класа на финансиски средства и обврски на Друштвото и нивната објективна вредност:

	Кредити и побарувања	Чувани до достасаност	Расположливи за продажба	Останата амортизирана набавна вредност	Вкупна сметководствена вредност	Објективна вредност
31 декември 2024						
Финансиски вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	-	-	-	28,555,977	28,555,977	28,555,977
Финансиски вложувања расположливи за продажба	-	-	926,026,389	-	926,026,389	926,026,389
Депозити, заеми и останати пласмани	-	-	-	260,274,186	260,274,186	260,274,186
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	216,847,241	-	-	-	216,847,241	216,847,241
Побарувања од непосредни работи на осигурување	287,678,239	-	-	-	287,678,239	287,678,239
Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	39,676,731	-	-	-	39,676,731	39,676,731
Останати побарувања	36,228,442	-	-	-	36,228,442	36,228,442
Парични средства и останати парични еквиваленти	24,316,517	-	-	-	24,316,517	24,316,517
Средства	604,747,170	-	926,026,389	288,830,163	1,819,603,722	1,819,603,722
Останати обврски	-	-	-	103,247,239	103,247,239	103,247,239
Бруто технички резерви	-	-	-	1,310,235,520	1,310,235,520	1,310,235,520
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување	-	-	-	37,362,646	37,362,646	37,362,646
Обврски од непосредни работи на осигурување	-	-	-	82,621	82,621	82,621
Обврски	-	-	-	1,450,928,026	1,450,928,026	1,450,928,026
31 декември 2023						
Финансиски вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	-	-	-	28,786,741	28,786,741	28,786,741
Финансиски вложувања расположливи за продажба	-	-	894,002,172	-	894,002,172	894,002,172
Депозити, заеми и останати пласмани	-	-	-	231,576,180	231,576,180	231,576,180
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	116,785,909	-	-	-	116,785,909	116,785,909
Побарувања од непосредни работи на осигурување	256,326,141	-	-	-	256,326,141	256,326,141
Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	12,565,024	-	-	-	12,565,024	12,565,024
Останати побарувања	28,025,958	-	-	-	28,025,958	28,025,958
Парични средства и останати парични еквиваленти	18,205,210	-	-	-	18,205,210	18,205,210
Средства	431,908,243	-	894,002,172	260,362,921	1,586,273,336	1,586,273,336
Останати обврски	-	-	-	107,694,121	107,694,121	107,694,121
Бруто технички резерви	-	-	-	1,126,618,432	1,126,618,432	1,126,618,432
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување	-	-	-	19,948,055	19,948,055	19,948,055
Обврски од непосредни работи на осигурување	-	-	-	82,645	82,645	82,645
Обврски	-	-	-	1,254,343,253	1,254,343,253	1,254,343,253

7. Оперативни сегменти**Продукти, услуги и главни потрошувачи**

Основна дејност на Друштвото е неживотно осигурување, а најзначајни активности на Друштвото се осигурување од незгоди, осигурување на моторни возила, осигурување од пожар, туристичко осигурување, осигурување на домаќинства, како и осигурување на имот. Во овие области на компанијата нуди широк асортиман на производи, за покривање на зголемената побарувачка на пазарот на осигурување во Република Македонија.

Приходот на Друштвото е составен од приходи од премија за осигурување, приходи од вложувања и приходи од реосигурители.

Фирмата нуди услуги за осигурување на некои од најголемите локални компании во областа на производство и дистрибуција на енергија, производство, транспорт и логистика, како и финансиски услуги.

Географски области

При презентирање на информациите врз основа на географските области, приходот се прикажува врз основа на географската локација на потрошувачите, а средствата се прикажуваат врз основа на географската локација на средствата.

Приход од сегменти

Приходот од сегменти се состои од бруто приход од премија за осигурување, приходи од провизии и надомести и финансиски приход

	Република Северна Македонија	Остаток од Европа	Вкупно
2024			
Приходи од бруто премија од осигурување	1,371,245,205	-	1,371,245,205
Финансиски приход	45,475,521	-	45,475,521
Приходи од надоместоци од реосигурители	-	12,157,929	12,157,929
Нетековни средства	25,721,952	-	25,721,952
2023			
Приходи од бруто премија од осигурување	1,258,025,842	-	1,258,025,842
Финансиски приход	30,470,696	-	30,470,696
Приходи од надоместоци од реосигурители	-	18,206,999	18,206,999
Нетековни средства	23,774,343	-	23,774,343

8. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА)

Анализа на остварени премии со состојба 31 декември 2024:

	Бруто полисирана премија	Пренесена премија во реосигурува ње и соосигурува ње(-)	Промена во бруто резерви за преносна премија (+/-)	Промена во резерви за преносна премија за делот на реосигурување и соосигурување (+/-)	Нето приходи од премија за осигурување
1 Осигурување од незгода	84,123,938	(435,892)	622,658	-	84,310,704
2 Здравствено осигурување	129,981,849	-	(17,805,114)	-	112,176,735
3 Моторни возила(каско)	248,557,845	(1,169,683)	(18,164,982)	-	229,223,180
4 Шински возила(каско)	-	-	-	-	-
5 Воздухоплови	-	-	-	-	-
6 Пловни објекти	965,468	(11,384)	(112,892)	4,862	846,054
7 Стока во превоз	3,782,541	(586,627)	(126,617)	(37,216)	3,032,080
8 Имот од пожар	86,364,839	(44,585,816)	(2,977,660)	508,439	39,309,802
9 Други осигурувања на имот	189,773,611	(55,239,165)	(7,644,384)	265,973	127,156,036
10 Одговорност-моторни возила	532,202,194	(18,820,087)	(13,282,309)	839,138	500,938,937
11 Одговорност-воздухоплови	-	-	-	-	-
12 Одговорност-пловни објекти	1,177,663	-	(76,659)	-	1,101,004
13 Општа одговорност	12,560,304	(6,322,942)	2,860,121	(2,372,226)	6,725,257
14 Осигурување на кредити	18,972,840	(18,972,840)	108,765	(108,765)	(0)
15 Осигурување на гаранции	-	-	3,364	-	3,364
16 Финансиски загуби	9,654,692	(5,883,536)	562,788	85,042	4,418,986
17 Правна заштита	-	-	-	-	-
18 Туристичка помош	53,127,421	(237,325)	704,398	-	53,594,494
Вкупно премии	1,371,245,205	(152,265,298)	(55,328,521)	(814,753)	1,162,836,633

8. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА) (продолжение)

Анализа на остварени премии со состојба 31 декември 2023:

	Бруто полисирана премија	Пренесена премија во реосигурува ње и соосигурува ње(-)	Промена во бруто резерви за преносна премија (+/-)	Промена во резерви за преносна премија за делот на реосигурување и соосигурување (+/-)	Нето приходи од премија за осигурување
1 Осигурување од незгода	85,685,918	(533,764)	(2,305,114)	301,865	83,148,904
2 Здравствено осигурување	101,918,138	-	(18,447,964)	-	83,470,174
3 Моторни возила(каска)	211,640,717	(679,396)	(23,351,158)	-	187,610,163
4 Шински возила(каска)	-	-	-	-	-
5 Воздухоплови	-	-	-	-	-
6 Пловни објекти	673,823	(6,152)	148,155	(113,336)	702,490
7 Стока во превоз	3,513,115	(1,314,069)	(50,968)	40,552	2,188,631
8 Имот од пожар	76,860,786	(35,100,061)	(4,911,661)	(7,643,912)	29,205,152
9 Други осигурувања на имот	175,070,679	(51,605,986)	(11,724,027)	15,195,602	126,936,268
10 Одговорност-моторни возила	509,526,970	(17,087,816)	(17,590,927)	350,267	475,198,493
11 Одговорност-воздухоплови	-	-	-	-	-
12 Одговорност-пловни објекти	1,055,663	-	(71,514)	-	984,149
13 Општа одговорност	16,290,704	(9,476,543)	(3,672,174)	2,713,331	5,855,318
14 Осигурување на кредити	18,544,859	(18,544,859)	(1,401,975)	1,391,760	(10,215)
15 Осигурување на гаранции	3,607	-	(2,390)	-	1,217
16 Финансиски загуби	7,451,210	(3,945,234)	(934,391)	919,771	3,491,356
17 Правна заштита	-	-	-	-	-
18 Туристичка помош	49,789,653	(215,932)	(585,162)	(108,449)	48,880,110
Вкупно премии	1,258,025,841	(138,509,811)	(84,901,270)	13,047,451	1,047,662,211

9. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ)

Анализа на настанати штети со состојба 31 декември 2024:

		Вкупно ликвидиран и штети	Приходи од регресни побарувања (-)	Учество на реосигурители те во ликвидираните штети (-)	Промени на брuto резервиран ите штети (+/-)	Промена во резервиранит е штети за делот на реосигурува њето (+/-)	Нето
1	Осигурување од незгода	28,958,119	-	-	510,194	-	29,468,314
2	Здравствено осигурување	86,019,759	-	-	(163,311)	-	85,856,448
3	Моторни возила(каско)	142,124,437	(4,101,094)	(2,358,354)	13,881,816	1,650,000	151,196,804
4	Шински возила(каско)	-	-	-	-	-	-
5	Воздухоплови	-	-	-	-	-	-
6	Пловни објекти	939,210	-	-	(165,760)	-	773,450
7	Стока во превоз	277,080	-	(78,156)	-	-	198,924
8	Имот од пожар	72,669,269	-	(50,425,866)	119,610,576	(120,945,276)	20,908,703
9	Други осигурувања на имот	75,240,958	(82,962)	(20,754,683)	(3,980,905)	723,019	51,145,428
10	Одговорност-моторни возила	230,897,857	(7,824,515)	(6,245,033)	(3,048,738)	18,408,548	232,188,119
11	Одговорност-воздухоплови	-	-	-	-	-	-
12	Одговорност-пловни објекти	-	-	-	-	-	-
13	Општа одговорност	654,710	-	(17,270)	(31,080)	-	606,360
14	Осигурување на кредити	-	-	-	-	-	-
15	Осигурување на гаранции	-	-	-	-	-	-
16	Финансиски загуби	2,249,438	-	(529,266)	(2,217,040)	1,517,639	1,020,771
17	Правна заштита	-	-	-	-	-	-
18	Туристичка помош	35,978,770	-	-	2,728,701	-	38,707,472
	Вкупно	676,009,609	(12,008,571)	(80,408,628)	127,124,454	(98,646,070)	612,070,793

9. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) (продолжение)

Анализа на настанати штети со состојба 31 декември 2023:

		Вкупно ликвидиран и штети	Приходи од регресни побарувања (-)	Учество на реосигурители те во ликвидираните штети (-)	Промени на брuto резервиран ите штети (+/-)	Промена во резервиранит е штети за делот на реосигурува њето (+/-)	Нето
1	Осигурување од незгода	21,469,093	-	-	(3,072,103)	-	18,396,990
2	Здравствено осигурување	63,894,465	-	-	(944,219)	-	62,950,246
3	Моторни возила(каско)	140,439,089	(2,745,635)	(483,434)	7,719,003	(2,323,606)	142,605,417
4	Шински возила(каско)	-	-	-	-	-	-
5	Воздухоплови	-	-	-	-	-	-
6	Пловни објекти	16	-	-	10,060	-	10,076
7	Стока во превоз	157,608	(243,602)	-	-	-	(85,994)
8	Имот од пожар	15,915,715	-	(4,796,341)	3,259,860	(3,564,698)	10,814,537
9	Други осигурувања на имот	77,564,414	(35,074)	(15,738,121)	5,531,466	(1,779,185)	65,543,501
10	Одговорност-моторни возила	214,040,918	(6,469,613)	(2,070,602)	17,801,617	(10,203,072)	213,099,248
11	Одговорност-воздухоплови	-	-	-	-	-	-
12	Одговорност-пловни објекти	1,013	-	-	-	-	1,013
13	Општа одговорност	445,071	-	(255,684)	(343,820)	0	(154,432)
14	Осигурување на кредити	67,186	-	-	-	-	67,186
15	Осигурување на гаранции	1,205,860	-	-	-	-	1,205,860
16	Финансиски загуби	6,990,115	-	(1,033,603)	2,310,280	(1,508,610)	6,758,182
17	Правна заштита	-	-	-	-	-	-
18	Туристичка помош	18,825,391	-	-	(3,630,249)	-	15,195,142
	Вкупно	561,015,956	(9,493,924)	(24,377,785)	28,641,896	(19,379,171)	536,406,972

9. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ)
Основни коефициенти на работењето

		бруто меродавен коефициент		бруто трошковен коефициент		Бруто комбиниран коефициент (збир од меродавен и трошковен коефициент)		Бруто штетен коефициент	
		2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
1	Осигурување од незгода	22.06%	34.77%	37.29%	38.50%	59.40%	73.30%	25.06%	34.42%
2	Здравствено осигурување	75.26%	76.86%	27.78%	30.90%	103.10%	107.80%	62.69%	66.18%
3	Моторни возила(каска)	78.14%	65.80%	33.09%	32.20%	111.30%	98.00%	66.36%	55.53%
4	Шински возила(каска)	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Воздухоплови	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Пловни објекти	1.23%	90.76%	51.20%	42.50%	52.40%	133.30%	0.00%	97.28%
7	Стока во превоз	-2.48%	7.58%	38.36%	41.30%	35.90%	48.80%	4.49%	7.33%
8	Имот од пожар	26.65%	230.59%	40.85%	40.20%	67.40%	270.80%	20.71%	84.14%
9	Други осигурувања на имот	50.85%	38.94%	39.00%	39.00%	89.80%	77.90%	44.30%	39.60%
10	Одговорност-моторни возила	45.81%	42.40%	40.46%	38.50%	86.30%	80.90%	42.01%	41.92%
11	Одговорност-воздухоплови		-	-	-	-	-	-	-
12	Одговорност-пловни објекти	0.10%	0.00%	41.48%	35.20%	41.60%	35.20%	0.10%	0.00%
13	Општа одговорност	0.80%	4.04%	27.02%	36.20%	27.80%	40.30%	2.73%	5.21%
14	Осигурување на кредити	0.39%	0.00%	16.37%	16.10%	16.80%	16.10%	0.36%	-
15	Осигурување на гаранции	99050.45%	7516.44%	1299.04%	0.00%	100349.50%	7516.40%	33431.11%	-
16	Финансиски загуби	142.71%	0.32%	28.42%	31.60%	171.20%	31.90%	93.81%	23.30%
17	Правна заштита	-	-	-	-	-	-	-	-
18	Туристичка помош	30.88%	71.90%	49.26%	49.60%	80.20%	121.50%	37.81%	67.72%
	Неживотно осигурување	49.75%	60.14%	37.59%	36.90%	87.30%	97.00%	43.80%	48.40%

10. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА

	2024	2023
Приходи од камати од депозити во банки	7,565,695	6,058,290
Приходи од камати од Гарантен фонд	509,098	368,060
Приходи од камати по обврзници и записи	26,338,664	19,414,925
Капитална добивка од продажба на акции и удели	2,615,059	2,771,006
Позитивни курсни разлики	1,306,361	1,675,085
Останати приходи од вложувања	187,368	183,330
Приходи од наемнини	6,953,276	-
Вкупно	45,475,521	30,470,696

11. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ

	2024	2023
Приходи од Гарантен фонд по регресни побарувања	3,683,143	3,297,762
Приходи за услужни штети	1,551,823	1,343,943
Останати осигурително технички приходи	7,049,855	3,593,512
Приходи од претходни години	14,467	469,049
Вкупно	12,299,288	8,704,266

12. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ

	2024	2023
Отпис на останати обврски	652,032	595,104
Приходи од камати по задоцнети плаќања	2,600,871	2,630,079
Приходи по процесни трошоци	1,795,263	2,138,369
Останати приходи	3,409,493	1,381,025
Вкупно	8,457,659	6,744,577

13. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО

	2024	2023
Трошоци за провизија	116,531,477	103,614,953
Трошоци за вработени во продажна мрежа	155,371,052	150,668,479
Трошоци за печатење обрасци	196,293	387,180
Промена во одложени трошоци за стекнување	(9,670,780)	(5,204,618)
Вкупно трошоци за стекнување	262,428,042	249,465,994
Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста	5,921,093	6,430,606
Трошоци за вработените	80,406,564	72,584,392
Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност	13,483,549	11,044,144
Закупнина	27,686,747	15,538,303
Трошоци за телекомуникации	7,000,075	7,899,510
Професионални и интелектуални услуги	19,621,281	20,160,646
Трошоци за енергија и комунални услуги	2,951,408	4,465,238
Банкарски услуги, платен промет	5,611,606	5,098,617
Трошоци за услуги за одржување	9,213,528	5,181,328
Трошоци за обезбедување	388,866	1,042,637
Административни такси	584,503	412,158
Трошоци за канцелариски и потрошен материјал	4,254,431	3,494,387
Отпис на ситен инвентар	609,591	629,315
Трошоци за потрошено гориво и топлотна енергија	1,135,657	1,139,763
Трошоци за надомест на службени патувања	3,738,935	3,270,754
Трошоци за стручно усовршување	1,356,470	755,600
Трошоци за спонзорства и донации	2,969,894	2,738,508
Трошоци за стипендии	51,283	85,626
Трошоци за маркетинг	18,381,455	22,523,030
Трошоци за репрезентација	8,145,583	10,261,220
Трошоци за јубилејни награди и отпремнини	3,499,929	948,288
Трошоци од резервирања	652,643	(435,368)
Трошоци за даноци и придонеси	162,176	7,643,421
Останати трошоци	4,717,597	4,757,974
Вкупно административни трошоци	222,544,864	207,670,095
Нето трошоци за спроведување на осигурувањето	484,972,905	457,136,089

14. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА

	2024	2023
Негативни курсни разлики	1,524,088	1,684,265
Амортизација и вредносно усогласување на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста	2,180,463	132,062
Расходи по камати	3,447,903	679,672
Останати трошоци од вложувања	693	8
Вкупно	7,153,148	2,496,008

15. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ

	2024	2023
Противпожарен придонес и придонес за безбедност во сообраќајот	21,563,167	19,996,744
Трошоци за неосигурани возила	7,133,909	8,842,452
Трошоци за финансирање на АСО и НБО	12,150,396	10,639,335
Останати трошоци за осигурување	5,262,605	4,862,651
Вкупно	46,110,077	44,341,182

16. ОСТАНАТИ РАСХОДИ

	2024	2023
Расходи за извршени услуги	4,317,799	8,313,551
Расходи за камата за задоцнето плаќање	6,784	96
Негативни курсни разлики	570,674	604,615
Загуба/(Ослободување) на загуба од обезвреднување на останат	(30,550)	(87,473)
Останати расходи	748,273	8,528,142
Вкупно	5,612,981	17,358,931

17. ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА

Пресметката на основната/разводната заработка по акција на 31 декември 2024 година е направена врз основа на добивката за годината која им припаѓа на имателите на обични акции во износ од МКД 35,096,584 (нето добивка за 2023: МКД 7,452,495) и пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината завршена на 31 декември 2024 година од 18.326 (2023: 18.326).

Добивка расположива за имателите на обичните акции

	2024	2023
Нето добивка која им припаѓа на имателите на обични акции	35,096,584	7,452,495
Пондериран просечен број на обични акции	-	-
Број на акции	-	-
Издадени обични акции на 1 јануари	18,326	18,326
Издадени во текот на годината	-	-
Пондериран просечен број на обични акции на 31 декември	18,326	18,326
Основна/разводната добивка по акција (денари)	1,915	407

18. ДАНОК НА ДОБИВКА

	2024	2023
Данок на добивка	4,668,139	1,718,516
Вкупно	4,668,139	1,718,516
Добивка/(загуба) пред оданочување	39,764,722	9,171,011
Пресметан данок по стапка од 10%	3,976,472	917,101
Зголемување за непризнати расходи за даночни цели	1,188,499	1,401,415
Загуба за годината за која не е признаено одложено даночно средство	(496,833)	-600,000
Намалување на даночна основа за износ на загуба пренесена од претходни години	-	-
Данок на добивка	4,668,139	1,718,516
Ефективна каматна стапка	11.74%	18.74%

19. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

	Софтвер и лиценци	Инвестиции во тек и аванси	Вкупно
Набавна вредност			
На 1 јануари 2023	153,648,343	1,000,418	154,648,761
Набавки	6,635,937	(1,000,418)	5,635,519
На 31 декември 2023	160,284,280	-	160,284,280
На 1 јануари 2024	160,284,280	-	160,284,280
Набавки	3,989,070	817,529	4,806,600
На 31 декември 2024	164,273,350	817,529	165,090,879
Амортизација	-	-	-
На 1 јануари 2023	149,322,263	-	149,322,263
Амортизација за годината	1,761,041	-	1,761,041
На 31 декември 2023	151,083,304	-	151,083,304
На 1 јануари 2024	151,083,304	-	151,083,304
Амортизација за годината	2,864,625	-	2,864,625
На 31 декември 2024	153,947,929	-	153,947,929
Неотпишана вредност	-	-	-
На 1 јануари 2023	4,326,080	1,000,418	5,326,498
На 31 декември 2023	9,200,976	-	9,200,976
На 1 јануари 2024	9,200,976	-	9,200,976
На 31 декември 2024	10,325,421	817,529	11,142,950

20. ЗЕМЈИШТЕ, НЕДВИЖНОСТИ И ОПРЕМА

	Објекти за дејност	Објекти кои не се наменети за основна дејност	Инвестиции во тек и аванси	Опрема
Набавна вредност				-
На 1 јануари 2023	265,005,462	1,762,352	-	55,652,329
Набавки	35,526	148,570,233	-	6,747,245
Отпис/отуѓување	(259,189,410)	-	-	(3,963,604)
На 31 декември 2023	5,851,577	150,332,585	-	58,435,970
На 1 јануари 2024	5,851,577	150,332,585	-	58,435,970
Набавки	-	-	-	3,237,068
Отпис/отуѓување	-	-	-	(3,785,494)
На 31 декември 2024	5,851,577	150,332,585	-	57,887,544
Исправка	-	-	-	-
На 1 јануари 2023	132,222,088	1,762,352	-	48,264,520
Амортизација за годината	1,739,348	132,062	-	2,930,217
Отпис/отуѓување	(132,518,360)	-	-	(2,923,632)
На 31 декември 2023	1,443,076	1,894,414	-	48,271,104
На 1 јануари 2024	1,443,076	1,894,414	-	48,271,104
Амортизација за годината	80,730	2,180,463	-	2,975,738
Отпис/отуѓување	-	-	-	(3,610,529)
На 31 декември 2024	1,523,806	4,074,877	-	47,636,314
Неотпишана вредност	-	-	-	-
На 1 јануари 2023	132,783,374	-	-	7,387,809
На 31 декември 2023	4,408,500	148,438,171	-	10,164,865
На 1 јануари 2024	4,408,500	148,438,171	-	10,164,865
На 31 декември 2024	4,327,771	146,257,708	-	10,251,230

На 31 декември 2024 година, Друштвото нема дадени недвижности и опрема под залог (2023: нема).

21. ДРУШТВА И ЗАЕДНИЧКИ КОНТРОЛИРАНИ ЕНТИТЕТИ

	% на учество	2024	2023
А. Вложувања во подружници			
Вложувања во Сава Стејшн	100.00%	12,300,000	12,300,000
Вкупно		12,300,000	12,300,000
Б. Вложувања во заеднички контролирани ентитети			
Вложувања во Гарантен фонд		16,255,977	16,486,741
Вкупно		16,255,977	16,486,741
Вкупно финансиски пласмани (А+Б)		28,555,977	28,786,741

Вложување во Гарантниот фонд претставува депозит за членување во согласност со барањата на Законот за супервизија на осигурувањето на Република Македонија. Националното биро за Осигурување е непрофитна организација основана од страна на сите домашни осигурителни компании чија цел е да го заштити интересот на нејзините членови при меѓународното осигурување на моторни возила и да ги претставува членовите пред меѓународните осигурителни компании. Депозитите на членовите се чуваат на посебна сметка во банка и Бирото е обврзано да не ги вложува и да го врати депозитот на секој член при престанување на нивното работење со осигурување на моторни возила.

22. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА РАСПОЛОЖЛИВИ ЗА ПРОДАЖБА

		2024	2023
А. Вложувања во должнички хартии од вредност			
Државни хартии од вредност со рок на доспевање до 1 год.		146,747,926	277,256,586
Државни хартии од вредност со рок на доспевање над 1 год.		688,508,274	481,552,416
Акции и удели во инвестициски фондови		90,770,189	135,193,170
Вкупно		926,026,389	894,002,172
Б. Вложувања во акции кои немаат активен пазар			
Табак АД Охрид	под 5%	2,159,452	2,159,452
Вкупно		2,159,452	2,159,452
Оштетување на вложувања во акции кои не котираат на официјален пазар		(2,159,452)	(2,159,452)
Вкупно		-	-
Вкупно вложувања расположливи за продажба		926,026,389	894,002,172
Котирани		160,287,705	308,131,746
Некотирани		765,738,684	585,870,427
Вкупно		926,026,389	894,002,172

На 31 декември 2024 година, Друштвото има вложувања расположливи за продажба во државни обврзници за денационализација и континуирани обврзници издадени од Министерството за Финансии на Република Северна Македонија. Овие обврзници се со рок на доспевање од 1 до 30 години и каматни стапки од 0.6% до 5%.

23. ДЕПОЗИТИ, ЗАЕМИ И ОСТАНАТИ ПЛАСМАНИ

	2024	2023
Орочени депозити во домашни банки	260,274,186	231,576,181
Вкупно	260,274,186	231,576,181
Дадени заеми	650,000	650,000
Исправка на вредноста на дадените заеми	(650,000)	(650,000)
Вкупно дадени заеми	-	-
Вкупно	260,274,186	231,576,181

24. ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ

	2024	2023
Побарувања произлезени од договори за осигурување	400,627,986	374,562,105
Побарувања од застапници и посредници	12,745,943	10,571,838
Вкупно побарувања	413,373,929	385,133,943
Исправка на вредноста на побарувањата	(118,757,223)	(124,103,349)
Исправка на вредноста на побарувањата од застапници во осигурувањето и посредници	(6,938,467)	(4,704,452)
Вкупно исправка на вредност на побарувањата	(125,695,689)	(128,807,801)
Вкупно	287,678,240	256,326,142

Движењето на посебната резерва за побарувањата и исправката на вредноста на побарувањата произлезени од договори за осигурување во текот на годината се како што следи:

	2024	2023
На 1 јануари	128,807,801	144,584,393
Дополнителна исправка на вредност во добивката или загубата	28,804,060	30,735,868
Намалување на исправка поради отпис на побарувања	(20,697,465)	(20,697,465)
Ослободување на исправка на вредност	(11,218,707)	(25,814,995)
На 31 декември	125,695,689	128,807,800

25. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА

	2024	2023
Побарувања за аванси, депозити и кауции	17,982,540	11,382,647
Побарувања по основ на камати	11,173,002	11,176,893
Други побарувања од вработени	795,385	988,181
Побарувања по основ на регрес	6,654,420	6,761,188
Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	12,624,766	12,548,213
Останати побарувања	27,632,397	26,211,685
Останати побарувања од вложувања	761,580	383,349
Вкупно бруто останати побарувања	77,624,089	69,452,156
Исправка на вредност на побарувања по основ на камати	(10,060,607)	(10,060,607)
Исправка на вредност на побарувања по основ на регрес	(6,654,720)	(6,685,270)
Исправка на вредност на останати побарувања	(24,680,321)	(24,680,321)
Вкупно исправка на вредност на останати побарувања	(41,395,647)	(41,426,197)
Вкупно нето вредност на останати побарувања	36,228,442	28,025,958

Во рамки на позицијата Побарувања за аванси, депозити и кауции Друштвото евидентира намалување во тековната во однос на минатата поради поголем број на наплатени услужни штети.

Движењето на исправката на вредност е како што следи:

	2024	2023
На 1 јануари	41,426,197	41,513,671
Дополнителна исправка на вредност на регресни побарувања	-	-
Ослободување на исправката на вредност	(30,550)	(87,473)
Отпис	-	-
На 31 декември	41,395,647	41,426,197

26. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ОСТАНАТИ ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	2024	2023
Денарски сметки во домашни банки	10,608,344	17,199,822
Парични средства во благајна	782,159	992,166
Девизни сметки во домашни банки	12,926,013	13,221
Вкупно	24,316,517	18,205,210

27. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ**Акционерски капитал**

	Обични акции	
Во број на акции	2024	2023
На 1 јануари - целосно платени	18,326	18,326
Зголемување	-	0
На 31 декември - целосно платени	18,326	18,326

На 31 декември 2024 година одобриот акционерски капитал се состои од 18,326 обични акции со номинална вредност од 207.6779 ЕУР по акција. Имателите на обични акции имаат право на дивиденда кога ќе биде објавена и имаат право на глас на Собрание на Друштвото за еквивалент од една обична акција. Сите акции носат право на сразмерно учество во поделбата на остатокот на стечајната, односно ликвидационата маса. Сите издадени акции се целосно платени. За годината завршена на 31 декември 2024 и по денот на известување Друштвото нема објавено дивиденди. Во текот на 2024 година беше доплатена дивиденда во износ од 856.936 мкд по основ на одлуката определна за исплата на дивиденда од 2022 (2023: 15.400.000)

Акционерската структура на Друштвото е:

	Број на акции	% на учество
Позаваровалница САВА дд Словенија	17,201	93.86%
Останати помали акционери (под 5%)	1,125	6.14%
Вкупно	18,326	100.00%

Резерви на сигурност

Според Законот за супервизија во осигурувањето, Друштвото треба да пресметува и издвојува една третина од нето добивката за годината за резерви на сигурност (доколку добивката не се користи за покривање на загуби од претходни години), се додека нивото на резервите не достигне износ кој е најмалку еднаков на 50% од остварената просечна премија на осигурување во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексот на порастот на цените на мало, сметајќи ја и годината за која се распоредува остварената добивка.

Резервите на сигурност се наменети за покривање на обврските од договорите за осигурување во подолг временски период.

Ревалоризациона резерва

Ревалоризационата резерва за финансиски средства расположливи за продажба го вклучува кумулативниот нето ефект од промените во објективната вредност на вложувањата расположливи за продажба се до моментот на нивното депризнавање или оштетување.

Добивка издвоена за реинвестирање

Во текот на 2024 и 2023 година, Друштвото изврши инвестициски вложувања од добивката во материјални и нематеријални средства за проширување на дејноста. Даночната основа беше намалена за износот на вложувањата од добивката од претходната година. Реинвестираната добивка не може да се распределува како дивиденда во следните периоди. Вкупната кумулативна добивка издвоена за реинвестирање во 2024 година изнесува МКД 38,412,498 (2023: МКД 33,444,168),

28. ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

	2024			2023		
	Бруто	Реосигурување	Нето	Бруто	Реосигурување	Нето
Пријавени штети	388,619,365	139,483,367	249,135,998	273,648,687	35,738,973	237,909,714
Настанати, но непријавени штети	246,755,061	43,200,444	203,554,617	234,652,303	48,298,768	186,353,536
Други технички резерви	25,467,232	5,002,029	20,465,203	24,252,100	2,772,014	21,480,086
Преносна премија	649,393,862	29,161,402	620,232,460	594,065,341	29,976,155	564,089,186
	1,310,235,519	216,847,241	1,093,388,279	1,126,618,431	116,785,909	1,009,832,522

Движење во преносната премија и резервите за штети во 2024 година:

		Преносна премија			Резерви за штети и др. технички резерви			Технички резерви		
		Бруто	Дел во реосигурување	Нето	Бруто	Дел во реосигурување	Нето	Бруто	Дел во реосигурување	Нето
1	Осигурување од незгода	29,291,686	-	29,291,686	18,230,540	-	18,230,540	47,522,227	-	47,522,227
2	Здравствено осигурување	70,020,845	-	70,020,845	12,159,874	-	12,159,874	82,180,719	-	82,180,719
3	Моторни возила(каска)	143,623,638	-	143,623,638	63,144,655	150,000	62,994,655	206,768,293	150,000	206,618,293
4	Шински возила(каска)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Воздухоплови	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Пловни објекти	405,737	4,862	400,875	-	-	-	405,737	4,862	400,875
7	Стока во превоз	733,839	43,261	690,578	-	-	-	733,839	43,261	690,578
8	Имот од пожар	36,084,775	9,828,857	26,255,918	138,949,017	125,327,924	13,621,093	175,033,792	135,156,781	39,877,011
9	Други осигурувања на имот	88,225,858	12,042,669	76,183,189	21,152,729	5,735,781	15,416,948	109,378,587	17,778,450	91,600,137
10	Одговорност-моторни возила	265,663,040	2,723,708	262,939,331	390,587,463	49,170,094	341,417,369	656,250,502	51,893,802	604,356,700
11	Одговорност-воздухоплови	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	Одговорност-пловни објекти	615,689	-	615,689	-	-	-	615,689	-	615,689
13	Општа одговорност	4,551,393	1,702,377	2,849,015	3,750,320	3,004,000	746,320	8,301,713	4,706,377	3,595,335
14	Осигурување на кредити	1,605,904	1,605,904	0	4,298,040	4,298,040	-	5,903,944	5,903,944	0
15	Осигурување на гаранции	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	Финансиски загуби	2,480,514	1,209,764	1,270,750	93,240	-	93,240	2,573,754	1,209,764	1,363,990
17	Правна заштита	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	Туристичка помош	6,090,946	-	6,090,946	8,475,778	-	8,475,778	14,566,724	-	14,566,724
	Вкупно	649,393,862	29,161,402	620,232,460	660,841,658	187,685,839	473,155,818	1,310,235,519	216,847,241	1,093,388,277

28. ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (продолжение)

Движење во преносната премија и резервите за штети во 2023 година:

		Преносна премија			Резерви за штети и др. технички резерви			Технички резерви		
		Бруто	Дел во реосигурување	Нето	Бруто	Дел во реосигурување	Нето	Бруто	Дел во реосигурување	Нето
1	Осигурување од незгода	29,914,344	-	29,914,344	18,786,247	-	18,786,247	48,700,591	-	48,700,591
2	Здравствено осигурување	52,215,731	-	52,215,731	12,323,185	-	12,323,185	64,538,915	-	64,538,915
3	Моторни возила(каска)	125,458,656	-	125,458,656	49,262,840	1,800,000	47,462,840	174,721,495	1,800,000	172,921,495
4	Шински возила(каска)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Воздухоплови	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Пловни објекти	292,845	-	292,845	165,760	-	165,760	458,605	-	458,605
7	Стока во превоз	607,222	80,477	526,744	-	-	-	607,222	80,477	526,744
8	Имот од пожар	33,107,115	9,320,418	23,786,697	19,338,442	4,382,809	14,955,633	52,445,557	13,703,227	38,742,331
9	Други осигурувања на имот	80,581,474	11,776,697	68,804,778	25,437,459	6,762,464	18,674,996	106,018,934	18,539,160	87,479,773
10	Одговорност-моторни возила	252,380,731	1,884,570	250,496,161	393,636,201	67,578,642	326,057,559	646,016,932	69,463,212	576,553,720
11	Одговорност-воздухоплови	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	Одговорност-пловни објекти	539,030	-	539,030	-	-	-	539,030	-	539,030
13	Општа одговорност	7,411,514	4,074,603	3,336,911	3,781,400	3,004,000	777,400	11,192,914	7,078,603	4,114,311
14	Осигурување на кредити	1,714,669	1,714,669	-	1,764,200	1,764,200	(0)	3,478,869	3,478,869	(0)
15	Осигурување на гаранции	3,364	-	3,364	-	-	-	3,364	-	3,364
16	Финансиски загуби	3,043,302	1,124,721	1,918,581	2,310,280	1,517,639	792,641	5,353,582	2,642,361	2,711,221
17	Правна заштита	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	Туристичка помош	6,795,344	-	6,795,344	5,747,077	-	5,747,077	12,542,421	-	12,542,421
Вкупно		594,065,341	29,976,155	564,089,186	532,553,090	86,809,754	445,743,337	1,126,618,431	116,785,909	1,009,832,523

29. ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ

	2024	2023
Долгорочни резервирања по основ на отпремнини за пензонирање, јубилејни награди и останати резервирања	28,727,486	23,747,744
Вкупно	28,727,486	23,747,744

30. ОБВРСКИ ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ

	2024	2023
Обврски по штети	82,621	82,645
Останати обврски од непосредни работи на осигурување		
Обврски кон Гарантен Фонд	1	1
Вкупно	82,622	82,645

31. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ

	2024	2023
Обврски за примени аванси по основ премија за осигурување и надомест на штети	5,739,357	10,850,935
Обврски кон вработени по основ на плати и придонеси	29,450,766	27,520,311
Обврски за провизија	5,859,306	6,418,738
Обврски по основ на законски пропишани давачки	3,284,717	4,403,188
Обврски кон добавувачи	7,484,135	5,117,281
Останати обврски	256,551	280,806
Обврски по основ на долгорочни и краткорочни кредити	80,623,173	80,623,173
Вкупно	132,698,005	135,214,432

32. ОПЕРАТИВЕН ЛИЗИНГ

Обврски по неотповиклив оперативен лизинг се следниве:

	2024	2023
Помалку од една година	2,359,072	2,609,219
Вкупно	2,359,072	2,609,219

33. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА

Согласно локалната законска регулатива, Друштвото вонбилансно евидентира резервација за пријавени штети по основ на непознати и неосигурани моторни возила и коресподентски штети. Средствата и обврските по овој основ на 31 декември 2024 година изнесуваат МКД 48,879,231 денари. Друштвото нема дополнителни обврски по овој основ

34. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ ЛИЦА**Салда и трансакции со САВА РЕ (матично друштво)**

	2024	2023
Побарувања од реосигурувачите за удели во штети	35,953,097	11,774,788
Побарувања од реосигурувачите по основ на провизија	(1,345,922)	3,324,816
Обврски кон реосигурувачите	31,951,659	14,010,752
Дел за реосигурителот во бруто резерви за преносна премија	25,352,576	26,266,132
Дел за реосигурителот во бруто резерви за штети	160,634,520	79,740,649
Расход по основ на пренесена премија во реосигурување	99,515,968	91,265,904
Приход од удел на реосигурувачот во штети	71,991,399	23,163,898
Приход од провизија од реосигурување	8,298,448	11,940,073
Промена во резерви за преносна премија за делот на реосигурување	42,096,612	11,207,668
Промени во резервирани штети за делот на реосигурување	80,893,871	18,727,930
Одложена провизија за реосигурување	4,173,544	5,019,388
Останати побарувања	-	-
Расходи по камати	3,447,903	679,672
Обврски по кредити	80,623,173	80,623,173

Салда и трансакции со САВА Стејшн (подружница)

	2024	2023
Побарувања по основ на премија	-	-
Приходи по основ на премија	45,612	39,194
Останати обврски	340,203	308,494
Останати расходи	3,688,436	7,067,815

Салда и трансакции со ентитети под заедничка контрола

	2024	2023
Побарувања по основ на премија	600,227	663,426
Останати побарувања	928,372	-
Обврски кон реосигурувачите	-	1,182,754
Дел за реосигурителот во бруто резерви за штети	-	-
Дел за реосигурителот во бруто резерви за преносна премија	-	-
Останати обврски	1,362,611	2,321,622
Расход по основ на пренесена премија во реосигурување	12,135,017	7,655,449
Промени во резервирани штети за делот на реосигурување	-	-
Промена во резерви за преносна премија за делот на реосигурување	3,050,277	-
Приходи по основ на премија за осигурување	1,681,966	1,310,649
Приход од провизија од реосигурување	849,451	535,881
Приходи од др. за осигурување по над. за обработка на услужни штети	516,396	246,907
Приходи од наемнини	6,953,276	-
Останати расходи	3,465,670	3,222,258

Трансакции со клучниот менаџерски персонал

	2024	2023
Вкупен надомест на клучниот менаџерски персонал (вклучени во Трошоци за вработени)	12,608,216	10,402,644
Вкупно	12,608,216	10,402,644

35. ПОТЕНЦИЈАЛНИ И ПРЕЗЕМЕНИ ОБВРСКИ***Судски спорови***

Друштвото дејствува во областа на осигурувањето и е предмет на судски постапки кои произлегуваат од неговото редовно работење. Тие се предмет на детална анализа од страна на Друштвото и врз основа на очекуваниот исход се вклучени во резервите за пријавени штети (види белешка 28). Во дополние Друштвото е предмет на судски постапки кои не произлегуваат од договори за осигурување. Раководството не верува дека крајниот исход од овие постапки ќе има негативно материјално влијание на резултатите на Друштвото.

Неизвесни даночни обврски

Финансиските извештаи и сметководствената евиденција на Друштвото подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во период од 5 години од поднесување на даночната пријава за финансиската година и можат да предизвикаат дополнителни даночни обврски коишто во оваа фаза не може да бидат утврдени со разумна точност. Сепак, раководството на Друштвото смета дека не постојат било какви дополнителни услови од кои можат да произлезат материјално значајни обврски по овој основ.

Преземени обврски

До датумот на изготвување на финансиските извештаи, Друштвото нема преземени обврски

36. УСОГЛАСЕНОСТ СО ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА

На 31 декември 2024 година Друштвото е усогласено со барањата на Законот за супервизија на осигурување во врска со покривање на маргина на солвентност, пропишаните лимити за вложувањата на капиталот утврден во согласност со Законот за супервизија на осигурување како и средствата кои ги покриваат техничките резерви. Друштвото поседува доволно средства за покривање на техничките резерви и покривање на капиталот во целост.

37. ПОСЛЕДОВАТЕЛНИ НАСТАНИ

По денот на изготвување на Билансот на состојба не се случиле настани од материјално значење, а кои имаат влијание на финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2024

ПРИЛОГ 1– ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА
РАБОТЕЊЕТО ЗА 2024 ГОДИНА НА
САВА ОСИГУРУВАЊЕ АД СКОПЈЕ

I.	ОБРАЌАЊЕ НА УПРАВАТА.....	4
II.	ИЗВЕШТАЈ ЗА УПРАВАТА НА ДРУШТВОТО	6
1.	ПОДАТОЦИ ЗА ЧЛЕНОВИТЕ НА ОДБОР НА ДИРЕКТОРИ.....	7
2.	РАКОВОДНИ ЛИЦА	11
III.	ДОСЕГАШЕН И ИДЕН РАЗВОЈ НА ДРУШТВОТО	12
3.	ИСТОРИЈА НА ДРУШТВОТО	13
3.1.	Најважни настани на Друштвото	13
3.2.	Најважни настани во 2024 година.....	16
4.	РАЗВОЈ ВО 2024 И ОЧЕКУВАН РАЗВОЈ ВО 2025	17
4.1.	Визија, мисија и вредности.....	17
4.2.	Профил на Друштвото	18
4.3.	Дејност на Друштвото.....	19
4.4.	Позначајни случувања за 2024 година	20
4.5.	Развој во 2024	21
4.6.	Очекуван иден развој во 2025	22
4.7.	Опис на главните опасности и несигурности со кои се соочуваше Друштвото	24
5.	КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ	24
5.1.	Стретешки насоки на Друштвото.....	24
	Клиент во фокус, дигитализација, агент од иднината	24
	Рационализација на бизнис процесите	25
	Одржлив развој.....	25
5.2.	Исполнување на деловните цели.....	25
5.3.	Овластени ревизори.....	26
5.4.	Материјални фактори на ризик.....	27
5.5.	Зделки со заинтересирана страна.....	30
5.6.	Големи зделки	31
5.7.	Измени во основната главнина и во резултатите за извештајниот период	31
5.8.	Промена во сопственичката структура	32
5.9.	Акционерски капитал и сопственичка структура	32
5.10.	Организациона шема.....	34
5.11.	Подружници на Друштвото	34

5.12.	Податоци за продажната мрежа	36
6.	ОПИС НА СОСТОЈБАТА ВО СТОПАНСТВОТО	37
6.1.	Макроекономски движења во 2024 и очекувања во 2025	37
6.2.	ОСИГУРИТЕЛЕН ПАЗАР	40
IV.	АНАЛИЗА НА РАБОТЕЊЕТО НА ДРУШТВОТО	43
1.	КЛУЧНИТЕ ИНДИКАТОРИ НА РАБОТЕЊЕТО НА ДРУШТВОТО	44
1.1.	Најважни финансиски показатели за 2024 година	44
2.	ПРЕМИЈА	45
2.1.	Број на склучени договори за осигурување	45
2.1.1	Бруто полисирана премија по класи на осигурување	46
2.1.2	Структура на бруто полисирана премија	47
2.1.3	Полисирана премија по дистрибуциски канали	48
3	ШТЕТИ	50
3.1	Број на ликвидирани штети	50
3.2	Износ на ликвидирани штети	51
3.2.1	Ликвидирани штети по класи на осигурување	51
3.2.3	Ликвидирани штети по дистрибуциски канали	54
3.2.4	Штети / премија (loss ratio)	55
4.	РЕЗЕРВИРАНИ ШТЕТИ	56
4.1	Број на резервирани штети	56
4.2	Износ на резервирани штети	57
4.2.1	Бруто резервирани штети	57
4.2.2	Структура на бруто резервирани штети	58
5.	РЕОСИГУРУВАЊЕ	59
6.	ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ	60
6.1	Бруто технички резерви	60
6.1.1	Бруто технички резервации по класи на осигурување	60
6.1.2	Структура на бруто технички резервации	61
6.2	Нето технички резерви	62
6.2.1	Нето технички резервации по класи на осигурување	62
6.2.2	Структура на нето технички резервации	63

7.	ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ	64
7.1	Резултат од работењето	64
7.1.1	Образложение на финансискиот резултат	64
8.	ФИНАНСИСКА ПОЛОЖБА	66
8.1	Актива и пасива	66
8.2	Капитал и резерви	67
V.	ОСТАНАТИ ПОДАТОЦИ ЗНАЧАЈНИ ЗА РАБОТЕЊЕТО	68
9.	УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ	69
9.1	Стратешки насоки од областа на управување со човечки ресурси	69
9.2	Клучни активности од областа на управување со кадри во 2024 година	69
9.3	Вработување и структура на вработени	70
9.3.1	Вкупен број на вработени во Друштвото	71
9.3.2	Број на вработени во Друштвото врз основа на типот на вработеност (скратено/полно работно време)	72
9.3.3	Вработени во Друштвото врз основа на степенот на образование	73
9.3.4	Вработени во Друштвото врз основа на возраст	73
9.3.5	Вработени во Друштвото врз основа на пол	74
10	ИНФОРМАТИЧКА ТЕХНОЛОГИЈА	74

I. ОБРАЌАЊЕ НА УПРАВАТА

Почитувани акционери, деловни партнери, соработници и пријатели,

Со големо задоволство се обраќаме по успешната измината деловна година, горди на успехите и достигнувањата и благодарни до целиот тим со кој заеднички ги реализиравме планските цели.

Резултатите за 2024 година се пред се позитивен финансиски резултат од 35 мил денари со што ја потврдивме стабилната позиција на македонскиот осигурителен пазар. Бруто полисираната премија изнесува 1.371 милиони денари, што претставува раст од 9% во однос на минатогодишната реализација, притоа планираниот износ за 2024 е надминат за 4,6%. Обезбедивме раст во повеќе осигурителни класи и тоа што особено е значајно за нас е раст во класите од незадолжителното осигурување.

Би сакале да се осврнеме на неколку значајни карактеристики, кои претставуваат наш идентитет, на кој сме горди, кој не разликува од останатите осигурителни друштва и не мотивира се повеќе да вложуваме во нашите вистински вредности, да растеме, да се развиваме и тимски да постигнеме многу поголеми успеси во идниот период.

Нашiot фокус и оваа година беше насочен кон нашите главни стратешки цели и тоа :

-клиент во фокус -максимално бевме посветени кон нашите клиенти, кон нивните потреби и барања, развивање на осигурителни продукти и асиситенски услуги на многу повисоко ниво.

-фокус кон вработените -останавме и оваа година целосно посветени кон вработените, вложување во нивната едукација и надградба како и вложување во нивното задоволство. Градевме и ќе продолжиме и понатаму да градиме стабилна работна средина каде се негува почитувањето и задоволството на тимот.

-фокус на дигитализација, оптимизација на интерните процеси и рационализација на трошоците -неопходни процеси кои ги пратат промените на новото време овозможувајќи на клиентот да го одбере самиот начинот на комуникација со нас.

-Фокус на одржлив развој, општествено одговорно дејствување-продолживме со максимална посветеност на проектот Срце за светот со повеќе од 300 часа волонтерска дејност, вложивме многу сати во волонтирање во делот на грижа за средината, поддршка на поединци и семејства, крвродарителски акции и активности учества на вработените со кои допринесуваме за буудење на свеста на секој еден поединец.

На крајот, оваа година беше година на предизвици и промени на кои најодговорно и најпрофесионално одговоривме, притоа остануваме убедени дека се движиме во вистинска насока за градење на подобра иднина за вработените, акционерите и за средината во која живееме.

Продолжуваме целосно фокусирани кон реализација на нашите стратешки цели , внимателно следејќи ја економската состојба , внимателно следејќи ги условите на осигурителниот пазар и потребите на нашите клинети.

Заедно со целиот тим на Сава осигурување сме подготвени за реализација на планот за 2025 година , подготвени за нашите клиенти со нови продукти и услуги и подготвени за предизвиците.

Искрено,

Ивршен директор,
Кристијан Лешков

Главен Извршен директор,
Мелита Гугуловска

II. ИЗВЕШТАЈ ЗА УПРАВАТА НА ДРУШТВОТО

1. ПОДАТОЦИ ЗА ЧЛЕНОВИТЕ НА ОДБОР НА ДИРЕКТОРИ

Одборот на директори на САВА осигурување а.д. Скопје во текот на 2024 година го сочинува следните членови:

МЕЛИТА ГУГУЛОВСКА, дипломиран градежен инженер, извршен член на Одборот на директори на Друштвото, родена на 20.11.1966 година во Скопје, Р.Северна Македонија, пол женски, државјанство: македонско, датум на првично именување 24.07.2017 година, со дадена согласност за нејзино именување од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување на ден 14.09.2017 година, продолжена за целиот период на мандатите и нова согласност за нов четиригодишен мандат со важност до 05.07.2028 година. Вработена во САВА осигурување, а.д. Скопје на работно место Генерален директор, дејност: неживотно осигурување, не членува во органи на управување и надзорни органи во други правни лица.

На 2-тата Мелита Гугуловска во 2024 година и е исплатен вкупен износ од 6.451.281,00 денари по основ на плата, надоместоци на плата, бонус, осигурувања и други права.

КРИСТИАН ЛЕШКОВ, дипломиран економист, извршен член на Одборот на директори на Друштвото, роден на 07.07.1982 година во Скопје, Р.Северна Македонија, пол машки, државјанство: македонско, датум на првично именување 25.12.2023 година, со дадена првична согласност за негово именување од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување на ден 25.12.2023 година, со продолжена важност за целиот нов четиригодишен мандат до 21.05.2028 година. Вработен во САВА осигурување, а.д. Скопје на работно место Извршен директор, дејност: неживотно осигурување, не членува во органи на управување и надзорни органи во други правни лица.

На 2-динот Кристиан Лешков во 2024 година му е исплатен вкупен износ од 3.927.478,00 денари по основ на плата, надоместоци на плата, бонус, осигурувања и други права.

РОК МОЉК, дипломиран економист, претседател и неизвршен член на Одборот на директори на Друштвото, роден на 20.04.1968 година во Постојна, Република Словенија, машки пол, Државјанство: словенечко, без индивидуален надоместок за членување во Одборот на директори на САВА осигурување а.д. Скопје. Датум на првично именување: 08.02.2012 година, со мандат од 06.07.2020 година до 05.07.2024 година, како и реизбор со нов четиригодишен мандат од 22.05.2024 година до 21.05.2028 година. Г-дин Рок Мољк е член на Управата на Illyria Kompania e Sigurimeve sh.a. и Illyria Life Kompania e Sigurimit të Jëtës, sh.a. – Косово и член на надзорните органи на САВА Покојнинска, Република Словенија и САВА пензиско друштво а.д. Скопје. Вработен во Позаваровалница САВА д.д. Љубљана, Р.Словенија, на работно место Директор на деловен центар за осигурување, продажба и управување со Групација.

МИЛАН ВИРШЕК, дипломиран правник, неизвршен член на Одборот на директори на Друштвото, роден на 05.11.1968 година во Љубљана, Република Словенија, пол машки, Државјанство: словенечко, без индивидуален надоместок за членување во Одборот на директори на САВА осигурување а.д. Скопје. Датум на првично именување: 25.03.2010 година, со мандат од 06.07.2020 година до 05.07.2024 година, како и реизбор со нов четиригодишен мандат од 22.05.2024 година до 21.05.2028 година. Г-дин Милан Виршек е член на Управата на Illyria Kompania e Sigurimeve sh.a., Illyria Life Kompania e Sigurimit të Jëtës, sh.a. – Косово и член на Одборот на директори на САВА осигурање а.д. Подгорица - Црна Гора. Вработен во Позаваровалница САВА д.д. Љубљана, Р.Словенија, дејност: реосигурување, на работно место овластено лице од Управата.

ПЕТЕР СКВАРЧА, М-р за европски интеграции (дипломиран политиколог), неизвршен член на Одборот на директори, роден на 01.02.1975 година во Крањ, Република Словенија, машки

пол, Државјанство: словенечко, без индивидуален надоместок за членување во Одборот на директори на САВА осигурување а.д. Скопје. Датум на првично именување: 12.04.2019 година со мандат до 05.09.2020 година, како и реизбор со нов четиригодишен мандат од 06.07.2020 година до 05.07.2024 година. Г-динот Петер Скарча функцијата неизвршен член на Одборот на директори на САВА осигурување а.д. Скопје ја вршеше заклучно до 22.05.2024 година, кога беше отповикан од страна на Собранието на акционери на Друштвото поради истек на мандатот.

Г-дин Петер Скарча е член на Управата на Позаваровалница Сава д.д. Љубљана и член на надзорните органи на Заваровалница САВА д.д. Марибор, Словенија и САВА неживотно осигурање Белград, Србија. Вработен во Позаваровалница САВА, д.д. од Љубљана, Р.Словенија, на работно место член на Управата.

НЕНАД ЈОВАНОВИЌ, Дипломиран машински инженер, неизвршен и независен член на Одборот на директори на Друштвото, роден на 21.06.1966 година во Љубљана, Република Словенија, машки пол, државјанство: македонско и словенечко, со индивидуален квартален надоместок за членување во Одборот на директори на САВА осигурување во износ од 550 ЕУР во денарска противвредност. Датум на првично именување: 02.04.2019 година со мандат до 05.09.2020 година, како и реизбор со нов четиригодишен мандат од 06.07.2020 година до 05.07.2024 година. Г-динот Ненад Јовановиќ функцијата неизвршен и независен член на Одборот на директори на САВА осигурување а.д. Скопје ја вршеше заклучно до 22.05.2024 година, кога беше отповикан од страна на Собранието на акционери на Друштвото поради истек на мандатот.

Тој е вработен како Генерален секретар на Одборот на оснивачи на Друштвото ЕКОН ЕЛЕКТРОН.

САШО ТОНЕВСКИ, М-р за управување со цивилно воздухопловство (дипломиран политиколог), неизвршен и независен член на Одборот на директори на Друштвото, роден на 07.06.1971 година во Скопје, Република Северна Македонија, пол машки, државјанство: Р.С.

Македонија, со индивидуален квартален надоместок за членување во Одборот на директори на САВА осигурување во износ од 500 ЕУР во денарска противвредност до 22.05.2024 година, односно индивидуален квартален надоместок за членување во Одборот на директори на САВА осигурување во износ од 550 ЕУР во денарска противвредност од 22.05.2024 година. Датум на првично именување: 27.12.2019 година со мандат до 05.09.2020 година, мандат од 06.07.2020 година до 05.07.2024 година, како и реизбор со нов четиригодишен мандат од 22.05.2024 година до 21.05.2028 година. Г-динот Сашо Тоневски на ден 01.11.2024 година поднесе оставка од функцијата неизвршен и независен член на Одборот на директори и истата ја достави до Друштвото на ден 04.11.2024 година, со барање за престанок на функцијата со избор на нов член. Собранието на акционери на Друштвото ја разгледа информацијата за неговата оставка на својата 68-ма седница одржана на ден 27.12.2024 година, до кога и г.Сашо Тоневски ја вршеше функцијата.

Тој е вработен и Управител на ТД Делфино Рент а Кар Дооел и ТД Делфино Травел Агенци Дооел.

БОРУТ МАВСАР, дипломиран економист, неизвршен и независен член на Одборот на директори на Друштвото, роден на 08.04.1964 година во Љубљана, Република Словенија, пол машки, државјанство: Р.Словенија, со индивидуален месечен надоместок за членување во Одборот на директори на САВА осигурување во износ од 400 ЕУР во денарска противвредност. Датум на првично именување: 27.12.2024 година со мандат до 21.05.2028 година.

Тој е Директор и сопственик на компанијата Б2МС д.о.о (B2Ms d.o.o.).

2. РАКОВОДНИ ЛИЦА

- Кабинет на Управата, Љупка Ѓорѓиевска, Главен оперативен директор,
- Сектор за продажба, Наташа Здравков, директор;
- Сектор за развој и преземање на ризици,
- Сектор за штети (проценка и ликвидација) Јане Петровски, директор;
- Сектор за финансии и сметководство, Мирче Маринковиќ, директор;
- Сектор за општи и правни работи;
- Самостојна служба за внатрешна ревизија,
- Самостојна служба за контролинг, Јасминка Николовска, раководител;
- Самостојна служба за наплата на побарувања, Јасмина Џартова, раководител;
- Самостојна служба за актуарски работи;
- Самостојна служба за ИТ, Александар Михајлоски, раководител;
- Самостојна служба за управување со ризици и усогласност,
- Самостојна служба за човечки ресурси и
- Самостојна служба Контакт центар.

II. ДОСЕГАШЕН И ИДЕН РАЗВОЈ НА ДРУШТВОТО

3. ИСТОРИЈА НА ДРУШТВОТО

3.1. НАЈВАЖНИ НАСТАНИ НА ДРУШТВОТО

Година	Најважни настани
1993	САВА осигурување, а.д. Скопје е основано како а.д. за осигурување ТАБАК – Скопје, на основачкото собрание одржано на 24.12.1993 година, со почетен капитал од 1 милион германски марки или 1000 обични акции со вредност од 1.000 ДЕМ по акција. После успешно спроведената втора емисија на акции, во текот на 1994 и 1995 година обезбеден е дополнителен капитал, со што вкупната главнина изнесувала 2.530.000 ДЕМ или 1.265.000 ЕУР. Со резервирање на 66,9% од остварената добивка во 2001 година и преку издавање на трета емисија на акции во 2002 година, акционерскиот капитал е зголемен за 3.010 акции, или за дополнителни 1.505.000 ЕУР.
2006	Во 2006 година сопственичката структура била распределена на 21 акционер, а 10 од нив контролирале 81% од вкупниот број на акции.
2007	Во почетокот на 2007 година SAVA RE Љубљана го откупила мнозинскиот пакет на акции, а во Ноември 2007 година Друштвото го промени името во Акционерско Друштво за осигурување САВА ТАБАК.
2008	Во Јануари 2008 година извршена е четвртата емисија на акции во износ од 230.000 ЕУР, со која се емитирани 460 обични акции, со цел усогласување со новите измени и дополнувања на Законот за супервизија на осигурувањето. Со овие измени основачкиот капитал на Друштвото изнесува 3.000.000 ЕУР.
2011	На 10–ти Ноември 2011 година Друштвото се ребрендираше и го промени своето име во САВА осигурување а.д. Скопје. Со тоа Друштвото се унифицираше во својот корпоративен идентитет и лого со останатите придружни друштва на групацијата Сава Ре.
2013	Во август 2013 година Групацијата САВА РЕ стана сопственик на 100% од осигурителната компанија Заваровалница Марибор (Zavarovalnica Maribor) од Словенија, со што доживеа значајна трансформација и стана втората по големина осигурителна групација во регионот. Ова претставува остварување на важна стратешка цел – да се зацврсти позицијата на развиениот осигурителен пазар и да се воспостави бизнис модел кој е добро избалансиран во однос на локалните и светските трендови на осигурителниот пазар. Тоа се двата сегменти по кои групацијата ќе го очекува и најголемиот прилив, главно поради растот на премиите на осигурителниот пазар на Западен Балкан – чиј потенцијал е токму во неговата недоволна развиеност, а кој треба да обезбеди зајакнување на групацијата и поддршка на нејзината политика за дивиденда.
2014	На 22.12.2014 како целосна инвестиција на Друштвото беше основана станицата за технички преглед Сава Стејшн, која е уште една успешна приказна за словенечко-македонското партнерство и економска соработка. Сава Стејшн е нова членка на групацијата Сава Ре и проект на Сава осигурување а.д. Скопје. Станицата отпочна со работа во 2015 година со првичните резултати веќе ја зацврсти одличната позиционираност на Сава осигурување на македонскиот осигурителен пазар, но дава свој придонес во економскиот развој на општина Илинден, каде е лоцирана.
2015	Со вклучувањето на новата членка Заваровалница Марибор, групацијата од 2015 година планира значителен пораст на премијата и тоа, главно, на осигурителните пазари надвор од Словенија. Впрочем, главните цели на групацијата во наредните три години ќе бидат интеграцијата на осигурителниот пазар во Словенија и растот надвор од нејзините граници, поради што Сава Ре ќе биде во потрага по нови развојни можности во регионот.
2016	Во процесот на спојување на четири друштва за осигурување (Заваровалница Марибор, Заваровалница Тилија, Велебит осигурување и Велебит Животно осигурување), сите членови на групата Сава Ре се здружија и се формира нова осигурителна компанија под името Заваровалница Сава, д.д.
2017	На 24.07.2017 година, Собранието на акционери на Друштвото изгласа измени на Статутот на Друштвото, со кои бројот на членови на Одборот на директори на Друштвото се зголеми од постоечките 5 на 7 члена, од кои 3 извршни членови, 3 неизвршни и 1 неизвршен и независен член. На ден 12.12.2017 година Сава Ре д.д. Љубљана потпиша договор за купување на 100% од акциите на НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје. Матичната куќа на САВА осигурување а.д. Скопје инвестира во развој на пензиското осигурување како дел од групациската стратегија.

2018	Во март 2018 година, матичната куќа на Групацита - Сава Ре д.д. ја доби согласноста од Македонската агенција за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (МАПАС), како и сите останати одобренија од надлежните институции за аквизиција на компанијата НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје. Со тоа се исполнети сите потребни услови за остварување на купопродажниот договор од 12 декември 2017 година. На 13 март 2018 година со купување на Македонска берза, Сава Ре д.д. Љубљана се стекна со 21200 акции, односно 100% од акционерскиот капитал во НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје. Со влегувањето на пазарот за пензиско осигурување во Република Македонија Сава Ре д.д. ја оствари својата стратегија за проширување на дејноста и зацврстување на својата позиција во Западен Балкан. Македонските членки на групацита Сава Ре - Сава осигурување а.д. Скопје и Сава пензиско друштво а.д. Скопје склучија важен стратешки договор за соработка во делот на вршењето на работи на маркетинг на пензиски фондови во продажната мрежа на Сава осигурување а.д. Скопје.
2019	Во мај 2019 година Групацита чија членка е САВА осигурување а.д. Скопје - брендот Сава Ре го замени со Sava Insurance Group на англиски јазик. На 53-тата седница на вонредно Собрание на акционери одржана на ден 03.01.2019 год. е донесена Одлука за измени и дополнувања на Статутот на САВА осигурување, а.д. Скопје. Овие измени и дополнувања на Статутот на САВА осигурување, а.д. Скопје се изготвени со цел воведување нова класа - осигурување на кредити. На Годишното Собрание на акционери на Друштвото 54-та седница одржана на ден 02.04.2019 година, Собранието донесе Одлука за измени на Статутот на САВА осигурување, а.д. Скопје. Со овие измени на Статутот се врши промена односно зголемување на бројот на членови на Одборот на директори на Друштвото. Потоа, се усогласува Статутот со корпоративните барања на Групацита во која Друштвото е членка. Во целиот текст на Статутот се вршат измени со цел поедноставување на содржината на Статутот на препорака на внатрешната ревизија на Друштвото, а во согласност со локалните законски и подзаконски прописи. Покрај наведеното, во целиот текст на Статутот се врши усогласување со Уставните амандмани со кои се изврши промена на Уставното име на државата. Исто така на 56-тата седница на вонредно Собрание на акционери на Друштвото, одржана на 27.12.2019 година, Собранието на Друштвото донесе Одлука за измени и дополнувања на Статутот на САВА осигурување, а.д. Скопје. Овие измени и дополнувања на Статутот на САВА осигурување, а.д. Скопје се изготвени со цел намалување на бројот на извршни членови на Одборот на директори од постоечките 3 (три) извршни членови на 2 (два) членови, со кое намалување вкупниот број на членови на Одборот на директори од постоечките 8 (осум) членови се намалува на 7 (седум) членови. Намалувањето на бројот на извршни членови е како резултат внатрешната кадровска политика.
2020	Во текот на 2020 година Друштвото успешно се справи со предизвиците на Корона кризата и ширењето на Корона вирусот, се прилагоди на нови дигитални начини на работење и го подобри развојот на дигиталните системи и ИТ решенија. Во 2020 година истече постоечкиот мандат на сите членови на Одборот на директори и истиот состав беше реизбран со нов четиригодишен мандат.
2021	Во текот на 2021 година Друштвото продолжи успешно да се справува со предизвиците на Корона кризата, нови регулаторни барања и продолжи да работи на нови дигитални начини на работење, развој на дигиталните системи и ИТ решенија.
2022	Одборот на директори на САВА осигурување а.д. Скопје на својата 20-та седница одржана на ден 21.03.2022 година, ја констатираше оставката на Генералниот директор и Извршен член на Одборот на директори г-динот Ило Ристовски кој функцијата ја вршеше до 31.03.2022 година. На истата седница Одборот на директори ја избра г-ѓата Мелита Гугуловска за Генерален директор и Извршен член на Одборот на директори која функцијата ќе ја врши почнувајќи од 01.04.2022 година. На Годишното Собрание на акционери на Друштвото 61-ва седница одржана на ден 21.04.2022 година, Собранието донесе Одлука за измени на Статутот на САВА осигурување, а.д. Скопје. Со овие измени на Статутот се врши промена односно намалување на бројот на извршни членови на Одборот на директори на Друштвото. По промените се намалува вкупниот број на членови на Одборот на директори од 7 (седум) на 6 (шест) членови, од кои се намалија извршните членови од дотогашните 2 (два) на 1 (еден) извршен член.
2023	Во 2023 година Друштвото одбележа 30 години јубилеј и својот јубилеј го одбележа со повеќе настани во текот на годината и една централна јубилејна прослава. Почнувајќи од 01.12.2023 година Друштвото го смени своето седиште на нова локација на ул. Железничка бр.41 во нови деловни простори во бизнис центар Ентерпрајз во Центар, Скопје. Со измени на Статутот на Друштвото од 16.11.2023 година Одборот на директори на Друштвото се зголеми за 1 (еден) нов извршен член, односно од постоечките вкупно 6 (шест) членови на 7 (седум) членови. Новиот извршен член на Одборот на директори и Извршен директор на Друштвото е г-дин Кристиан Лешков, избран од редовите на вработените во Друштвото кој пред изборот успешно ја вршеше функцијата Главен оперативен директор. Г-динот Кристиан Лешков доби согласност од Агенцијата за супервизија на осигурување и почна да ја врши функцијата почнувајќи од 25.12.2023 година. Тој ќе биде одговорен за подрачјата на Секторот за продажба и Самостојната служба за наплата.

2024

Собранието на акционери на Друштвото на својата 66-та седница одржана на ден 22.05.2024 година донесе Одлука за изменување на Статутот на Друштвото со кој се намали бројот на членови на Одборот на директори од 7 (седум) на 5 (пет) членови. На истата седница Собранието на акционери на Друштвото ги отповика сите членови на Одборот на директори поради истек на нивниот мандат и реизбра 5 (пет) членови на Одборот на директори: г.Рок Мољк – претседател и неизвршен член, г.Милан Виршек – неизвршен член, г.Мелита Гугуловска – извршен член, г.Кристиан Лешков – извршен член и г.Сашо Тоневски – неизвршен и независен член, сите со нов 4 годишен мандат. Извршните членовите на Одборот на директори добија согласност за вршење на својата функција од Агенцијата за супервизија на осигурување за целиот 4 годишен мандат. На ден 01.11.2024 година неизвршниот и независен член г.Сашо Тоневски даде оставка од својата функција во Одборот на директори на Друштвото. Согласно оставката тој ја вршеше својата функција до 27.12.2024 година, кога Собранието на акционери на Друштвото на својата 68-ма седница ја разгледа информацијата за неговата оставка и избра нов неизвршен и независен член на Одборот на директори на Друштвото – г.Борут Мавсар од Р.Словенија.

3.2. НАЈВАЖНИ НАСТАНИ ВО 2024 ГОДИНА

март

- Друштвото воведо Health day кој се следи преку апликацијата Strava, при што вработените имаат право на слободен ден со изминати 225км на квартално ниво.
- На 15.03.2024 година САВА осигурување а.д. Скопје ја промовираше Подружницата Три Бисери во Скопје како Е-Подружница, прва меѓу осигурителните компании во Македонија, а воедно и во Сава Осигурителна Групација.
- САВА осигурување заедно со САВА пензиско друштво а.д. Скопје организираа работилница и дружба за лицата со интелектуална попреченост над 18 години од Пролет на Црвен крст на Република Северна Македонија.
- Кофас заедно со партнерите Сава осигурување, Интеркредит и адвокатско друштво Прљак и Свиќ ја организираа првата Кофас Country Risk конференција, во која се говореше за ризиците од неплаќање на побарувањата и како да се

април

- Организиран Тим Билдинг активности во Дојран, каде што се дружевме, забавувавме и градевме тимски дух заедно со САВА пензиско друштво.
- САВА осигурување заедно со САВА пензиско друштво донираа и волонтираа во дневниот центар за лица со попреченост Пролет, кој е дел од Црвен крст на град Скопје. На оваа акција, заедно со корисниците на овој центар се погриживме за го разубавиме просторот садејќи цвеќиња во дворот.
- САВА осигурување организираше работилница за децата на вработените по повод Велигденските празници.

мај

- САВА осигурување заедно со САВА пензиско друштво беа дел од акцијата организирана за расчистување на локалните депонии во околината на Скопје, Охрид и Пробиштип.
- Вработените на САВА осигурување во соработка со Црвениот Крст на Град Скопје и Институтот за трансфузија на крв на Северна Македонија, под покровителство на Иницијативата Срце за светот ја спроведоа првата доброволна крводарителска акција во 2024 година.

јуни

- Вработените на САВА осигурување заедно со САВА пензиско друштво беа дел од организирана дружба заедно со своите деца со цел поддршка на различностите.
- Спортски игри на Сава Осигурителна Групација, одржани во Моравске Топлице

септември

- Дониран школски прибор за социјално загрозените семејства.
- Едрење по водите на Охридското езеро со цел подигнување на свеста за заштита на езерото.
- САВА осигурување заедно со САВА СТЕЈШН за првпат беа дел од фудбалскиот турнир "Илинденски куп".

октомври

- Велосипедската трка и тура „Sava Mariovo Tour 2024“
- Под иницијативата Срце за Светот, заедно со Сава пензиско друштво а.д. Скопје во соработка со Црвениот крст на Северна Македонија ја организираше новогодишната крводарителска акција за вработените

ноември

- АСО заедно со осигурителните компании организираа крводарителска акција по пово 1ви ноември – Денот на осигурувањето во која учествуваа и Друштвото.
- Организирана втора крводарителска акција "Срце за Светот"
- САВА осигурување започна со организирање тимски активности низ игра со цел зголемување на позитивната и пријатна работна средина, поголема мотивација и целокупно задоволство на тимот.
- САВА осигурување а.д. Скопје стана спонзор на 7мата E-commerce Конференција поддржувајќи ја е-трговијата и нејзиниот развој.
- САВА осигурување беше дел од Кампањата за борба против гладта под која придонесе со донација на храна..

декември

- Во Дневниот центар за лица со интелектуална попреченост “Пролет” се одржа новогодишна работилница, при што се изработуваа новогодишни декорации. На лицата со попреченост им се подарија подароци за кои тие претходно изразија желба.

4. РАЗВОЈ ВО 2024 И ОЧЕКУВАН РАЗВОЈ ВО 2025

4.1. ВИЗИЈА, МИСИЈА И ВРЕДНОСТИ

МИСИЈА

- Обезбедуваме континуитет во сигурноста, ги следиме во чекор сите новитети и потреби на осигурителниот пазар, се со цел поуспешно и поефикасно работење на Друштвото.

ВИЗИЈА

- Да бидеме осигурително друштво кое на домашниот пазар ќе го препознаваат како сериозен партнер кој нуди услуги со највисок квалитет и сигурност.

ВРЕДНОСТИ

- Ние сме посветени кон клиентите, иновативни, професионални и етични, ние сме успешни во работењето, одговорни кон околината, ние имаме приврзани и задоволни вработени и заедно го градиме угледот на Друштвото.

4.2. ПРОФИЛ НА ДРУШТВОТО

САВА осигурување а.д. со седиште во Скопје е подредено друштво на Позаваровалница САВА д.д. Љубљана, која има доминантно учество од 93,86% во неговиот акционерски капитал.

Име:	САВА осигурување, а.д. Скопје
Седиште:	Ул. Железничка бр.41, 1000 Скопје
Телефон:	+389 (2) 5101 500
Телефакс:	+389 (2) 5101 502
Web страна:	www.sava.mk
Матичен број:	4778529
Основна дејност:	Неживотно осигурување
Година на основање:	1993
Основен капитал:	234.072.672 МКД (3.805.905 ЕУР)
Број на обични акции	18.326
Удел во капиталот:	Позаваровалница Сава, д. д. Љубљана: 93,86%
Органи на управување:	
Генерален директор:	Мелита Гузуловска
Извршен директор:	Кристиан Лешков
Одбор на директори:	
Претседател:	Рок Мољк
Членови:	Милан Виршек
	Мелита Гузуловска
	Кристиан Лешков
	Борут Мавсар
Управувачка поврзаност:	Подредено друштво

4.3. ДЕЈНОСТ НА ДРУШТВОТО

САВА осигурување, а.д. Скопје обавува работи од дејноста на неживотно осигурување, со која обезбедува сигурност за клиентите, економска заштита на имотот, возилата и лицата од ризици и гарантира добро работење со капиталот.

Врз основа на Решение бр.18-23977/8-02 од 28.03.2003 година, Друштвото има дозвола за вршење на работи за осигурување во рамките на следните класи на осигурување:

- Осигурување од последици на несреќен случај-незгода;
- Здравствено осигурување кое не е покриено со задолжителното здравствено осигурување;
- Осигурување на моторни возила (каско);
- Осигурување на шински возила (каско);
- Осигурување на воздухоплови (каско);
- Осигурување на пловни објекти (каско);
- Осигурување на стоки во превоз (карго);
- Осигурување на имот од пожар и природни непогоди;
- Други осигурувања на имот;
- Осигурувања од одговорност од употреба на моторни возила;
- Осигурувања од одговорност од употреба на воздухоплови;
- Осигурувања од одговорност од употреба на пловни објекти;
- Општото осигурување од одговорност;
- Осигурување на кредити;
- Осигурување на гаранции;
- Осигурување од финансиски загуби;
- Осигурување на правна заштита;
- Осигурување на туристичка помош за лица кои се соочуваат со проблеми при патување.

Основната дејност на Друштвото е поврзана со:

- склучување и исполнување на договори за неживотно осигурување;
- склучување и исполнување на договори за соосигурување.

Работењето се одвива преку:

- Сектор за развој и преземање на ризици;
- Сектор за продажба;
- Сектор за штети;

- Сектор за финансии и сметководство;
- Сектор за општи и правни работи;
- Самостојна служба за внатрешна ревизија;
- Самостојна служба за наплата на побарувања;
- Самостојна служба за контролинг;
- Самостојна служба за актуарски работи,
- Самостојна служба за управување со ризици,
- Самостојна служба за ИТ,
- Самостојна служба Контакт центар и
- Самостојна служба за човечки ресурси.

Според обемот и видот на работата Секторите имаат оптимален капацитет за квалитетно извршување на работењето и располагаат со кадар кој има повеќегодишно искуство и знаење, потврдена стручност и компетентност за обавување на работите од областа на осигурувањето.

Стратешка определба на Друштвото е развој на своите вработени, подобрување на квалитетот и перформансите во осигурувањето и зголемување на учеството на осигурителниот пазар.

Делувањето на Друштвото е во согласност со принципите на корпоративното управување преку кое се изразува сигурност, доверба, транспарентност и рејтинг. Потврда за успешното работење се досегашните достигнувања на домашниот пазар и високата позиција во осигурителната дејност во државата.

4.4. ПОЗНАЧАЈНИ СЛУЧУВАЊА ЗА 2024 ГОДИНА

Собранието на акционери на Друштвото на својата 66-та седница одржана на ден 22.05.2024 година донесе Одлука за изменување на Статутот на Друштвото за намалување на бројот на членови на Одборот на директори од 7 (седум) на 5 (пет) членови. На истата седница Собранието на акционери на Друштвото ги отповика сите членови на Одборот на директори поради истек на нивниот мандат и реизбра 5 (пет) членови на Одборот на директори. На 01.11.2024 година неизвршниот и независен член г.Сашо Тоневски поднесе оставка од својата функција во Одборот на директори на Друштвото. На 27.12.2024 година, Собранието на акционери на Друштвото на својата 68-ма седница ја разгледа информацијата за неговата оставка и избра нов неизвршен и независен член на Одборот на директори на Друштвото – г.Борут Мавсар од Р.Словенија.

Во 2024 година Друштвото презеде одредени активности во делот на зголемување на профитабилноста: промени на одредени тарифи, систем за пресметување бонус/малус. Со преземените активности се стави поголем акцент на остварување на поквалитетна премија а притоа и зголемување на бруто полисираната премија.

Во изминатиот период големо значење се даде на рационализација на трошоците, како поле на кое може да се дејствува. За таа цел беа преземени одредени активности, континуирано следење на оперативните трошоци, реорганизација на продажната мрежа, затварање на подружници, рационализација на работните процеси во координација со одговорните лица, без притоа да се наруши ефикасноста и континуитетот на работењето.

4.5. РАЗВОЈ ВО 2024

Во текот на годината редовно беа разгледувани од страна на Одборот на директори извештаи за измени во правната регулатива во Република Северна Македонија, како и Извештаи за ревизија на усогласеноста на Друштвото со прописите и се следеше остварувањето на препораките дадени од Службеникот за усогласеност со прописите (compliance officer). Беа усвојувани нови акти на деловна политика или се вршеше измена и дополнување на постоечките. Беа усвојувани нови интерни акти на Друштвото или се усогласуваа постоечките со измените во законската регулатива и со изменетите оперативни процедури.

Во 2024 година активно се работеше на усовршување на дигитализацијата на процесите, воведување современи методи и организација на работење, но истовремено и на подобрување на квалитетот на осигурувањето. Исто така, динамично се развиваше процесот на воспоставување на сигурни и доверливи односи со клиентите. Проектот за непосредно и систематично поврзување со осигурениците и задоволување на нивните интереси, односно обликување на процесот на работење спрема потребите и интересите на клиентите, успешно се остварува.

Во своето работење перманентно ги следиме современите европски и светски трендови и воведуваме иновации во согласност со светските стандарди. Во фокусот на нашето работење и понатаму остануваат осигурениците, како и придонесот за развојот на економијата во земјата. Вложувањето во квалитетот, знаењето и вештините се компаративна предност и придобивка за клиентите/осигурениците, акционерите и вработените.

Друштвото во работењето се базира на следните вредности:

- Доверба и интегритет;
- Задоволство на клиентите;
- Продукти кои се формираат според потребите на клиентите;
- Грижа за угледот и напредокот на Друштвото;
- Користење на вкупните способности и капацитет, за развој и остварување на добри резултати во работењето;
- Задоволство и лојалност на вработените;
- Компетентност и одговорност во работењето;
- Транспарентност во работењето;
- Тимско и успешно работење.

4.6. ОЧЕКУВАН ИДЕН РАЗВОЈ ВО 2025

Сава Осигурување како дел од Осигурителна групација Сава, компанијата зазема стабилна позиција на македонскиот осигурителен пазар. Нашата главна цел е да им понудиме на клиентите квалитетни услуги со кои ќе им овозможиме пристап до широк спектар на квалитетни осигурителни продукти.

Активности за 2025 година:

Нови продукти и ревидирање на постоечки:

Согласно анализата и потребите на пазарот, трендовите за развој во осигурувањето, како и со цел стекнување на конкурентска предност, во 2025 година планирано е проширување на палетата на продукти и ревидирање на постоечките осигурителни продукти и асистенции согласно планот за развој на нови продукти. Исто така, постоечкото портфолио на продукти дополнително ќе се прилагоди на актуелните ESG критериуми и соодветните практики за прием во осигурување.

Развој на Bankassurance-a:

Исто така, во текот на 2025 година, планирано е проширување и подобрување на соработката во Делот на банкоосигурување со НЛБ Банка во повеќе сегменти: во делот на осигурување на корпоративните клиенти на банката, премиум клиентите на Банката, пакетирање на осигурителни продукти за масовен пазар, унапредување на продажбата на CPI продуктот (неможност за враќање на кредит) и дигитализација на процесите при продажба и размена на податоци. Преку сите овие активности целта е да се да се унапреди соработката со Банката, да се постигне повисок степен на продажба и да се овозможи повисока ефикасност и оптимизација во работењето.

Web продажба:

Во текот на 2025 година ќе се работи на континуирано унапредување на софтверски веб базирани решенија за продажба и за оптимизација на процесите.

Продажни активности

Во текот на 2025 година ќе се спроведуваат различни продажни акции кои ќе бидат пропратени со соодветна маркетиншка поддршка и промоција на социјалните канали. Со цел континуирано унапредување на квалитетот на продажбата ќе се спроведуваат низа обуки за вработените во целата продажна мрежа и инкубатор, како и тестирање и проверка на знаење со мерење и следење на ефектите на подобрување. И во 2025 година ќе продолжиме во насока на континуирана посветеност на клиентот со можност за избор на класичен или дигитален начин на продажба нудејќи ги дигиталните решенија за оптимизација и рационализација на процесот на продажба (Е-потпис, on-line плаќање).

Останати активности

- Дигитализација на интерните процеси (DMS) што претставува Групациски проект;
- Оптимизација на моделот на наградување на продажна мрежа, воведување на корективни провизиски фактори во зависност од реализација на планските активности;
- Намалување на трошоците на работењето и подобрување на процесот на набавки;
- Синергиски фокус со СПД-во и САВА Стејшн;
- Отварање на нова станица за технички преглед;
- CSR активности – Срце за светот;
- Намалено користење на хартија во текот на работните процеси;
- HR активности;
- Оптимизација на користење на енергетските ресурси.

Дејствувањето на Сава Осигурување во 2025 година е во насока на исполнување на поставените стратешки цели за периодот 2025-2029, кои се во склоп на остварување на главните приоритети на Групацијата Сава. Во нашиот фокус и понатаму се нашите клиенти и нашата цел е понуда на најсоодветен осигурителен прозивод и севкупно позитивно искуство, што во целост ќе одговори на нивните потреби, преференции и во крајна линија ќе доведе до задоволни осигуреници. Значајно внимание се посветува на дигитализацијата, на новите форми на работење кои ги наметнува новото време со кое постојано држиме чекор, притоа ги користиме сите предности што овие новитети ги нудат, што ни овозможува конкурентност на пазарот и ни дава можност да ние самиот го трасираме нашиот пат, притоа да наметнуваме нови трендови и очекувања од осигрителната дејност.

4.7. ОПИС НА ГЛАВНИТЕ ОПАСНОСТИ И НЕСИГУРНОСТИ СО КОИ СЕ СООЧУВАШЕ ДРУШТВОТО

Економските услови, кои беа актуелни во изминатите неколку години, остануваат релевантни и во 2024 година. Доминантен предизвик беше инфлацијата и каматните стапки, кои на крајот од 2024 година влегуваат во зона на стагнација. Дополнително, глобалните економски и геополитички случувања имаат значително влијание врз деловното окружување во Македонија, што доведуваат до зголемени предизвици во работењето на компаниите.

Во 2024 година на македонскиот осигурителен пазар, се повеќе се чувствува силна конкуренција и борба на пазарот. Покрај силната конкуренција, САВА осигурување успешно се бори на пазарот, остварува континуитет во работењето и заклучно со четвртиот квартал на 2024 година го зазема петтото место според вкупната бруто полисирана премија во Република Северна Македонија со 10,5% пазарно учество.

Македонија во 2024 година се соочува со умерен економски раст, но и со значителни предизвици поврзани со инфлација, фискален дефицит и одржување на животниот стандард.

Главни оперативни опасности со кои се соочивме во 2024 година:

- нелојална конкуренција;
- инфлација;
- затегната монетарна политика;
- ниска куповна моќ;
- големи штети;
- мал финансиски пазар;
- низок степен на ликвидност на стопанските субјекти.

5. КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ

5.1. СТРЕТЕШКИ НАСОКИ НА ДРУШТВОТО

Клиент во фокус, дигитализација, агент од иднината

- Одлична услуга за нашите клиенти;
- Градење блиски релации со клиентите, зголемување на нивното задоволство;
- Дигитализиран бизнис;
- Развој на нови осигурителни производи и услуги;
- Развој на нови заменски услуги: технички станици, мал медицински центар;
- Пронаоѓање на нови продажни канали и подобрување на соработката со постоечките;

- Прибирање податоци и квалитативна анализа на веќе постоечките податоци;
- Сегментација на клиентите ,со цел понуда на персонализирани производи;

Рационализација на бизнис процесите

- Ефикасна употреба на нови ИТ технологии за издигнување на операциите на повисоко ниво;
- Намалување на коефициентот на трошоци за стекнување преку промена во моделот за пресметка на провизии.

Одржлив развој

- Пронаоѓање на решенија за намалување на загадувањето на околината

Долгорочни развојни цели на Друштвото:

- Постојан развој и раст на Друштвото како афирмирана осигурителна компанија, која е силно етаблирана на македонскиот пазар;
- Заштита на интересите на акционерите, осигурениците и на вработените, одржување и зголемување на стабилноста и финансиската моќ;
- Поефикасно и подинамично работење и целосна ориентираност кон корисниците и пазарот;
- Зголемување на квалитетот и на финансиската сила на Друштвото;
- Зголемување на довербата и рејтингот на Друштвото и подобрување на перформансите на Друштвото;
- Унапредување на работењето и развивање модел на корпоративно управување.
- Фокус кон клиентите (CRM)
- Развој на постоечките и воведување на нови канали на продажба
- Развој на нови производи и услуги во осигурувањето
- Развој на нови и постоечките помошни услуги
- Препознавање на пазарот и употреба на модерни пристапи и нови технологии за продажба
- Развој на осигурување во соработка со технолошки, иновативни и специјални партнери
- Подобрување на продуктивноста и економичноста
- Синергија со другите компании во осигурителната Групација Сава

5.2. ИСПОЛНУВАЊЕ НА ДЕЛОВНИТЕ ЦЕЛИ

Нашето работење е насочено кон остварување на стратешките насоки, со постојан фокус на квалитет и иновативност. Заедничката визија на сите членки на Сава Ре е да изградиме осигурителна групација која ќе биде препознатлива на пазарот како бренд што нуди осигурителни и реосигурителни услуги со највисок квалитет.

Во согласност со стратешките цели, Друштвото во 2024 година ги спроведе следниве активности:

- Промена на условите, одредбите и тарифите за патничко осигурување и осигурување на моторни возила;
- Ре-адаптација на една подружница во Е-подружница;
- Имплементирање на Е-потпис во процесот на продажба;
- Автоматско евидентирање во строга евиденција на полисите со Е-потпис и полисите преку веб-продавницата;

- Прилагодување на ESG критериумите;
- CSR активности- Срце за светот;
- СМС известување за обнова на полиса и наплата на долг;
- Употреба на дрон во проценка на штети;
- ХР активности:
 - Воведување на програма за Амбасадор,
 - Health day,
 - LinkedIn активности,
 - Мерење на организациска култура и клима,
 - Постапка за годишно интервју и наградување на вработените,
 - Политика за развој на вработените.

Целокупното работење на Друштвото е насочено кон остварување на следните принципи во осигурителното работење:

- Квалитетни услуги кои ќе ги задоволат потребите на осигурениците;
- Постојана ликвидност во работењето;
- Задржување на постоечкиот обем на работа и зголемување на осигурителното портфолио со придобивање на нови осигуреници;
- Афирмирање на работењето, обезбедување поповолни услови на осигурување, работа според пазарните услови и постоечката конкуренција;
- Максимална сигурност во исплатата на штетите на осигурениците и нивна што пореална проценка, со цел заштита и задоволување на интересите на осигурениците;
- Зголемување на ангажираноста, професионалноста и лојалноста на вработените во вршењето на осигурителните услуги;
- Прилагодување на условите и тарифите во согласност со техничкиот резултат;
- Развивање и јакнење на софтверската поддршка;
- Одржување на финансиската стабилност и обезбедување на профит за акционерите и за Друштвото.

5.3. ОВЛАСТЕНИ РЕВИЗОРИ

Собранието на акционери на Друштвото на својата 67-ма вонредна седница, одржана на ден 27.08.2024 година донесе Одлука, Друштвото за ревизиски, консалтинг и даночни услуги ДИЛОИТ ДОО Скопје да изврши ревизија на Годишната сметка и финансиските извештаи на Друштвото за деловната 2024 година. Врз основа на Одлуката, Друштвото побара и доби согласност од Агецијата за супервизија на осигурување за овластениот ревизор Друштвото за ревизиски, консалтинг и даночни услуги ДИЛОИТ ДОО Скопје да врши ревизија за деловната 2024 година.

5.4. МАТЕРИЈАЛНИ ФАКТОРИ НА РИЗИК

САВА осигурување ја креира политиката за управување со ризиците согласно прописите за управување со ризиците на Групацијата и според Законот за супервизија на осигурување, водејќи сметка за потребното ниво на обемот на капиталот, маргината на солвентноста, износот на техничките резерви, вредноста на средствата, вложувања и локализацијата на средствата кои ги покриваат техничките резерви.

Службата за управување со ризици ги идентификува, мери и проценува ризиците на кои е изложено Друштвото во своето работење, односно управува со истите така што се обезбедува трајно одржување на степенот на изложеност на ризици, без притоа да го загрози капиталот и работењето на Друштвото. Воедно, обезбедува соодветна заштита на интересите на осигурениците, корисниците на осигурувањето, третите оштетени лица и другите доверители на Друштвото, во согласност со Законот, Политиката за управување со ризици и внатрешните акти на Друштвото.

Во 2024 година Друштвото продолжи да работи во услови предизвикани од светската инфлација и геополитички нестабилности на регионот на Европа и нестабилноста предизвикана од природни катастрофи на пазарот на осигурување и истите влијааа на работењето и оценувањето на ризиците. Во 2024 година геополитичката криза која беше предизвикана од војната во Украина, и која го дестабилизира пазарот и понудата и побарувачката на основните животни продукти, полака се стабилизираше и во 2024 година немаше големи ценовни шокови како што имаше од почетокот на војната. Војната на Блискиот Исток се покажа дека сепак нема значајно влијание за дестабилизација на пазарот. Во доменот на локалните најголеми фактори кои што влијааа во зголемувањето на одредени ризици е нелојалната конкуренција, но и покрај тоа сепак дојде до зголемување на премијата на осигурителниот пазар. Кај инфлацијата во 2024 година веќе се забележуваше умерена стабилност и се движеше во одредени граници што придонесе за стабилизација на цените на сите енергенти кои влијаат на секојдневно функционирање на граѓаните и компаниите. Навременото детектирање на сите овие ризици и областите кои имаа најголемо влијание за работењето на Друштвото допринесе за минимизирање на последиците и одржување на процесот на работа во границите на нормалното работење. Поради тоа и изложеноста на ризиците во Друштвото оваа година беше на исто ниво како од претходната година. Во процесот на оценување на ризиците секогаш беа вклучени и влијанијата на горенаведените фактори за зголемувањето или намалувањето на ризикот и мерките кои се преземаат за негово регулирање. Управувањето и оценувањето на ризиците во изминатиот период беше во согласност со измените на законската регулатива донесена од законодавецот и регулаторот (АСО).

Во директна корелација со падот на Бруто домашниот производ и инфлацијата, Друштвото предвиди оперативен ризик од пад во своето работење кој не се случи. Сите класи на осигурување продолжија да се продаваат исто како и претходната година и од аспект на продажба немаме намалено побарување на одредени класи на осигурување, како зелената карта, патничкото осигурување и транспортот и овие класи на осигурување се продаваа без ограничувања и беше забележан раст во целокупната премија во однос на претходната година. Успешно се справуваме со зголемениот ризик од климатските промени, а стратегиите што се изградени во врска со климатските промени позитивно влијаат на зачувување на портфолиото. Во 2023 година се преземени активности и промени кои продолжија во 2024 година и придонесоа да се зголеми премијата и намали ризикот, а истовремено да може да се сервисираат штетите, без инфлацијата да влијае на портфолиото.

Инфлацијата на штети која беше забележителна во 2023 година, во 2024 година штетите во Каско осигурување и Автомобилска одговорност се во рамките на очекуваните износи, односно нема големи отстапки во овој дел. Во периодот кој следи не очекуваме на кој било начин да биде загрозувана солвентноста на компанијата, стапката на солвентност на компанијата останува висока. Целокупната макроекономска и инфлацииска криза немаше голем импакт на пазарните ризици, но и минимален импакт на ликвидносните ризици. Исто така, сметаме дека ликвидносниот ризик во компанијата е добро управуван и не очекуваме значително зголемување на овој ризик во следните 12 месеци, така што претпоставката за функционална компанија продолжува да важи. Нашата претпоставка се заснова на готовинскиот тек што се очекува од основната дејност и составот на инвестициското портфолио, што може да обезбеди доволна ликвидност за долг период на тешки услови.

Постојаните следења на состојбите и трендовите од страна на Управата доведоа до стабилно работење и брзи реакции и прилагодувања на новите ситуации.

Управата смета дека неизвесноста поврзана со инфлаторните и макроекономски предизвици остануваат присутни и во 2025 година, но со помал интензитет и целокупното работење ќе продолжи да се одвива во економска ситуација слично како и претходната година предизвикана од зголемени трошоци и послаба куповна моќ на населението, но сепак се очекува раст на целокупната премија и стабилно работење на Друштвото.

Процедурите, инструкциите, постапките и дејствата со кои Друштвото управува со ризиците опфаќаат квалитативен и квантитативен начин на управување со истите.

Управувањето со ризиците е во согласност со прописите, правилата на структурата, добрите деловни обичаи и деловната етика.

Друштвото во своето работење е изложено на следните ризици:

- Ризик од неисполнување на обврски од договорени страни
- Ризик од осигурување
- Пазарен ризик
- Оперативен ризик
- Ликвидносен ризик
- Стратегиски ризик

Самостојната служба за управување со ризици заедно со Органот на управување на Друштвото преземаат мерки за отстранување на наведените ризици и со нив управуваат на следниов начин:

Ризик од осигурување - Друштвото ги елиминира и смалува ризиците на осигурување на тој начин што се прави адекватна проценка на ризикот кој се превзема во осигурувањето. Воедно, Друштвото се грижи за адекватно одредување на премијата, како од аспект на висината, така и во однос на структурата.

САВА осигурување адекватно го утврдува и нивото на самопридржајот, при што вишокот на ризик над самопридржајот го пренесува во реосигурување. Друштвото настојува да избере оптимално реосигурување и при тоа многу се води сметка за рејтингот на реосигурувачот.

Исто така, Друштвото адекватно ги утврдува техничките резерви, при што, како и до сега, на овој ризик му се пристапува со големо внимание. Ова се обезбедува со употреба на прилагодени актуарски методи и анализи.

Пазарен ризик - При прилагодувањето, спрема барањата на корисниците на услугите од осигурувањето, Друштвото води сметка за нивната адекватност. Воедно, Друштвото се спротиставува на нелојалната конкуренција, во согласност со прописите, кои ја регулираат оваа област. САВА осигурување ги превзема сите можни мерки да обезбеди адекватно управување со имотот и обврските. При тоа, посебно се води сметка да се обезбеди адекватна заштита од промена на каматните стапки, промена на цената на хартиите од вредност, промена на цената на недвижностите и др.

Оперативен ризик - Друштвото перманентно ги проверува внатрешните процедури и прописи, со што се отстрануваат и намалуваат можностите за пропусти во работењето. Воедно, се настојува на добра организациска поставеност и систематизација на работните места.

Ликвидносен ризик - Друштвото перманентно ја следи солвентноста и ликвидноста на компанијата во работењето, соодветно управува со средствата и обврските. Врши правилна проценка, евидентирање, презентирање и транспарентност во објавување на вредноста на средствата, изворите на средства, како и приходите, расходите и резултатите од работење.

Ризик од неисполнување на обврски од договорните страни - Друштвото перманентно го следи ризикот од неисполнување на обврските - ризик дека издавачот на обврзници нема да е во можност во целост да ја подмири обврската, неисполнување на обврски по договори за реосигурување и др. Исто така континуирано се следи ризикот од намалување на кредитниот рејтинг на коминтентите.

Стратегискиот ризик - Друштвото го контролира и управува на тој начин што врши следење и отстранување на можностите од појава на ризик од неочекуван пад на вредноста на компанијата како резултат на негативен ефект од менаџерска одлука, промени на бизнис средината како и промена во развојот на пазарната економија.

Постојниот информатички систем постојано се надградува и прилагодува спрема потребите на Друштвото.

5.5. ЗДЕЛКИ СО ЗАИНТЕРЕСИРАНА СТРАНА

Друштвото во текот на 2023 година изврши избор на реосигурителни компании со цел да обезбеди реосигурително покритие за деловната 2024 година при што ќе бидат склучени повеќе договори за реосигурување со Позаваровалница САВА д.д. Љубљана и Босна Ре кои се однесуваат на 2024 година со кои се врши реосигурување на ризиците на САВА осигурување кои се над максималното покритие на компанијата. За наведеното, Одборот на директори на Друштвото на ден 28.12.2023 година донесе Одлука за избор на најповолен понудувач за реосигурување за 2024 година. Со одлуката се избраа најповолни понуди за реосигурување за 2024 година за еднаков обем на реосигурително покритие кое беше барано од страна на Друштвото со барањето за доставување на понуди. Одлуката беше донесена по спроведено прибирање и рангирање на три понуди од реосигурителни компании.

Покрај наведеното, Одборот на директори Друштвото на својата 44-та седница, одржана 12.01.2024 година донесе Одлука за одобрување на зделка со заинтересирана страна. Со Одлуката се одобри склучување и реализација на зделка со заинтересирана страна на САВА осигурување а.д. Скопје како Закуподавач со ВИТА С ХОЛДИНГ ДОО Скопје, со седиште на ул.Загребска бр.28А во Скопје, со ЕМБС 7690088 и ЕДБ 4080023616660, како Закупец и тоа: склучување на Договор за закуп на недвижен имот кој е во сопственост на Закуподавачот, а е лоциран во Скопје, на ул.Димче Мирчев бр.20. Месечната вредност на зделката со заинтересирана страна од член 1 на оваа Одлука изнесува 12.550,00 евра плус данок на додадена вредност, во денарска противвредност пресметана врз основа на средниот курс на НБРСМ на денот на фактурирањето. Врз основа на донесената Одлука, Друштвото склучи Договор за закуп на недвижен имот со ВИТА С ХОЛДИНГ ДОО Скопје, на ден 15.01.2024 година,

со период на важење од 01.01.2024 година. За Договорот е составена солемнизација на ден 16.01.2024 година од страна на Нотар Методија Ристоски од Скопје под ОДУ бр.31/24. Страните на договорот одлучија спогодбено да се раскине Договорот за закуп на недвижен имот заклучно до 31.03.2024 година. За раскинувањето е склучена Спогодба на ден 01.04.2024 година заверена кај Нотар Методија Ристоски од Скопје по УЗП бр.3184/2024. По основа на Договорот за закуп на Друштвото му се исплатени средства во висина од 2.322.722,00 по основ на закупнина, што претставува приход за Друштвото.

Одборот на директори Друштвото на својата 4-та седница, одржана 25.06.2024 година донесе Одлука за одобрување на зделка со заинтересирана страна. Со Одлуката се одобри склучување и реализација на зделка со заинтересирана страна на САВА осигурување а.д. Скопје како Закуподавач со САВА пензиско друштво а.д. Скопје, со седиште на ул.Мајка Тереза бр.1 во Скопје, со ЕМБС 5989434 и ЕДБ 4030005551006, како Закупец и тоа: склучување на Договор за закуп на недвижен имот кој е во сопственост на Закуподавачот, а е лоциран во Скопје, на ул.Димче Мирчев бр.20. Месечната вредност на зделката со заинтересирана страна од член 1 на оваа Одлука изнесува 12.550,00 евра плус данок на додадена вредност, во денарска противвредност пресметана врз основа на средниот курс на НБРСМ на денот на фактурирањето. Врз основа на донесената Одлука, Друштвото склучи Договор за закуп на недвижен имот со САВА пензиско друштво а.д. Скопје, на ден 12.07.2024 година, со период на важење од 01.07.2024 година. За Договорот е составена солемнизација на ден 15.07.2024 година од страна на Нотар Методија Ристоски од Скопје под ОДУ бр.524/24. По основа на Договорот за закуп на Друштвото му се исплатени средства во висина од 4.630.554,00 по основ на закупнина, што претставува приход за Друштвото.

5.6. ГОЛЕМИ ЗДЕЛКИ

Во 2024 година Друштвото нема склучено голема зделка.

5.7. ИЗМЕНИ ВО ОСНОВНАТА ГЛАВНИНА И ВО РЕЗУЛТАТИТЕ ЗА ИЗВЕШТАЈНИОТ ПЕРИОД

Во 2024 година не настанале промени во основната главнина на Друштвото, па соодветно на тоа немало никакво влијание од таков карактер на резултатите на Друштвото.

5.8. ПРОМЕНА ВО СОПСТВЕНИЧКАТА СТРУКТУРА

Во 2024 година има промена во акционерската структура на САВА осигурување а.д. Скопје, како што следи:

Во текот на 2024 година сите 920 акции на акционерот Друштво за услуги МТ ДОО Штип – во стечај кои до тогаш имаат ограничување се префрлени и тоа: 550 акции на акционерот Друштвото за производство, трговија и услуги Премиум Инвест ДООЕЛ увоз-извоз Скопје, 83 акции на акционерот Друштвото за трговија и услуги ФМГ Гроуп ДООЕЛ Скопје, 287 акции на акционерот Ѓорѓи Трајковски од Скопје. Пред промената друштвото имаше 6 акционери, додека после промената друштвото има 7 акционери. Сите 18.326 акции на САВА осигурување а.д. Скопје после промената се без ограничување.

5.9. АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ И СОПСТВЕНИЧКА СТРУКТУРА

На ден 31.12.2024 година акционерскиот капитал на САВА осигурување а.д. Скопје изнесува 3.805.905 ЕУР. Акционерскиот капитал на САВА осигурување е поделен на 18.326 обични акции со номинална вредност на 1 акција од 207,68 ЕУР. Една обична акција дава право на еден глас во Собранието на акционери на САВА осигурување, а.д. Скопје. Акционерите - сопственици на обични акции од САВА осигурување, а.д. Скопје ги имаат следниве права од акциите, и тоа:

1. Право на глас во Собранието на Друштвото,
2. Право на исплата на дел од добивката (дивиденда) и
3. Право на исплата на дел од остатокот на ликвидационата, односно стечајната маса на Друштвото.

Табела 5.9.1. Акционерска структура

Акционер	Број на акции	Номинална вредност на акциите (eur)	Структура %
Позаваровалница САВА Д.Д. Словенија, Љубљана	17.201	3.572.268	93,86%
Премиум Инвест Дооел Увоз-Извоз Скопје	596	123.776	3,25%
Ѓорѓи Трајковски	287	59.603	1,57%
Крсте Таневски	135	28.037	0,74%
ФМГ Гроуп ДООЕЛ Скопје	83	17.237	0,45%
Југотутун АД Скопје	13	2.700	0,07%
Ѓорѓи Јованов	11	2.284	0,06%
ВКУПНО	18.326	3.805.905	100,0%

Членовите на Одборот на директори немаат сопственост на акции во акционерскиот капитал на САВА осигурување а.д. Скопје.

Табела 5.9.2. Учество на правни и физички лица во акционерската структура

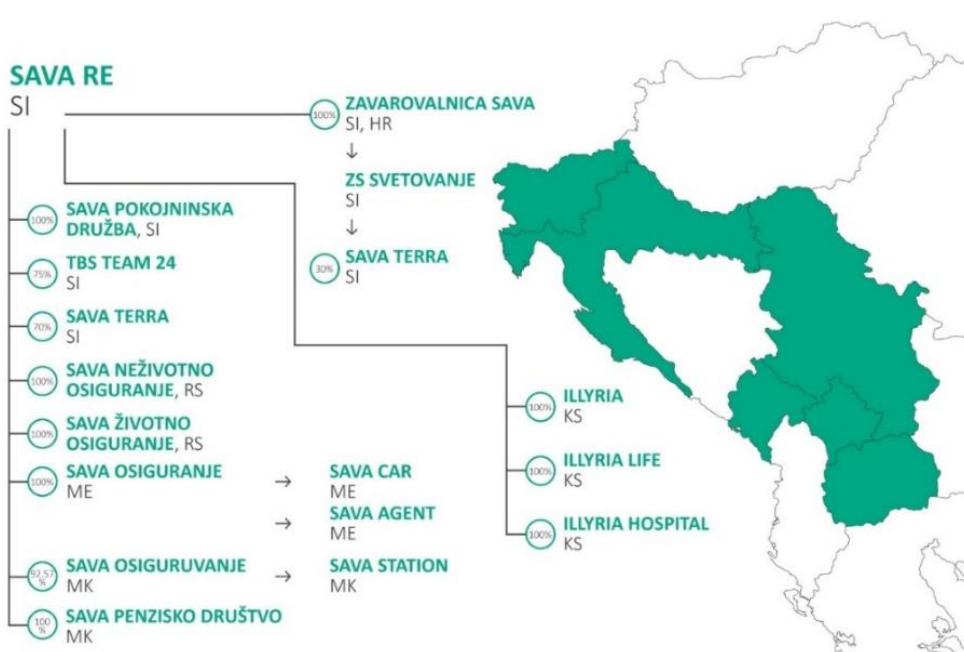
Акционери	Број акции	% во сите издадени акции
Правни лица	17.893	97,6%
Физички лица	433	2,4%
Фондови	-	/
ВКУПНО	18.326	100,0%

Денес САВА осигурување е дел од групацијата на САВА осигурителна група која е една од најголемите осигурителни групации во Централна Европа. Привилегијата да се биде дел од ваква групација е многукратна. Покрај сигурноста која ја има клиентот, тука е и многугодишното искуство во осигурителната сфера, но и перспективата за воведување на нови развојни начини на продажба на нашиот осигурителен пазар.

Изминатите периоди не потсетија на комплексноста на управувањето со ризикот, што всушност е задача која што никогаш не е завршена. Исто така, се испостави дека глобализацијата сепак содржи позитивни и негативни импликации за речиси секоја економија и секоја компанија.

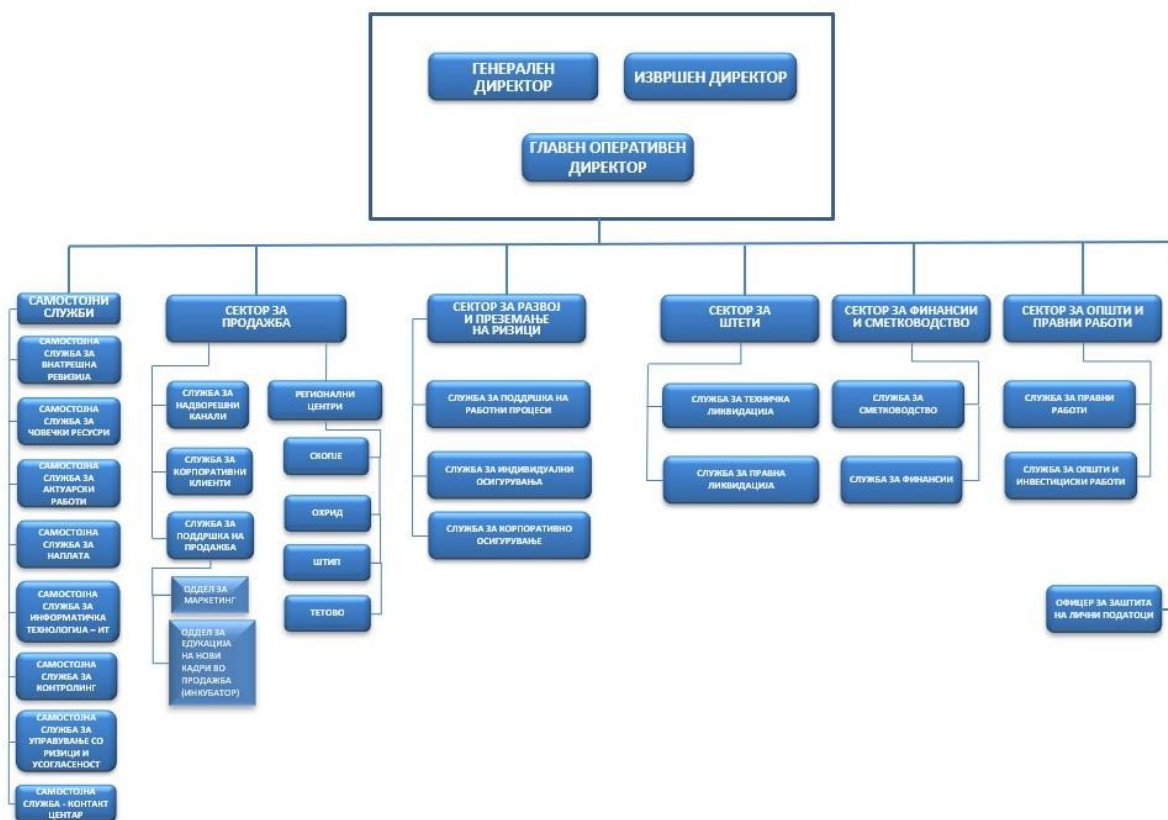
САВА осигурителната група ја задржа својата бонитетна оцена А со прогноза „позитивна“, според евалуацијата од компанијата S&P Global Ratings од декември 2024 година, и според AM Best со рејтинг А со прогноза („стабилна“) од октомври 2024 година.

Слика 5.9.1. Групација Сава Ре

5.10. ОРГАНИЗАЦИОНА ШЕМА

Слика 5.10.1. - Организациона структура

5.11. ПОДРУЖНИЦИ НА ДРУШТВОТО

САВА осигурување а.д. Скопје на крајот на 2024 година располага со 36 подружници низ Република Северна Македонија, и тоа со следниве локации:

1. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Автокоманда*, со седиште во Скопје на ул.624 бр.1 Скопје
2. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Автобуска Станица*, со седиште во Скопје на ул.Никола Карев бр.20 Скопје
3. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Берово*, со седиште во Берово, на ул.23-ти Август бб Берово
4. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Битола*, со седиште во Битола, на ул.Борис Кидрич бр.8/1-1, Битола
5. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Велес*, со седиште во Велес, на ул.Владимир Назор бр.2 Велес
6. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Винаца*, со седиште во Винаца, на ул.Кирил и Методиј бр.23 Винаца,
7. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Гевгелија*, со седиште во Гевгелија, на ул.Маршал Тито бр.55 Гевгелија

8. САВА осигурување а.д. Скопје – *Подружница Гостивар 1*, со седиште во Гостивар, на ул.Гоце Делчев бр.22 Гостивар
9. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Грација*, со седиште во Скопје, на ул.Максим Горки бр.19 Скопје
10. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Делчево*, со седиште во Делчево, на ул.Булевар Македонија бб Делчево
11. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Илинден*, со седиште во Скопје, на ул.Трница бр.1 Скопје
12. САВА осигурување а.д. Скопје – *Подружница Каменица*, со седиште во Каменица, на ул.Александар Македонски бр.11/2-1 Каменица
13. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Карпош*, со седиште во Скопје на ул.Булевар Партизански одреди бр.62/2-13 Скопје
14. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Кавадарци 1*, со седиште во Кавадарци, на ул.Ц. Поп-Ристов бр. 7 1/1-1, Кавадарци
15. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Кичево*, со седиште во Кичево на ул.бул.Ослободување бр.81 Кичево
16. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Кочани 1*, со седиште во Кочани на ул.29-ти Ноември бр.1-3 Кочани
17. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Куманово*, со седиште во Куманово, на ул.Ленинова бр.2 лок.4 Куманово
18. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Куманово 1*, со седиште во Куманово, на ул.Козјачка бр.7, Куманово
19. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Куманово 2*, со седиште во Куманово, на ул. 11-ти Октомври бр.1/3 Куманово
20. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Неготино*, со седиште во Неготино, на ул.Јане Сандански бр.23, Неготино
21. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Охрид*, со седиште во Охрид, на ул.Булевар Туристичка бр. 36а Охрид
22. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Охрид 1*, со седиште во Охрид, на ул.Јане Сандански бр.49, Охрид
23. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Охрид 2*, со седиште во Охрид на ул.15-ти Корпус бр.93, Охрид
24. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Прилеп*, со седиште во Прилеп, на ул.11-ти Октомври бр.80 Прилеп
25. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Пробиштип*, со седиште во Пробиштип, на ул.Миро Барага бр.1 Пробиштип
26. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Радовиш*, со седиште во Радовиш, на ул.Булевар Александар Македонски бб Радовиш
27. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Ресен*, со седиште во Ресен, на ул.29-ти Ноември бр.30/ГТЦ Ресен
28. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Свети Николе*, со седиште во Свети Николе, на ул.Кумановска бр.66 Св.Николе
29. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Струмица*, со седиште во Струмица, на ул.24-ти Октомври бр.46 Струмица
30. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Струмица 2*, со седиште во Струмица, на ул.Климент Охридски бб Струмица
31. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Струмица 3*, со седиште во Струмица, на ул.Населено место без уличен систем бр.246 с. Турново Струмица
32. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Тетово*, со седиште во Тетово, на ул.Јане Сандански бр.101 Тетово

33. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Тетово 1*, со седиште во Тетово, на ул.29-ти Ноември бр.108, Тетово
34. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Три Бисери Скопје*, со седиште во Скопје, на ул.Булевар Јане Сандански бр.7 ТЦ-Три Бисери Скопје
35. САВА осигурување а.д. Скопје – *Подружница Чешиново-Облешево*, со седиште во Чешиново-Облешево на ул.Јоаким Крчовски бр.1 Облешево
36. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Штип*, со седиште во Штип на ул.Кеј Маршал Тито 66.

5.12. ПОДАТОЦИ ЗА ПРОДАЖНАТА МРЕЖА

САВА осигурување во Секторот продажба располага со добро развиена продажна мрежа на агенти, распоредени во 36 подружници на територија на Републиката.

Агентската мрежа на Друштвото ја базира својата продажна стратегија со фокус на физички лица, како и мали и средни претпријатија. Во структурата на премијата се опфатени повеќе класи на осигурување, вклучувајќи: осигурување на имот, возила, незгода и доброволно приватно здравствено осигурување (ДПЗО). Изградени се стабилни деловни односи со осигурениците, при што во наредниот период не се очекуваат значителни промени во продажбата, обновата на полиси и проширувањето на мрежата.

Продажбата се реализира преку Секторот за продажба во Скопје, односно преку подружниците во повеќе градови низ државата, како и преку продажни места – шалтери.

Структурата на продажната мрежа опфаќа:

- 67 редовно вработени агенти,
- 58 надворешни агенти,
- 43 брокерски друштва,
- 1 деловна банка,
- 33 туристички агенции,
- 2 агенции за застапување во осигурување,
- останати продажни канали.

Агентите продолжуваат да ја применуваат успешната практика „еден вработен – еден клиент“, овозможувајќи целосна услуга од сите видови осигурување. Вработените во Секторот за продажба имаат целосна поддршка за да се фокусираат на продажбата и работата со клиентите. Нивните резултати системски се следат и врз основа на постигнатите резултати се применува стимулативно наградување.

Овој модел на продажба носи значајни резултати и нуди бројни предности, меѓу кои: унифицирано работење во сите продажни центри и подружници, зголемен квалитет на услугите, брзо и ефикасно изготвување на понуди и пресметки по електронски пат, ефективна контрола на изготвените полиси,

подобро наплата на премиите и, пред сè, градење стабилни и доверливи односи со клиентите. Воспоставената деловна соработка е успешна и резултира со континуиран раст на бројот на договори и полиси.

6. ОПИС НА СОСТОЈБАТА ВО СТОПАНСТВОТО

6.1. МАКРОЕКОНОМСКИ ДВИЖЕЊА ВО 2024 И ОЧЕКУВАЊА ВО 2025¹

Светската економија се соочуваше со многубројни предизвици во 2024 година, како што се војната во Украина и на Блискиот Исток, високата инфлација и стагнацијата во монетарната политика, што создаде неизвесност во економското опкружување на РС Македонија.

Меѓународно економско опкружување – Според најновите истражувања, за периодот 2024 – 2026 година се очекува стабилен глобален раст. Ризиците околу светскиот раст се претежно надолни, а ризикот од зголемените геополитички тензии и неизвесноста во трговските политики е најзначителен на краток рок, што би довело до раст на увозните цени и на инфлацијата. Воедно, послабиот раст или побавното забавување на инфлацијата може да предизвика нестабилност на финансиските пазари и да ја загрози финансиската стабилност, како и да ја зголеми финансиската ранливост, особено на високозадолжените земји во развој.

Ревизиите кај светските цени на примарните производи за 2024 и 2025 година се главно надолни, при што се очекува претежно пад на цените во 2024 и 2025 година и нивна стабилизација во 2026 година. Сепак, движењата и оцените за цените на примарните производи и натаму се под силно влијание на случувањата поврзани со војната во Украина и воениот конфликт на Блискиот Исток, што создава голема неизвесност околу нивната идна динамика и ефектите врз светската и домашната економија.

Во однос на странската каматна стапка ЕУРИБОР со едномесечна рочност, се очекува нејзино намалување во целиот период на проекцијата, минимално посилно во споредба со октомври. Притоа, ЕЦБ на состанокот во декември по четврти пат оваа година ги намали каматните стапки за 0,25 п.п.

¹ Преземено од Квартален извештај_февруари 2025 на НБРМ

(https://www.nbrm.mk/content/MPI%20publikacii/Istrazuvanje_Kvartalen_izvestaj_fevruari_2025.pdf)

(или за 1 п.п. вкупно), при оцена за послабо закрепнување на економска активност во еврозоната од очекувањата и понатамошно забавување на вкупната инфлација во согласност со очекувањата.

Македонска економија - Најновите показатели од домашната економија упатуваат на макроекономска слика којашто не отстапува многу од октомвриските проекции. Во третото тримесечје од 2024 година **реалниот годишен раст на БДП** малку забрза и достигна 3%. Анализирани по компоненти, годишниот раст произлегува од домашната побарувачка, во чии рамки најголем придонес имаат потрошувачката на државата и на населението, а мал раст бележат и бруто-инвестициите. Нето-извозот оствари мал негативен придонес, при речиси непроменети нивоа на извозот и увозот на стоки и услуги.

Во ноември 2024 година **годишната стапка на инфлација забрза и изнесува 4,3%** (3,5% во октомври), имајќи ја предвид пониската споредбена основа од минатата година кога беа во сила мерките за привремено ограничување на растот на цените. Притоа, годишната стапка главно произлегува од базичната компонента на инфлацијата, а забрзувањето на ценовниот раст се должи на посилен раст на цените на храната и на послабиот пад на цените на енергентите, при забавен раст на базичната инфлација. Очекувањата на потрошувачите за движењето на цените во следниот период според анкетата од ноември и понатаму упатуваат на намалување на цените. Распонот во однос на инфлацијата во еврозоната според октомвриските податоци умерено се прошири, во услови на посилено забрзување на домашната инфлација од таа во еврозоната. Ревизиите во однос на увозните цени се претежно надолни, а неизвесноста поврзана со идната динамика на цените на примарните производи на берзите поради геополитичките тензии и климатските промени сè уште постои. **Девизниот пазар** и натаму е стабилен, а движењата се поволни, што придонесе за значителен нето-откуп на девизи од страна на Народната банка од почетокот на годината и раст на девизните резерви, при солиден прилив на девизи и на менувачкиот пазар. Движењата кај депозитите и кредитите засега се подобри од очекувањата за последниот квартал од годината.

Вработеност и плати – Главните показатели за пазарот на труд и во третиот квартал од 2024 година бележат умерени позитивни придвижувања на годишна основа. Стапката на вработеност изнесува 46,1% и е повисока за 0,4 п.п., во услови на пораст на бројот на вработени за 0,8%. Стапката на невработеност се сведе на 12,3% (намалување за 0,5 п.п.), при намален број на невработените лица за 3,7%. Од аспект на понудата на работна сила, во третиот квартал активното население е зголемено за 0,2%, при истовремено намалување кај неактивното население за 0,4%.

Просечната месечна нето-плата во К-3- 2024 изнесува 41.212 денари и е повисока за 11,9% на номинална основа споредено со истиот квартал од 2023 година, а на реална основа е зголемена за 9,0%. Највисока нето-плата во К-3-2024 е исплатена во секторот Информации и комуникации (76.547

денари), по што следат Финансиски дејности и дејности за осигурување со 57.848 денари, Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација со 53.003 денари и Рударство и вадење камен со 52.566 денари.

Монетарна политика - Нивото на монетарните инструменти на крајот на октомври е пониско во споредба со нивото проектирано за крајот на четвртиот квартал од 2024 година, при повисока нето девизна актива на Народната банка и повисоко ниво на депозитите на државата, а малку пониско ниво на примарните пари од проектираното. Вкупните депозити во финансискиот систем во октомври 2024 година забележаа месечен раст од 1,8%. Од секторски аспект, растот произлегува од депозитите на сите сектори, а најмногу на претпријатијата, додека од валутен аспект најголем е придонесот на депозитите во домашна валута (со депозитни пари). Годишната стапка на раст на вкупните депозити во октомври 2024 година изнесува 10,7% и е над стапката проектирана за четвртиот квартал од 2024 година од 7,9%, според октомвриската проекција. Вкупните кредити во октомври забележаа месечен раст од 1,8%. Годишната стапка на раст на вкупните кредити во октомври изнесува 9,2%, при годишен раст од 7,5% проектиран за четвртиот квартал на 2024 година.

Табела 6.1.1. – Макроекономски индикатори

	2020	2021	2022	2023	2024	п 2025
БДП реална стапка на раст (во %)	-5,4%	3,9%	2,7%	2,3%	2,1%	3,7%
БДП (во милиони денари)	673.076	720.414	831.733	894.686	957.219	1.022.542
БДП (во милиони евра)	10.913	11.693	13.502	14.519	15.550	16.611
Стапка на невработеност (просек, во %)	16,60%	15,70%	14,30%	12,8%	12,5%	11,20%
Инфлација (просек, во %)	1,90%	3,20%	13,80%	9,20%	3,50%	2,20%
Население (милиони)	2,1	2,1	1,9	1,8	1,8	
БДП/жител (во евра)	5.249	5.624	7.106	8.066	8.639	
Осигурителна премија (во милиони евра)	163,2	189	207,8	225	260	
- раст/пад осигурителна премија	-5,2%	15,80%	9,90%	8,18%	15,49%	
Осигурителна премија - неживот (во милиони евра)	135	156,5	170,8	193	212,6	
- раст/пад осигурителна премија - неживот	-5,10%	115,50%	9,20%	12,88%	10,17%	
Осигурителна премија - живот (во милиони евра)	28,2	32,5	37	32	47	
- раст/пад осигурителна премија - живот	-5,30%	15,10%	13,70%	-13,51%	46,88%	
Премија/жител (во евра)	78,5	90,9	109,37	124,89	144,23	
Премија/жител (во евра) неживот	64,9	75,3	89,9	107,1	118,1	
Премија/жител (во евра) живот	13,6	15,6	19,5	17,8	26,1	
Премија/БДП (во %)	1,50%	1,60%	1,54%	1,55%	1,67%	
Премија/БДП (во %) неживот	1,20%	1,30%	1,26%	1,33%	1,37%	
Премија/БДП (во %) живот	0,30%	0,30%	27,00%	0,22%	0,30%	
Просечна месечна нето плата (во евра)	447	473	513	591	683	
Среден курс MKD/EUR	61,67	61,61	61,55	61,62	61,56	

* Податоците се проекции на Министерството за финансии и НБРМ (со исклучок на делот за Осигурителна премија). *Податоците се во номинални вредности.

6.2. ОСИГУРИТЕЛЕН ПАЗАР ²

Пазарот на осигурување во Р. Северна Македонија и во 2024 година го продолжи трендот на раст на бруто полисирана премија кај неживотното и животното осигурување. Пазарот на осигурување во Македонија има добар потенцијал за раст, особено во делот на подобрување на информираноста, прилагодување на производите кон потребите на клиентите и модернизација на услугите преку дигитализација. И покрај позитивните трендови, пазарот се соочува со предизвици како ниското ниво на финансиска писменост и недостаток на доверба кај дел од населението.

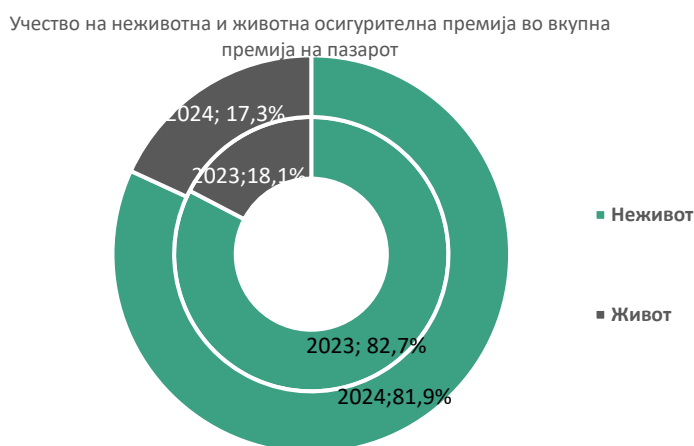
На пазарот на осигурување активно работат 17 друштва за осигурување, од кои 11 друштва вршат работи на неживотно осигурување, додека останатите 6 друштва за осигурување работат на осигурување на живот.

На пазарот на осигурување делуваат 44 осигурително брокерски друштва, 12 друштва за застапување во осигурување и 8 деловни банки кои делуваат како застапници во осигурување. Законот за супервизија на осигурување, Законот за задолжително осигурување во сообраќајот и Законот за доброволно здравствено осигурување се основна законска рамка која ги регулира условите и начинот на вршење работи на осигурување и реосигурување, начинот и условите на вршење работи на посредување во осигурувањето и спроведувањето супервизија врз работењето на друштвата за осигурување, осигурително брокерските друштва и друштвата за застапување во осигурување.

Табела 6.2.1: Удел на осигурителните компании во вкупната премија на пазарот на осигурување во Р. Северна Македонија, Во 000мкд

Осигурителна компанија - неживот	2023	2024	2024-2023	% пад/пораст	Пазарен удел 2023	Пазарен удел 2024
1 Македонија	1.157.269	2.305.980	1.148.711		9,8%	17,6%
2 Триглав	1.472.639	1.618.110	145.471	9,9%	12,4%	12,4%
3 Уника	1.305.648	1.499.856	194.208	14,9%	11,0%	11,5%
4 Еуролинк	1.339.085	1.492.125	153.040	11,4%	11,3%	11,4%
5 Сава	1.258.028	1.371.245	113.217	9,0%	10,6%	10,5%
6 Кроација	1.092.107	1.263.908	171.801	15,7%	9,2%	9,7%
7 Халк	770.795	957.397	186.602	24,2%	6,5%	7,3%
8 Ос.Полиса	797.574	898.203	100.629	12,6%	6,7%	6,9%
9 Евроинс	975.627	892.973	-82.654	-8,5%	8,2%	6,8%
10 Граве н.	527.827	722.414	194.587	36,9%	4,5%	5,5%
11 Зоил		53.965	53.965	0,0%	0,0%	0,4%
Винер	1.159.866	0			9,8%	0,0%
Вкупно неживот	11.856.465	13.076.176	1.219.711	10,3%	82,7%	81,9%
Осигурителна компанија - живот	2023	2024	2024-2023	% пад/пораст	Пазарен удел 2023	Пазарен удел 2024
1 Кроација	732.339	825.045	92.706	12,7%	29,4%	28,5%
2 Триглав	450.391	592.125	141.734	31,5%	18,1%	20,5%
3 Винер	493.075	583.955	90.880	18,4%	19,8%	20,2%
4 Граве	505.169	555.531	50.362	10,0%	20,3%	19,2%
5 Уника	307.157	317.226	10.069	3,3%	12,3%	11,0%
6 Прва живот	94	20.170	20.076	21357,4%	0,0%	0,7%
Вкупно живот	2.488.225	2.894.052	405.827	16,3%	17,3%	18,1%
ВКУПНО ПАЗАР	14.344.689	15.970.228	1.625.538	11,3%	100,0%	100,0%

График 6.2.1- Структура на премијата на пазарот за 2023 и 2024 година

Во текот на 2024 година, на осигурителниот пазар во Р.Северна Македонија е остварена бруто полисираната премија во вкупен износ од 15,97 милијарди денари (2023: 14,34 милијарди денари), што претставува пораст од 11,3% во однос на БПП остварена во истиот период 2023 година.

Позитивен тренд е забележан кај животното и неживотното осигурување. Во делот за неживотно осигурување, остварена е БПП во износ од 13,08 милијарди денари (2023: 11,86 милијарди денари) и бележи пораст од 10,3% во однос на истиот период минатата година или истата претставува 81,9% од вкупната БПП на осигурителниот сектор или пад во однос на учеството во 2023 за 0,8п.п. Во делот на осигурување на живот остварена е БПП во износ од 2,89 милијарди денари (2023: 2,49 милијарди денари), односно зголемување од 16,3% во однос на минатата година. Учеството на бруто полисираната премија во делот за животно осигурување во вкупната БПП на осигурителниот сектор е 18,1%, што е зголемување во однос на учеството во 2023 за 0,8п.п.

На осигурителниот пазар во Северна Македонија ниту едно друштво не го поминува прагот од над 20,0% учество на пазарот. Во период 01.01.2024-31.12.2024 година, САВА осигурување а.д. Скопје учествува со 10,5% во вкупната бруто полисирана премија на пазарот. САВА осигурување а.д. Скопје во истиот период има остварено бруто полисирана премија во износ од 1,371 милијарда денари (2023: 1,258 милијарди денари) односно оствари пораст од 9% во однос на истиот период во 2023 година.

Бруто ликвидираниите штети заклучно со 31.12.2024 година на пазарот изнесуваат 6,27 милијарди денари и во споредба со 2023 година бруто ликвидираниите штети бележат пораст од 7,7% (2023: 5,82 милијарди денари). Притоа, друштвата за неживотно осигурување ликвидирале 5,22 милијарди денари и во споредба со 2023 година бруто исплатените штети бележат пораст од 5,2% (2023: 4,97 милијарди денари), Друштвата за осигурување на живот исплатиле 1,047 милиони денари и во споредба со 2023 година е забележан пораст од 22,2% (2023: 856,9 милиони денари).

Табела 6.2.2. – Бруто ликвидирани штети на пазарот на осигурување на РСМ, во 000 мкд

Осигурителна компанија - неживот	2023	2024	2024-2023	% пад/пораст	Пазарен удел 2023	Пазарен удел 2024
1 Македонија	497.416	981.609	484.193		9,2%	18,8%
2 Триглав	596.628	737.255	140.627	23,6%	12,0%	14,1%
3 Сава	561.015	676.010	114.995	20,5%	11,3%	12,9%
4 Уника	485.128	562.800	77.672	16,0%	9,8%	10,8%
5 Кроација	582.648	540.715	-41.933	-7,2%	11,7%	10,3%
6 Еуролинк	441.938	524.599	82.661	18,7%	8,9%	10,0%
7 Халк	393.958	383.096	-10.862	-2,8%	7,9%	7,3%
8 Евроинс	343.616	284.519	-59.097	-17,2%	6,9%	5,4%
9 Ос.Полиса	259.315	280.693	21.378	8,2%	5,2%	5,4%
10 Граве н.	349.752	250.860	-98.892	-28,3%	7,0%	4,8%
11 Зоил		2.951	2.951	0,0%	0,0%	0,1%
Винер	454.457				8,3%	
Вкупно неживот	4.965.871	5.225.107	259.235	5,2%	85,3%	83,3%
Осигурителна компанија - живот	2023	2024	2024-2023	% пад/пораст	Пазарен удел 2023	Пазарен удел 2024
1 Кроација	356.663	413.314	56.651	15,9%	41,6%	39,5%
2 Граве	233.701	236.290	2.589	1,1%	27,3%	22,6%
3 Триглав	104.065	174.347	70.282	67,5%	12,1%	16,6%
4 Винер	113.832	155.492	41.660	36,6%	13,3%	14,8%
5 Уника	48.680	67.731	19.051	39,1%	5,7%	6,5%
6 Прва живот	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
Вкупно живот	856.941	1.047.174	190.233	22,2%	14,7%	16,7%
ВКУПНО ПАЗАР	5.822.812	6.272.281	449.468	7,7%	100,0%	100,0%

² Податоци превземени од извештаи од АСО на РСМ

Извор: АСО, Податоци за 2023 и 2024 година

IV. АНАЛИЗА НА РАБОТЕЊЕТО НА ДРУШТВОТО

1. КЛУЧНИТЕ ИНДИКАТОРИ НА РАБОТЕЊЕТО НА ДРУШТВОТО

1.1. НАЈВАЖНИ ФИНАНСИСКИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА 2024 ГОДИНА

Табела 1.1.1. - Финансиски показатели за 2024 година

САВА Осигурување а.д. Скопје	1.1.31.12.2022	1.1.31.12.2023	1.1.31.12.2024	План 1.1-31.12.2024	2024 - 2023	2024 - П2024	2024/2023	2024 & П2024
Пресметана осигурителна полисирана премија	1.072.970.822	1.258.025.842	1.371.245.205	1.310.936.122	113.219.363	60.309.083	9,0%	4,6%
Чисти приходи од премија	922.215.581	1.054.593.819	1.163.494.477	1.125.532.231	108.900.658	37.962.246	10,3%	3,4%
Пресметани ликвидирани штети	455.707.110	551.522.032	664.001.038	606.970.704	112.479.006	57.030.334	20,4%	9,4%
Чисти расходи за штети	442.706.163	536.406.972	612.070.793	571.748.345	75.663.821	40.322.448	14,1%	7,1%
Бруто трошоци за работењето	430.178.400	464.916.876	496.970.120	467.453.092	32.053.244	29.517.028	6,9%	6,3%
Едноставен штетен количник	42,5%	43,8%	48,4%	46,3%	4,6%	2,1%	10,5%	4,6%
Бруто меродавен коефициент	51,8%	49,8%	60,1%	48,8%	10,3%	11,4%	20,8%	23,3%
Нето меродавен коефициент	48,0%	51,5%	52,7%	51,0%	1,1%	1,7%	2,2%	3,3%
Бруто трошковен коефициент	40,7%	37,6%	36,9%	35,9%	-0,7%	1,0%	-1,8%	2,7%
Нето трошковен коефициент	45,5%	42,6%	41,6%	39,9%	-1,0%	1,7%	-2,3%	4,3%
Нето комбиниран коефициент S&P	91,5%	101,7%	99,5%	97,2%	-2,2%	2,3%	-2,1%	2,4%
% на трошоци за стекнување во бруто полисирана премија	29,2%	27,4%	26,5%	26,1%	-0,9%	0,4%	-3,1%	1,5%
% на останати трошоци во премија	11,4%	10,2%	10,3%	9,8%	0,2%	0,6%	1,8%	6,0%
% на нето премија во бруто полисирана премија	85,9%	83,8%	84,8%	85,9%	1,0%	-1,0%	1,2%	-1,2%
Ретенција на расходите за штети (меродавен показател)	84,2%	92,5%	77,4%	93,2%	-15,1%	-15,8%	-16,3%	-17,0%
Осигурително-технички резултат	29.648.051	-17.291.054	-6.046.353	21.366.119	11.244.701	-27.412.472	-65,0%	-128,3%
Резултат од финансиски пласмани	21.086.976	28.134.217	33.923.976	30.967.560	5.789.759	2.956.416	20,6%	9,5%
Резултат останато	62.047.037	-1.672.152	11.887.100	11.956.061	13.559.252	-68.961	-810,9%	-0,6%
Резултат пред одданочување	112.782.064	9.171.010	39.764.722	64.289.740	30.593.712	-24.525.017	333,6%	-38,1%
Резултат по одданочување	100.754.309	7.452.494	35.096.584	57.146.443	27.644.089	-22.049.859	370,9%	-38,6%
Нето осигурително-технички резервации	928.916.363	1.009.832.525	1.093.388.278	1.059.221.329	83.555.753	34.166.949	8,3%	3,2%
Актива	1.633.685.390	1.823.785.555	2.063.657.175	1.953.254.370	239.871.620	110.402.805	13,2%	5,7%
Капитал	483.137.131	473.234.762	505.513.390	539.476.512	32.278.628	-33.963.122	6,8%	-6,3%
ROA	6,5%	0,4%	1,8%	3,0%	1,4%	-1,2%	318,8%	-40,3%
ROE	22,6%	1,6%	7,2%	11,3%	5,6%	-4,1%	360,2%	-36,5%
ROR	9,3%	0,7%	2,8%	4,8%	2,2%	-1,9%	326,6%	-40,2%
Бруто осигурително-технички резервации	1.012.357.214	1.126.618.433	1.310.235.519	1.161.375.111	183.617.086	148.860.409	16,3%	12,8%
Инвестиционно портфолио	1.088.912.731	1.321.008.475	1.385.430.777	1.387.189.231	64.422.302	-1.758.454	4,9%	-0,1%
Вработени	218,36	206,61	200,23	221,605	-6,375	-21,375	-3,1%	-9,6%
Полисирана премија по вработен	4.913.770	6.089.039	6.848.350	5.915.643	759.312	932.707	12,5%	15,8%

*Податоците се во согласност со известувањето спрема матичната компанија Сава Ре Љубљана

2. ПРЕМИЈА

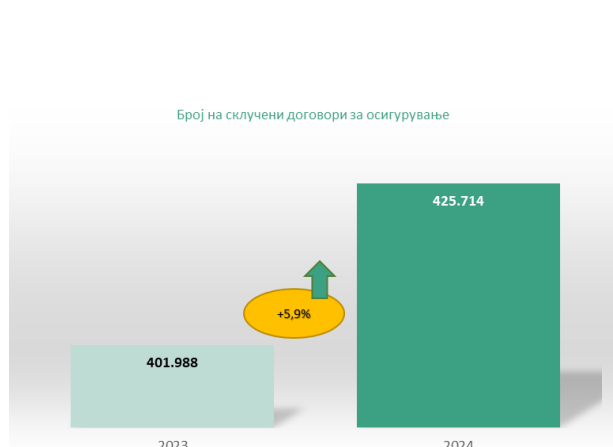
2.1. БРОЈ НА СКЛУЧЕНИ ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ

Во периодот од 01.01.2024 до 31.12.2024 година САВА осигурување склучи 425.714 полиси, што претставува зголемување на бројот на полиси за 23.726 или пораст за 5,9% во однос на 2023 година кога беа склучени 401.988 полиси. И покрај предизвикот од нелојалната пазарна конкуренција, ослабената финансиска моќ на купувачите од започнатата инфлација во 2022 година, сепак постепената економска стабилизација допринесе Друштвото да одржи позитивна насока на продукцијата во 2024 година. Природните непогоди имаа посебен одраз во зголемување на склучени договори кај останатите имотни осигурувања.

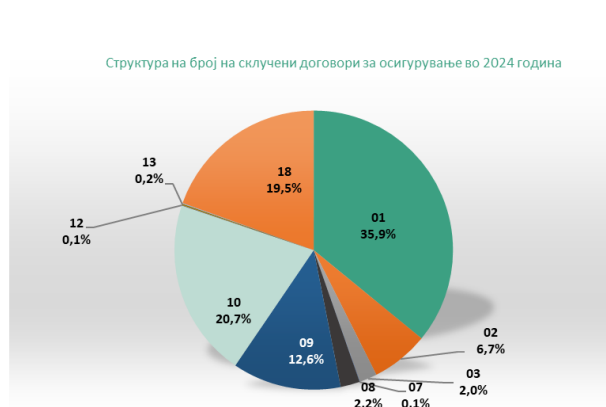
Табела бр.2.1.1. - Број на склучени договори за осигурување

Класи на осигурување	Број на склучени договори за осигурување		Индекс	Разлика помеѓу
	2023	2024	2024/2023	2024 & 2023
01 Осигурување од незгода	145.308	152.835	105,2	7.527
02 Здравствено осигурување	25.956	28.405	109,4	2.449
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	8.317	8.596	103,4	279
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	24	23	95,8	-1
07 Осигурување на стока превоз (карго)	137	215	156,9	78
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	9.854	9.552	96,9	-302
09 Останати осигурувања на имот	47.507	53.741	113,1	6.234
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	86.180	87.943	102,0	1.763
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	255	284	111,4	29
13 Општо осигурување од одговорност	625	642	102,7	17
14 Кредити	37	47	127,0	10
15 Гаранциско осигурување	1	0	0,0	-1
16 Финансиски штети	250	311	124,4	61
18 Осигурување на туристичка помош	77.537	83.120	107,2	5.583
Вкупно	401.988	425.714	105,9	23.726

Графикон бр.2.1.1. Број на склучени договори за осигурување

Графикон бр.2.1.2. Структура на број на склучени договори за Осигурување

Друштвото преку својата продажна мрежа, успеа да обезбеди диверзифицирано портфолио и да постигне органски раст на премијата кај најголем дел од своите продукти. Зголемување на бројот на склучени осигурувања беше постигнато кај речиси сите класи на осигурување, што укажува на стабилен раст и континуирана доверба од страна на осигурениците.

Напорите за зголемување на обемот на работа остануваат приоритет за Друштвото и во иднина. Компанијата ќе продолжи да се стреми кон градење на портфолио со добро дисперзиран ризик, нудејќи квалитетни и конкурентни осигурителни производи.

ПОЛИСИРАНА ПРЕМИЈА

2.1.1 Бруто полисирана премија по класи на осигурување

Во 2024 година САВА Осигурување реализираше бруто премија во износ од 1.371.245.205 денари која претставува раст во однос на минатата година од 113.219.363 денари или 9% во однос на полисираната премија во 2023 година од 1.258.025.842 денари. Годишниот план на премија е надминат за 4,6%, односно реализираната премија е поголема од планираната за 60.309.083 денари.

Табела бр.2.2.1. – Бруто полисирана премја

Класи на осигурување	Бруто премија			Индекс		Разлика помеѓу	
	2023	2024	План 2024	2024/2023	2024 & П2024	2024 & 2023	2024 & П2024
01 Осигурување од незгода	85.685.918	84.123.938	92.485.054	98,2	91,0	-1.561.980	-8.361.116
02 Здравствено осигурување	101.918.138	129.981.849	98.740.849	127,5	131,6	28.063.711	31.241.000
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	211.640.717	248.557.845	205.556.824	117,4	120,9	36.917.128	43.001.021
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	673.823	965.468	898.672	143,3	107,4	291.645	66.796
07 Осигурување на стока превоз (карга)	3.513.115	3.782.541	3.697.085	107,7	102,3	269.426	85.456
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	76.860.786	86.364.839	81.431.495	112,4	106,1	9.504.053	4.933.344
09 Останати осигурувања на имот	175.070.679	189.773.611	184.185.572	108,4	103,0	14.702.932	5.588.039
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	509.526.970	532.202.194	549.127.721	104,5	96,9	22.675.224	16.925.527
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	1.055.663	1.177.663	1.245.792	111,6	94,5	122.000	-68.129
13 Општо осигурување од одговорност	16.290.704	12.560.304	16.536.219	77,1	76,0	-3.730.400	-3.975.915
14 Кредити	18.544.859	18.972.840	12.185.172	102,3	155,7	427.981	6.787.668
15 Гаранциско осигурување	3.607			0,0	0,0	-3.607	0
16 Финансиски штети	7.451.210	9.654.692	7.026.322	129,6	137,4	2.203.482	2.628.370
18 Осигурување на туристичка помош	49.789.653	53.127.421	57.819.346	106,7	91,9	3.337.768	-4.691.925
Вкупно	1.258.025.842	1.371.245.205	1.310.936.122	109,0	104,6	113.219.363	60.309.083

Изминатата 2024 година се карактеризираше со предизвици во економијата, предизвикани од последиците на глобалната инфлација и војната во Украина. Овие фактори доведоа до нарушување на економските текови и значително поскапување на основните енергенси, што директно се одрази на работењето на компаниите во сите индустриски гранки. И покрај овие сложени околности, Друштвото успеа да ги минимизира негативните економски влијанија врз своето работење. Благодарение на

ефикасното прилагодување на новите пазарни услови и посветеноста кон своите вработени и осигуреници, компанијата одржа стабилност во работењето.

Во текот на 2024 година, Друштвото оствари раст во сите класи на осигурување во споредба со претходниот период, со минимален пад во категориите Осигурување од незгода и Општо осигурување од одговорност. Стабилните резултати во реализацијата на премиите се резултат на големите заложби и успешно спроведените проекти во изминатата деловна година, дури и во услови на зголемена нелојална конкуренција на осигурителниот пазар.

Просечно остварената премија на Друштвото, по број на вработени, во 2024 година изнесува 6.319.102 денари (2023: 5.616.187 денари) и истата е повисока во однос на минатата 2023 година за 702.916 денари по вработен или за 11% поради успешното и активно ангажирање на продажна мрежа. Истата е повисока и во однос на планираната просечна премија по вработен за 11% или за 668.516 денари повеќе од планираното по вработен.

2.1.2 Структура на бруто полисирана премија

Осигурителното портфолио на Друштвото е стабилно профилирано и дисперзирано по сите видови на осигурување. Намалување е евидентно во учеството на премијата на Осигурување од незгода која оваа година учествува со 6,1% (2023: 6,8%) во вкупното осигурување како и на Осигурување на автомобилска одговорност кое учествува со 38,8% (2023: 40,5%). Позначајна промена во учеството во вкупната премија забележуваме во полза на Здравственото осигурување (зголемување од 1,4 п.п.) и Каско осигурување на возила (зголемување од 1,3 п.п) и тоа најголем дел поради успешно спроведените ценовни проекти за овие класи на осигурување.

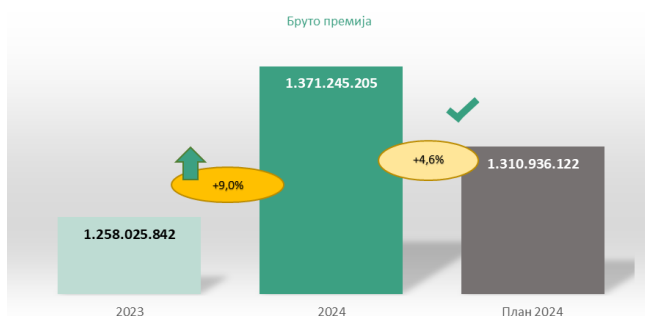
Табела бр.2.2.2 – Структура на бруто полисирана премја

Класи на осигурување	Бруто премија			Разлика помеѓу	
	2023	2024	План 2024	2024 & 2023	2024 & П2024
01 Осигурување од незгода	6,8%	6,1%	7,1%	-0,7%	-0,9%
02 Здравствено осигурување	8,1%	9,5%	7,5%	1,4%	1,9%
03 Осигурув. на патнички возила(каско)	16,8%	18,1%	15,7%	1,3%	2,4%
04 Каско за шински возила	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
05 Авио каско	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
06 Осигурување на пловни објекти (каско)	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	0,3%	0,3%	0,3%	0,0%	0,0%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	6,1%	6,3%	6,2%	0,2%	0,1%
09 Останати осигурувања на имот	13,9%	13,8%	14,0%	-0,1%	-0,2%
10 Осиг. од одговорност од употреба на моторни возила	40,5%	38,8%	41,9%	-1,7%	-3,1%
11 Авио одговорност	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%
13 Општо осигурување од одговорност	1,3%	0,9%	1,3%	-0,4%	-0,3%
14 Кредити	1,5%	1,4%	0,9%	-0,1%	0,5%
15 Гаранциско осигурување	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

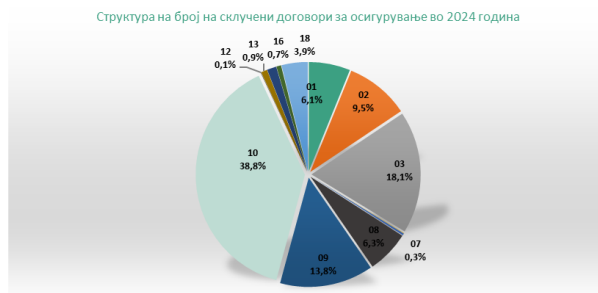
16	Финансиски штети	0,6%	0,7%	0,5%	0,1%	0,2%
17	Правни трошоци	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
18	Осигурување на туристичка помош	4,0%	3,9%	4,4%	-0,1%	-0,5%
Вкупно		100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%

Класи на осигурување	Бруто премија			Разлика помеѓу	
	2023	2024	План 2024	2024 & 2023	2024 & П2024
01 Осигурување од незгода	6,8%	6,1%	7,1%	-0,7%	-0,9%
02 Здравствено осигурување	8,1%	9,5%	7,5%	1,4%	1,9%
03 Осигурув. на патнички возила(каско)	16,8%	18,1%	15,7%	1,3%	2,4%
04 Каско за шински возила	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
05 Авио каско	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
06 Осигурување на пловни објекти (каско)	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	0,3%	0,3%	0,3%	0,0%	0,0%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	6,1%	6,3%	6,2%	0,2%	0,1%
09 Останати осигурувања на имот	13,9%	13,8%	14,0%	-0,1%	-0,2%
10 Осиг. од одговорност од употреба на моторни возила	40,5%	38,8%	41,9%	-1,7%	-3,1%
11 Авио одговорност	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%
13 Општо осигурување од одговорност	1,3%	0,9%	1,3%	-0,4%	-0,3%
14 Кредити	1,5%	1,4%	0,9%	-0,1%	0,5%
15 Гаранциско осигурување	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
16 Финансиски штети	0,6%	0,7%	0,5%	0,1%	0,2%
17 Правни трошоци	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
18 Осигурување на туристичка помош	4,0%	3,9%	4,4%	-0,1%	-0,5%
Вкупно	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%

Графикон бр.2.2.1- Бруто полисирана премија

Графикон бр.2.2.2-Структура на бруто полисирана премија

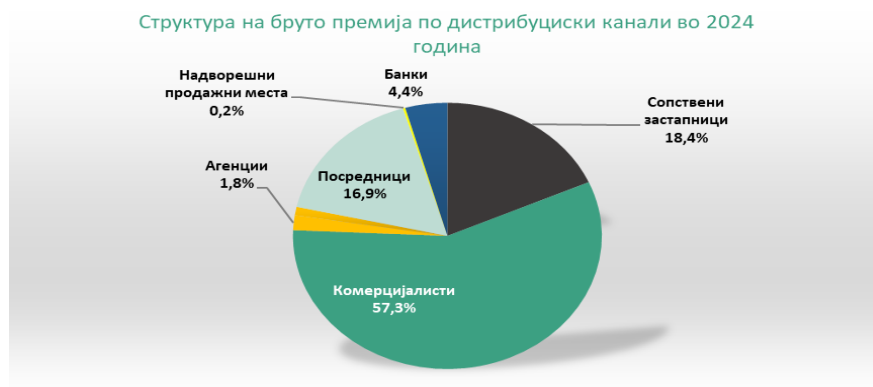
2.1.3 Полисирана премија по дистрибуциски канали

Структурата на премијата по продажни канали покажува дека 78,5% од вкупната премија е остварена од сопствената продажна мрежа (Комерцијалисти, Сопствени застапници, Агенции и Интернет продажба), додека остатокот од 21,5% од надворешната продажна мрежа, што во однос на минатата година покажува намалување на продажбата преку сопствени канали на продажба за 0,8 п.п. Тоа се должи на зголемената реализација кај каналот посредници (зголемена соработка со повеќе брокери).

Табела бр.2.2.3. – Бруто полисирана премја по дистрибуциски канали

Дистрибуциски канали	2023	2024	План 2024	2024/2023	2024 & П2024	Структура % 2024
Сопствени застапници	223.600.764	252.254.095	232.921.047	112,8	108,3	18,4%
Комерцијалисти	743.463.099	785.538.497	766.646.279	105,7	102,5	57,3%
Агенции	20.860.109	24.601.043	21.069.088	117,9	116,8	1,8%
Интернет продажба	10.211.879	14.035.136	15.302.211	137,4	91,7	1,0%
Вкупно внатрешна продажна мрежа	998.135.851	1.076.428.771	1.035.938.624	107,8	103,9	78,5%
Посредници	198.935.420	231.125.397	197.671.677	116,2	116,9	16,9%
Надворешни продажни места	3.342.888	3.253.076	3.663.195	97,3	88,8	0,2%
Банки	57.611.683	60.437.961	73.662.626	104,9	82,0	4,4%
Вкупно надворешна продажна мрежа	259.889.991	294.816.434	274.997.498	113,4	107,2	21,5%
Вкупно	1.258.025.842	1.371.245.205	1.310.936.123	109,0	104,6	100,0%

Графикон бр.2.2.3.-Структура на бруто полисирана премија по дистрибуциски канали

3 ШТЕТИ

3.1 БРОЈ НА ЛИКВИДИРАНИ ШТЕТИ

Во 2024 година ликвидирани се 14.131 штети (2023: 12.272) со што е остварен раст на бројот на ликвидирани штети за 15.1% или ликвидирани се 1.859 штети повеќе од 2023 година.

Табела бр.3.1.1. – Број на ликвидирани штети

Класи на осигурување	Број на штети		Индекс	Разлика помеѓу
	2023	2024	2024/2023	2024 & 2023
01 Осигурување од незгода	1.049	1.296	123,5	247
02 Здравствено осигурување	4.761	6.031	126,7	1.270
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	1.361	1.393	102,4	32
06 Осигурување на пловни објекти (каска)		2	0,0	2
07 Осигурување на стока превоз (карго)	1	4	400,0	3
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	80	76	95,0	-4
09 Останати осигурувања на имот	1.192	1.438	120,6	246
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	2.631	2.735	104,0	104
13 Општо осигурување од одговорност	6	8	133,3	2
15 Гаранциско осигурување	152	36	23,7	-116
16 Финансиски штети	3	5	166,7	2
18 Осигурување на туристичка помош	1.036	1.107	106,9	71
Вкупно	12.272	14.131	115,1	1.859

Графикон бр.3.1.1.- Број на ликвидирани штети

Графикон бр.3.1.2.- Структура на број на ликвидирани штети

Во изминатата година се забележува поголем број на штетни настани споредено со претходната 2023 година, а во најголем дел се однесува на класата Здравствено осигурување, во корелација со прибавување на нови осигурувања, зголемената заинтересираност за овој продукт, како од страна на

физички лица, така и од страна на правни лица кои како бенефит за вработените го нудат овој вид на осигурување.

Кај Останати осигурувања на имот, зголемениот број на ликвидирани штети се однесува на поголем број ликвидирани штети кај Осигурување на посеви и плодови, кај Осигурување на животни и кај Домаќинското осигурување.

Забележано е и зголемување на бројот на ликвидирани штети и кај Осигурувањето од незгода и кај Осигурувањето на туристичка помош.

3.2 Износ на ликвидирани штети

3.2.1 Ликвидирани штети по класи на осигурување

Во извештајниот период ликвидирани се штети во износ од 664.001.038,00 денари, споредбено со ликвидираниот износ од 551.522.031,00 денари во 2023 година.

Во однос на планираниот износ на ликвидации, има отстапување од 57.030.334,00 денари или 9,4% повеќе реализирани ликвидации од планираните за 2024 година.

Табела бр.3.2.1. – Бруто ликвидирани штети (со влучени директни трошоци и регреси)

Класи на осигурување	Бруто ликвидирани штети			Индекс		Разлика помеѓу	
	2023	2024	План 2024	2024/2023	2024 & П2024	2024 & 2023	2024 & П2024
01 Осигурување од незгода	21.469.093	28.958.119	20.542.423	134,9	141,0	7.489.027	8.415.697
02 Здравствено осигурување	63.894.465	86.019.759	64.311.845	134,6	133,8	22.125.294	21.707.915
03 Осигурув. на патнички возила(каско)	137.693.454	138.023.343	141.039.213	100,2	97,9	329.888	-3.015.871
06 Осигурување на пловни објекти (каско)	16	939.543	14.656	6.015.001,3	6.410,4	939.528	924.887
07 Осигурување на стока превоз (карго)	-85.994	277.080	76.664	-322,2	361,4	363.074	200.417
Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	15.915.715	72.669.269	16.877.606	456,6	430,6	56.753.554	55.791.663
09 Останати осигурувања на имот	77.529.340	74.904.971	79.681.843	96,6	94,0	-2.624.370	-4.776.872
Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	207.571.305	223.073.001	257.121.975	107,5	86,8	15.501.696	34.048.974
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	1.013	7		0,7	0,0	-1.006	7
13 Општо осигурување од одговорност	445.071	654.710	820.584	147,1	79,8	209.639	-165.874
14 Кредити	67.186	140		0,2	0,0	-67.046	140
15 Гаранциско осигурување	1.205.860	252.886		21,0	0,0	-952.974	252.886
16 Финансиски штети	6.990.115	2.249.438	5.191.490	32,2	43,3	-4.740.677	-2.942.051
18 Осигурување на туристичка помош	18.825.391	35.978.770	21.292.405	191,1	169,0	17.153.379	14.686.365
Вкупно	551.522.032	664.001.038	606.970.704	120,4	109,4	112.479.006	57.030.334

Отстапувања во поглед на ликвидираниот износ споредбено 2024 година со 2023 година, забележани се на повеќе класи на осигурување, со тоа што позначајни отстапувања има на класа Осигурување од незгода, Здравствено осигурување, Осигурување на имот од пожар и природни непогоди и Осигурување на туристичка помош. На останатите класи на осигурување има незначителни отстапувања. Во поглед на планираниот износ за ликвидации, исто така позначителните отстапувања се однесуваат на класите Осигурување од незгода, Здравствено осигурување, Осигурување на имот од

пожар и природни непогоди и Осигурување на туристичка помош, додека на останатите класи на осигурување има незначителни отстапувања.

Зголемениот ликвидиран износ кај Осигурувањето од незгода се должи на примената на новата табела за определување на процент на траен инвалидитет од последици од несреќен случај од 01.01.2023 година, каде процентите за одредување на траен инвалидитет се повисоки од оние во претходната табела. Исто така, зголемен е и бројот на ликвидирани штети за 23.5%.

Зголемувањето на ликвидираниот износ на штети кај Здравствено осигурување во однос на 2023 година и во однос на планот за 2024 година, се должи на зголемената продажба на овој вид на осигурување, поради зголемениот интерес за овој вид на осигурување од страна на физички и правни лица, кои склучуваат договори за здравствено осигурување.

Кај Осигурувањето на имот од пожар и некои други опасности во 2024 година во однос на 2023 година, се забележува зголемување на ликвидираниот износ поради тоа што во 2024 година ликвидирани се 2 големи штети. Првата ликвидирана штета се донесува на осигурани залихи (роба во магацин) на компанијата Фибернет Мк Доо, а ризикот за настанување на штетниот настан е поплава, порој и високи. Штетата е настаната на 21.05.2024 година и по утврдување на основот од страна на вештак хидролог и доставувањето на целокупната потребна документација за одредување на висината, штетата е ликвидирана на 25.11.2024 година во износ од 24.863.763 денари. Вториот ликвидиран износ се однесува на авансно плаќање за штетата настаната од пожарот настанат на 25.08.2024 година во фабриката на ХИТ 73 Доо с.Камењане. Имено, по утврдување на основот за исплата на штетата согласно известување од Основно јавно обвинителство Тетово, по барање на компанијата ХИТ 73 Доо с.Камењане, исплатен е авансен износ во висина од 31.516.188 денари кој се однесува на штетата за осигурување на залиха на готов производ. Од овој штетен настан отворени се штети за двата градежни објекти, една штета за опрема и машини, штета за залихата на готов производ, штета за репроматеријалите и штета за фотоволтаици, кои се во резервација. Во 2024 година ликвидирана се и штети (пожар индустрија) во вкупен износ од 3.404.194 денари за градежниот дел и машините на Алпина Еуро Дооел оштетени во пожарот на фабриката настанат на 15.01.2023 година.

На класа 18, поголемиот ликвидиран износ во однос на планот и на 2023 година се должи на ликвидирани штети со повисоки износи од кои 4 штети се ликвидирани до лимит на покритие кое е во висина од 1.800.000 денари, и 3 штети во износ над 1.000.000 денари. Во најголемиот дел поголемите штети се однесуваат на лица над 60 години.

Во однос на регресните постапки (билансни), кумулативниот износ на наплатени регреси за период од 01.01.2024 година заклучно со 31.12.2024 година изнесува 18.164.883 денари и истиот бележи зголемување од 5.669.965 денари или за околу 45.3 % во однос на истиот период од 2023

година кога бил наплатен износ од 12.494.918 мкд. Во однос на планот, наплатениот износ е повисок за 4.573.716 денари.

3.2.2 Структура на штети

Структурата на ликвидациите на Друштвото во 2024 година во најголем дел се состои од класата на Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила 33,6% (2023: 37,6%), Осигурување на патнички возила (каска) 20,8% (2023: 25%), Здравствено осигурување 13% (2023: 11,6), Останати осигурувања на имот 11,3% (2023: 14,1%), Осигурување на имот од пожар и природни непогоди 10,9 (2023: 2,9%), Најголем раст на бруто ликвидирани штети е забележан на класите Осигурување на имот од пожар и природни непогоди 8%, Осигурување на туристичка помош 2%, и Здравствено осигурување 1,4%.

Табела бр 3.2.2. – Структура на бруто ликвидирани штети

Класи на осигурување	Бруто ликвидирани штети			Разлика помеѓу	
	2023	2024	План 2024	2024 & 2023	2024 & П2024
01 Осигурување од незгода	3,9%	4,4%	3,4%	0,5%	1,0%
02 Здравствено осигурување	11,6%	13,0%	10,6%	1,4%	2,4%
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	25,0%	20,8%	23,2%	-4,2%	-2,4%
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	0,0%	0,1%	0,0%	0,1%	0,1%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	2,9%	10,9%	2,8%	8,1%	8,2%
09 Останати осигурувања на имот	14,1%	11,3%	13,1%	-2,8%	-1,8%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	37,6%	33,6%	42,4%	-4,0%	-8,8%
13 Општо осигурување од одговорност	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%
15 Гаранциско осигурување	0,2%	0,0%	0,0%	-0,2%	0,0%
16 Финансиски штети	1,3%	0,3%	0,9%	-0,9%	-0,5%
18 Осигурување на туристичка помош	3,4%	5,4%	3,5%	2,0%	1,9%
Вкупно	100,0%	100,0%	100,0%		

Графикон бр.3.2.1.- Бруто ликвидирани штети

Графикон бр.3.2.2.- Структура на бруто ликвидирани штети

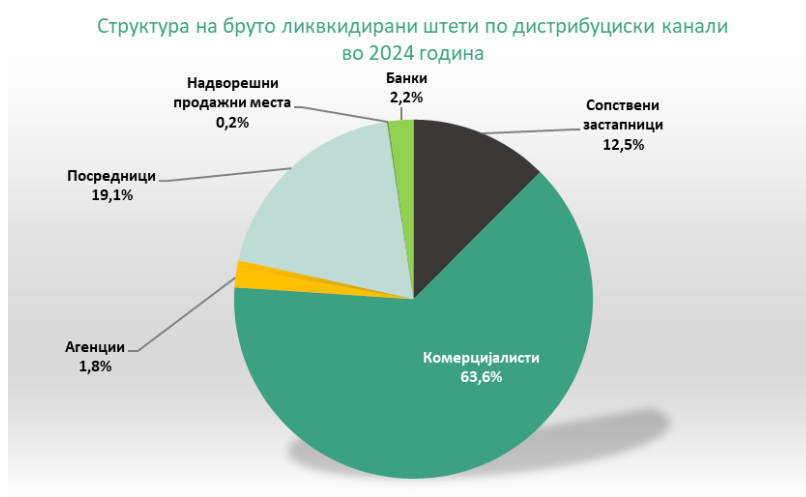
3.2.3 Ликвидирани штети по дистрибуциски канали

По основ на премија на внатрешната продажна мрежа Друштвото ликвидирало 78,5% (2023: 80,1%) од вкупните ликвидирани штети, а останатиот дел е преку Надворешната продажна мрежа 21,5% (2023: 19,9%), и тоа кај Посредниците 19,1% (2023: 17,1%), Банките 2,2% (2023: 2,2%) и 0,2% (2023: 0,7%) кај Останатите надворешни продажни места.

Табела бр.3.2.3. – Бруто ликвидирани штети по дистрибуциски канали (без директни трошоци и регреси)

Дистрибуциски канали	2023	2024	2024 / 2023	Структура % 2024
Сопствени застапници	73.613.009	83.705.361	113,7	12,5%
Комерцијалисти	360.277.114	426.428.950	118,4	63,6%
Агенции	9.380.830	11.953.887	127,4	1,8%
Интернет продажба	1.438.573	4.463.469	310,3	0,7%
Сопствени продажни места	385.146	45.405	11,8	0,0%
Вкупно внатрешна продажна мрежа	445.094.673	526.597.071	118,3	78,5%
Посредници	94.747.917	128.183.038	135,3	19,1%
Надворешни продажни места	3.806.720	1.214.138	31,9	0,2%
Банки	12.244.128	14.842.709	121,2	2,2%
Вкупно надворешна продажна мрежа	110.798.766	144.239.885	130,2	21,5%
Вкупно	555.893.439	670.836.956	120,7	100,0%

Графикон бр.3.2.3.-Структура на бруто ликвидирани штети по дистрибуциски канали

3.2.4 Штети / премија (loss ratio)

Вкупното учество на бруто ликвидирани штети во бруто полисираната премија во 2024 година изнесува 48,4% (2023: 43,8%), и истото е зголемено во споредба со претходната година за 4,6%. Поради зголемениот износ на ликвидирани штети, Друштвото ја заврши годината во повисоки рамки на планираниот коефициент за 2,1 п.п.

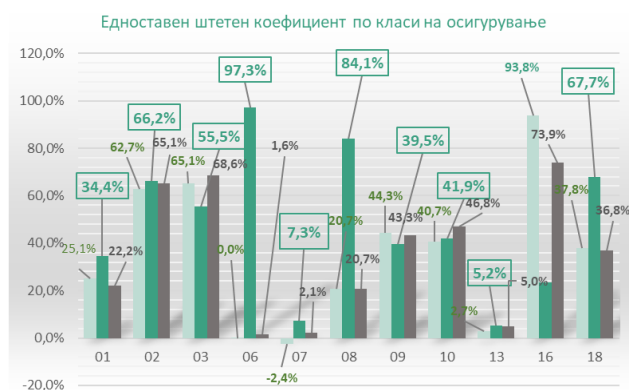
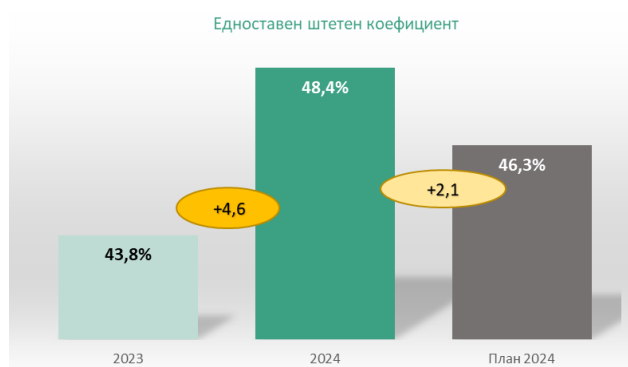
Штетниот резултат изнесува 707.244.167 денари (2023: 706.503.810 денари), и во споредба со 2023 година бележи раст од 740.357 денари или пораст од 0,1%.

Внатрешната продажна мрежа во вкупниот штетен резултат има учество 78,5% (2023: 78,8%) или учествува со 549.831.700 денари (2023: 553.041.177 денари), додека останатиот дел е реализиран од надворешната продажна мрежа, и тоа во износ од 150.576.549 денари (2023: 149.091.225 денари) или 21,5% (2023: 21,2%). Штетниот коефициент на Внатрешната продажна мрежа изнесува 48,9% (2023: 44,6%), додека Надворешната мрежа бележи штетен коефициент од 48,9% (2023: 42,6%).

Табела бр.3.2.4. – Едноставен штетен коефициент по класи на осигурување

Класи на осигурување	Едноставен штетен коефициент			Разлика помеѓу	
	2023	2024	План 2024	2024 / 2023	2024 & П2024
01 Осигурување од незгода	25,1%	34,4%	22,2%	9,4%	12,2%
02 Здравствено осигурување	62,7%	66,2%	65,1%	3,5%	1,0%
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	65,1%	55,5%	68,6%	-9,5%	-13,1%
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	0,0%	97,3%	1,6%	97,3%	95,7%
07 Осигурување на стока превоз (карга)	-2,4%	7,3%	2,1%	9,8%	5,3%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	20,7%	84,1%	20,7%	63,4%	63,4%
09 Останати осигурувања на имот	44,3%	39,5%	43,3%	-4,8%	-3,8%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	40,7%	41,9%	46,8%	1,2%	-4,9%
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	0,1%	0,0%	0,0%	-0,1%	0,0%
13 Општо осигурување од одговорност	2,7%	5,2%	5,0%	2,5%	0,3%
14 Кредити	0,4%	0,0%	0,0%	-0,4%	0,0%
16 Финансиски штети	93,8%	23,3%	73,9%	-70,5%	-50,6%
18 Осигурување на туристичка помош	37,8%	67,7%	36,8%	29,9%	30,9%
Вкупно	43,8%	48,4%	46,3%	4,6%	2,1%

Графикон бр.3.2.4- Едноставен штетен коефициент по години и класи на осигурување

4. РЕЗЕРВИРАНИ ШТЕТИ

4.1 БРОЈ НА РЕЗЕРВИРАНИ ШТЕТИ

На крајот на извештајниот период 31.12.2024, резервирани се 2.099 штети (2023: 2.366) или 267 штети помалку отколку во истиот период претходната година. Со тоа бројот на резервирани штети е намален за 11,2% во однос на 2023 година. Подинамичен пад на бројот на резервираните штети бележиме кај Осигурувањето од незгода и Осигурување на туристичка помош. Намалување е забележано и кај класата Останати осигурувања на имот.

Причината за падот на бројот на резервации, се однесува на зголемената ликвидација во 2024 година согласно правилникот од Агенцијата за супервизија.

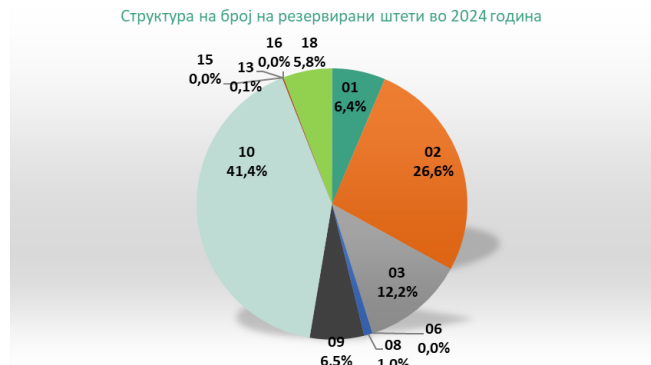
Табела бр.4.1.1. – Број на резервирани штети

Класи на осигурување	Број на резервирани штети		Индекс	Разлика помеѓу
	2023	2024	2024 / 2023	2024 & 2023
01 Осигурување од незгода	346	134	38,7	-212
02 Здравствено осигурување	546	558	102,2	12
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	226	256	113,3	30
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	1	0	0,0	-1
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	19	21	110,5	2
09 Останати осигурувања на имот	165	136	82,4	-29
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	827	868	105,0	41
13 Општо осигурување од одговорност	4	3	75,0	-1
15 Гаранциско осигурување	13	0	0,0	-13
16 Финансиски штети	4	1	25,0	-3
18 Осигурување на туристичка помош	215	122	56,7	-93
Вкупно	2.366	2.099	88,7	-267

Графикон бр.4.1.1.- Број на резервирани штети

Графикон бр.4.1.2.- Структура на број на резервирани штети

4.2 ИЗНОС НА РЕЗЕРВИРАНИ ШТЕТИ

4.2.1 Бруто резервирани штети

Состојбата на бруто резервациите за штети на 31.12.2024 година изнесува 388.479.962 денари (2023: 273.500.188 денари) што претставува скок во споредба со состојбата на истиот ден во 2023 година, односно резервацијата е поголема за 114.979.774 денари.

Во однос на годишниот план резервациите бележат зголемување во износ од 105.342.614 денари.

Зголемениот износ во резервација се однесува на штетниот настан од пожарот настанат на 25.08.2024 година во фабриката на ХИТ 73 Доо с.Камењане. Имено, вкупниот резервиран износ по овој штетен настан изнесуваше 157.172.352,00 денари. По исплатата на авансот, во резервација по овој штетен настан се останати 125.656.249 денари. Поради овој износ е зголемената резервација на 31.12.2024 година.

Табела бр.4.2.1. – Бруто резервирани штети

Класи на осигурување	Бруто резервирани штети			Индекс		Разлика помеѓу	
	2023	2024	План 2024	2024/2023	2024 & П2024	2024 & 2023	2024 & П2024
01 Осигурување од незгода	6.473.335	2.324.463	8.764.460	35,9	26,5	-4.148.872	-6.439.997
02 Здравствено осигурување	6.428.980	6.984.800	9.040.387	108,6	77,3	555.820	-2.055.587
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	32.825.252	38.333.560	39.989.165	116,8	95,9	5.508.308	-1.655.605
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	160.000			0,0	0,0	-160.000	0
07 Осигурување на стока превоз (карга)			14.878	0,0	0,0	0	-14.878
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	17.422.309	136.948.076	14.060.982	786,1	974,0	119.525.767	122.887.094
09 Останати осигурувања на имот	9.929.099	6.380.110	10.641.991	64,3	60,0	-3.548.989	-4.261.881
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	191.189.919	187.973.777	192.627.121	98,3	97,6	-3.216.142	-4.653.344
13 Општо осигурување од одговорност	3.450.000	3.420.000	1.850.091	99,1	184,9	-30.000	1.569.909
16 Финансиски штети	2.230.000	90.000		4,0	0,0	-2.140.000	90.000
18 Осигурување на туристичка помош	3.391.294	6.025.176	6.148.272	177,7	98,0	2.633.882	-123.096
Вкупно	273.500.188	388.479.962	283.137.348	142,0	137,2	114.979.774	105.342.614

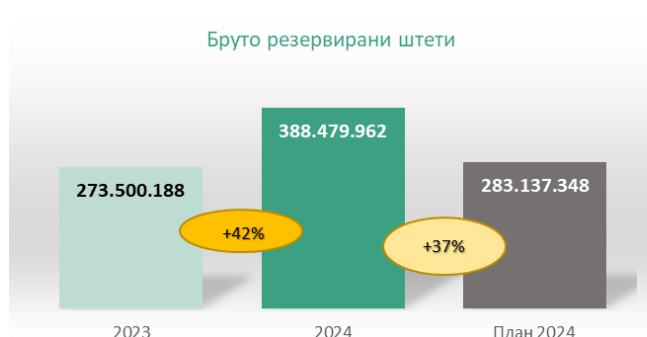
4.2.2 Структура на бруто резервирани штети

Во структурата на износот на резервираните штети најголемо учество заземаат резервациите на Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила со 48,4% (2023: 69,9%), понатаму Осигурувањето на имот од пожар со 35,3% (2023: 6,4%).

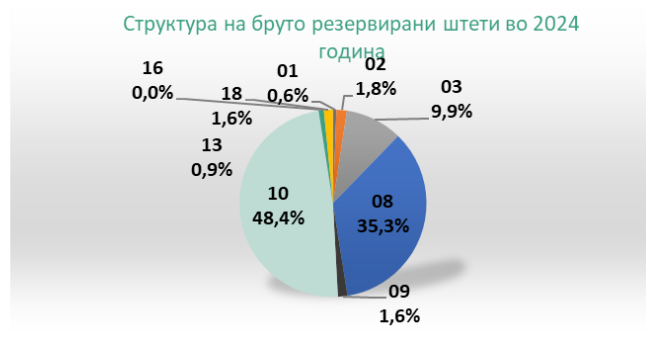
Табела бр.4.2.2. – Структура на бруто резервирани штети

Класи на осигурување	Бруто технички резервации			Разлика помеѓу	
	2023	2024	План 2024	2024 & 2023	2024 & П2024
01 Осигурување од незгода	4,3%	3,6%	4,7%	-0,7%	-1,0%
02 Здравствено осигурување	5,7%	6,3%	6,2%	0,5%	0,1%
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	15,5%	15,8%	14,9%	0,3%	0,9%
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	4,7%	13,4%	4,4%	8,7%	8,9%
09 Останати осигурувања на имот	9,4%	8,3%	9,8%	-1,1%	-1,5%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	57,3%	50,1%	57,2%	-7,3%	-7,1%
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%
13 Општо осигурување од одговорност	1,0%	0,6%	0,8%	-0,4%	-0,2%
14 Кредити	0,3%	0,5%	0,1%	0,1%	0,3%
15 Гаранциско осигурување	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
16 Финансиски штети	0,5%	0,2%	0,2%	-0,3%	0,0%
18 Осигурување на туристичка помош	1,1%	1,1%	1,5%	0,0%	-0,4%
Вкупно	100,0%	100,0%	100,0%		

Графикон бр.4.2.1.- Бруто резервирани штети

Графикон бр.4.2.2.- Структура на бруто резервирани штети

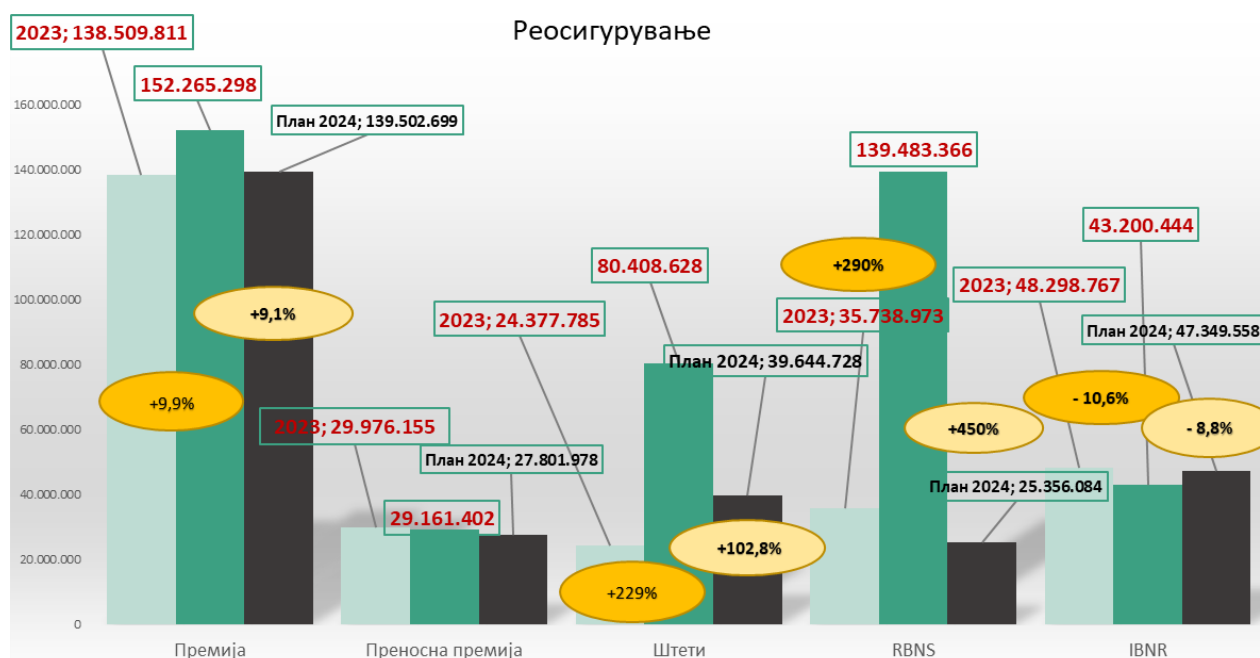

5. РЕОСИГУРУВАЊЕ

Друштвото во 2023 година изврши избор на реосигурителна компанија со цел да обезбеди реосигурително покритие за деловната 2024 година при што ќе бидат склучени повеќе договори за реосигурување со Позаваровалница САВА д.д. и Босна Ре кои се однесуваат на 2024 година, со кои се врши реосигурување на ризиците на САВА осигурување кои се над максималното покритие на компанијата, и тоа:

- Property and Technical Branches Surplus Treaty Reinsurance Agreement - Пропорционален договор за имотно реосигурување на вишок на ризик,
- Property & Engineering Risk XL Treaty - Непропорционален договор за имотно осигурување - вишок на штети договор,
- General Third Party Liability Surplus Treaty Reinsurance Agreement - Пропорционален договор за реосигурување на вишок на ризик за одговорност кон трети лица,
- Earthquake Quota Share Treaty - Пропорционален договор за имотно реосигурување за ризикот земјотрес,
- Catastrophe Excess of Loss - Непропорционален вишок на штети договор за реосигурување на катастрофални штети,
- Personal Accident Catastrophe Excess of Loss - Непропорционален вишок на штети договор за реосигурување на катастрофални штети при незгода,
- Domestic and Green Card XL MTPL - Непропорционален вишок на штети договор за реосигурување на одговорност кон трети лица (со вклучено покритие за каско осигурување)
- Cargo surplus reporter (со вклучено покритие за ЦМР осигурување),
- Agriculture Quota Share Treaty - Пропорционален договор за реосигурување на земјоделие,
- Stop Loss Extended Warranty - Договор за реосигурување на вишок загуба за реосигурување на продолжена гаранција,
- Livestock Quota Share Treaty - Пропорционален договор за реосигурување на животни.

Графикон бр.5.1.1. - Реосигурување 2024 година

6. ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

6.1 БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

6.1.1 Бруто технички резервации по класи на осигурување

Техничките резерви се пресметани и издвоени во согласност со одредбите од Законот за супервизија на осигурување и Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви и истите овозможуваат долгорочно исполнување на обврските од договорите за осигурување.

Техничките резерви се состојат од:

- **резерви за преносни премии**, пресметани по принципот *pro rata temporis*;
- **дополнителна резерва за неистечени ризици**;
- **резерви за бонуси и попусти**; и
- **резерви за штети**, кои ги вклучуваат резервите за пријавените, но се уште неликвидирани штети, резервите за настанати, но непријавени штети и резервите за трошоци за штети.

Табела бр.6.1.1. – Бруто технички резервации

Класи на осигурување	Бруто технички резервации			Индекс		Разлика помеѓу	
	2023	2024	План 2024	2024/2023	2024 & П2024	2024 & 2023	2024 & П2024
01 Осигурување од незгода	48.700.591	47.522.227	54.304.498	97,6	87,5	-1.178.364	-6.782.272
02 Здравствено осигурување	64.538.916	82.180.719	71.836.243	127,3	114,4	17.641.803	10.344.475
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	174.721.496	206.768.293	173.005.891	118,3	119,5	32.046.797	33.762.402
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	458.605	405.737	471.111	88,5	86,1	-52.868	-65.374
07 Осигурување на стока превоз (карга)	607.222	733.839	488.732	120,9	150,2	126.617	245.108
Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	52.445.557	175.033.792	51.232.472	333,7	341,6	122.588.235	123.801.320
09 Останати осигурувања на имот	106.018.934	109.378.587	114.320.711	103,2	95,7	3.359.653	-4.942.124
Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	646.016.932	656.250.502	664.000.180	101,6	98,8	10.233.570	-7.749.678
Осигурув. од одговорност пловни објекти	539.030	615.689	650.060	114,2	94,7	76.659	-34.371
13 Општо осигурување од одговорност	11.192.914	8.301.713	9.165.952	74,2	90,6	-2.891.201	-864.240
14 Кредити	3.478.869	5.903.944	1.399.427	169,7	421,9	2.425.075	4.504.517
15 Гаранциско осигурување	3.364	0	0	0,0	0,0	-3.364	0
16 Финансиски штети	5.353.582	2.573.754	2.635.517	48,1	97,7	-2.779.828	-61.763
18 Осигурување на туристичка помош	12.542.421	14.566.724	17.864.317	116,1	81,5	2.024.303	-3.297.593
Вкупно	1.126.618.433	1.310.235.519	1.161.375.111	116,3	112,8	183.617.086	148.860.409

Бруто техничките резерви на Друштвото на 31.12.2024 година изнесуваат 1.310.235.519 денари (2023: 1.126.618.431 денари), што е за 16,3% повеќе споредено со претходната година.

Во однос на планот за 2024 година, бруто техничките резерви исто така бележат поголем износ за 148.860.408 денари, односно истите се поголеми од планираните за 12,8%.

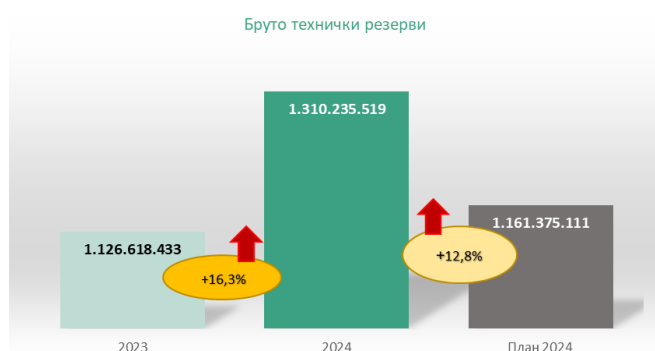
Дел од зголемувањето на техничките резерви е резултат на зголемување на резервите за преносни премии (околу 55 мил денари) што е последица на растот на бруто полисираната премија, додека остатокот се должи на зголемување на резервите за штети (околу 129 мил денари) и незначително зголемување на дополнителната резерва за неистечени ризици (околу 0,6 мил денари). Притоа, од ова зголемување на резервата за штети, околу 126 мил денари е последица на една значително голема штета – пожар во имотно осигурување, за која бруто резервата за настанати и пријавени штети со состојба на 31.12.2024 година е околу 126мил денари.

6.1.2 Структура на бруто технички резервации

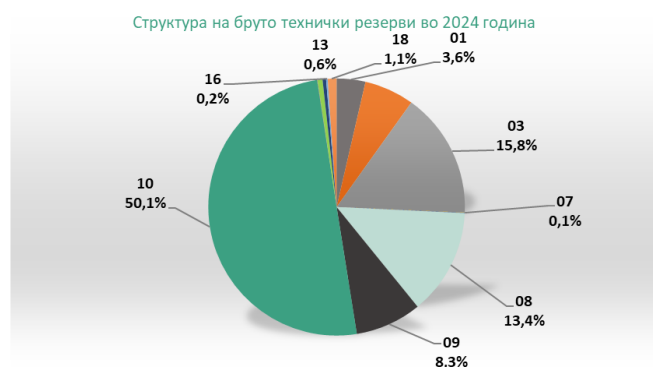
Табела бр. 6.1.2. – Структура на бруто технички резервации

Класи на осигурување	Бруто технички резервации			Разлика помеѓу	
	2023	2024	План 2024	2024 & 2023	2024 & П2024
1 Осигурување од незгода	4,3%	3,6%	4,7%	-0,7%	-1,0%
2 Здравствено осигурување	5,7%	6,3%	6,2%	0,5%	0,1%
3 Осигурув. на патнички возила(каска)	15,5%	15,8%	14,9%	0,3%	0,9%
6 Осигурување на пловни објекти (каска)	0,1%	0,0%	0,0%	-0,1%	0,0%
7 Осигурување на стока превоз (карга)	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%
8 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	4,7%	13,4%	4,4%	8,7%	8,9%
9 Останати осигурувања на имот	9,4%	8,3%	9,8%	-1,1%	-1,5%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	57,3%	50,1%	57,2%	-7,3%	-7,1%
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%
13 Општо осигурување од одговорност	1,0%	0,6%	0,8%	-0,4%	-0,2%
14 Кредити	0,3%	0,5%	0,1%	0,1%	0,3%
15 Гаранциско осигурување	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
16 Финансиски штети	0,5%	0,2%	0,2%	-0,3%	0,0%
18 Осигурување на туристичка помош	1,1%	1,1%	1,5%	0,0%	-0,4%
Вкупно	100,0%	100,0%	100,0%		

Графикон бр.6.1.1.- Бруто технички резервации

Графикон бр.6.1.2.- Структура на бруто технички резервации

6.2 НЕТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

6.2.1 Нето технички резервации по класи на осигурување

Нето техничките резерви (брuto технички резерви намалени за износот предаден во реосигурување) се за 8,3% или 83.555.756 денари поголеми во однос на претходната година (слично како и порастот во претходната година.

Околу 55 мил од зголемувањето се должи на резервите за преносни премии и е последица на растот на нето полисираната премија. Околу 28 мил денари е зголемување од нето резервите за штети и околу 0,6 мил денари се должи на раст на дополнителната резерва за неистечени ризици. Најголем пораст на резервата за штети произлегува од класата каско осигурување на моторни возила (класа 03) и осигурување од одговорност од употреба на моторни возила (класа 09), по околу 15 мил. денари. Растот во класата 03 е последица на зголемена резерва за настанати но недоволно пријавени штети, додека растот во класата 10 е последица на зголемена резерва за настанати и пријавени штети. Овој раст во класата 10 не е забележан и во брuto резервите за штети поради ослободување на една резерва за настанати и пријавени штети во износ од околу 13 мил. денари која е целосно предадена во реосигурување и го неутрализира зголемувањето од останатите штети, кое е резултат на зголемена изложеност.

Табела бр.6.2.1. – Нето технички резервации

Класи на осигурување	Нето технички резервации			Индекс		Разлика помеѓу	
	2023	2024	План 2024	2024/2023	2024 & П2024	2024 & 2023	2024 & П2024
01 Осигурување од незгода	48.700.591	47.522.227	54.304.498	97,6	87,5	-1.178.364	-6.782.272
02 Здравствено осигурување	64.538.916	82.180.719	71.836.243	127,3	114,4	17.641.803	10.344.475
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	172.921.496	206.618.293	173.005.891	119,5	119,4	33.696.797	33.612.402
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	458.605	400.875	354.189	87,4	113,2	-57.730	46.686
07 Осигурување на стока превоз (карга)	526.745	690.578	449.886	131,1	153,5	163.833	240.693
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	38.742.331	39.877.011	38.156.346	102,9	104,5	1.134.680	1.720.666
09 Останати осигурувања на имот	87.479.773	91.600.137	95.538.933	104,7	95,9	4.120.364	-3.938.796
Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	576.553.720	604.356.700	599.299.166	104,8	100,8	27.802.980	5.057.533
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	539.030	615.689	650.060	114,2	94,7	76.659	-34.371
13 Општо осигурување од одговорност	4.114.311	3.595.336	5.381.210	87,4	66,8	-518.975	-1.785.875
15 Гаранциско осигурување	3.364	0	0	0,0	0,0	-3.364	0
16 Финансиски штети	2.711.221	1.363.990	2.380.590	50,3	57,3	-1.347.231	-1.016.600
18 Осигурување на туристичка помош	12.542.421	14.566.724	17.864.317	116,1	81,5	2.024.303	-3.297.593
Вкупно	1.009.832.524	1.093.388.278	1.059.221.329	108,3	103,2	83.555.754	34.166.949

Табела бр.6.2.2. – Бруто и нето технички резервации

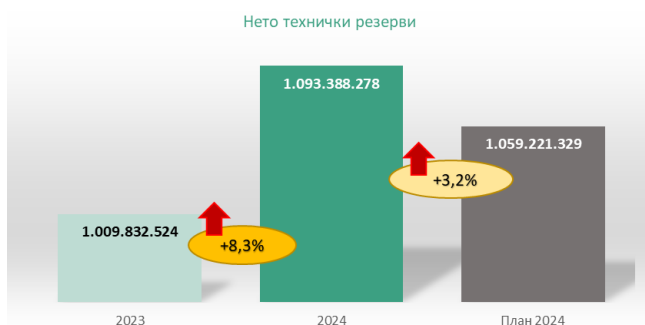
	Нето технички резервации			Индекс		Разлика помеѓу	
	2023	2024	План 2024	2024/2023	2024 & П2024	2024 & 2023	2024 & П2024
Преносна премија	568.885.004	623.555.681	594.152.992	109,6	104,9	54.670.677	29.402.689
Преносна премија во РЕ	4.795.818	3.323.221	105.580	69,3	3.147,6	-1.472.597	3.217.641
НЕТО ПРЕНОСНА ПРЕМИЈА	564.089.186	620.232.460	594.047.412	110,0	104,4	56.143.274	26.185.048
Резерви за пријавени штети	273.648.687	388.619.365	283.255.444	142,0	137,2	114.970.678	105.363.921
Резерви за пријавени штети во РЕ	35.738.973	139.483.366	25.356.084	390,3	550,1	103.744.393	114.127.282
НЕТО РЕЗЕРВАЦИИ ЗА ПРИЈАВЕНИ ШТЕТИ	237.909.714	249.135.998	257.899.360	104,7	96,6	11.226.284	-8.763.362
Резерви за непријавени штети	234.652.305	246.755.061	231.736.751	105,2	106,5	12.102.756	15.018.310
Резерви за непријавени штети во РЕ	48.298.767	43.200.444	47.349.558	89,4	91,2	-5.098.323	-4.149.114
НЕТО РЕЗЕРВАЦИИ ЗА НЕПРИЈАВЕНИ ШТЕТИ	186.353.538	203.554.617	184.387.193	109,2	110,4	17.201.079	19.167.424
Нето резерви за бонуси и попусти	3.181.250	2.115.348	3.317.661	66,5	63,8	-1.065.902	-1.202.313
Нето резерви за директни и индиректни трошоци	18.298.836	18.349.854	19.569.703	100,3	93,8	51.018	-1.219.849
Нето резерви за ризици, кои не се истечени				0,0	0,0	0	0
ОСТАНАТИ РЕЗЕРВАЦИИ	21.480.086	20.465.202	22.887.364	95,3	89,4	-1.014.884	-2.422.162
НЕТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ	1.009.832.524	1.093.388.278	1.059.221.329	108,3	103,2	83.555.754	34.166.949

6.2.2 Структура на нето технички резервации

Табела бр.6.2.2.1. – Структура на нето технички резервации

Класи на осигурување	Нето технички резервации			Разлика помеѓу	
	2023	2024	План 2024	2024 & 2023	2024 & П2024
01 Осигурување од незгода	4,8%	4,3%	5,1%	-0,5%	-0,8%
02 Здравствено осигурување	6,4%	7,5%	6,8%	1,1%	0,7%
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	17,1%	18,9%	16,3%	1,8%	2,6%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	3,8%	3,6%	3,6%	-0,2%	0,0%
09 Останати осигурувања на имот	8,7%	8,4%	9,0%	-0,3%	-0,6%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	57,1%	55,3%	56,6%	-1,8%	-1,3%
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%
13 Општо осигурување од одговорност	0,4%	0,3%	0,5%	-0,1%	-0,2%
15 Гаранциско осигурување	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
16 Финансиски штети	0,3%	0,1%	0,2%	-0,1%	-0,1%
18 Осигурување на туристичка помош	1,2%	1,3%	1,7%	0,1%	-0,4%
Вкупно	100,0%	100,0%	100,0%		

Графикон бр.6.2.2.1.- Нето технички резервации

Графикон бр.6.2.2.2.- Структура на нето технички резервации

7. ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ

7.1 РЕЗУЛТАТ ОД РАБОТЕЊЕТО

Во 2024 година САВА осигурување оствари позитивен финансиски резултат од своето работење во износ од 35.096.584 денари (2023: позитивен резултат во износ од 7.452.495 денари).

Вкупните приходи од работењето изнесуваат 1.241.227.030 денари (2023: 1.111.788.749 денари), што е на повисоко ниво во однос на минатата 2023 година, односно вкупните приходи бележат зголемување од 129.438.280 денари или раст од 11,6% во однос на минатата деловна година.

Вкупните расходи од работењето во 2024 година изнесуваа 1.201.462.307 денари (2023: 1.102.617.738 денари), што е за 9% или 98.844.569 денари повеќе од минатата 2023 година.

Табела 7.1.1.-Биланс на успех за 2024 година

Опис на позиција	Износ		Индекс 2024/2023
	Тековна деловна година	Претходна деловна година	
А. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО	1.241.227.030	1.111.788.749	111,6
I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА	1.162.836.633	1.047.662.211	111,0
II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА	45.475.521	30.470.696	149,2
III. ПРИХОДИ ПО ОСНОВ НА ПРОВИЗИИ ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	12.157.929	18.206.999	66,8
IV. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	12.299.288	8.704.266	141,3
V. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ	8.457.659	6.744.577	125,4
Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО	1.201.462.307	1.102.617.738	109,0
I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ	612.070.793	536.406.972	114,1
II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	-1.065.901	-200.385	531,9
IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	41.421.090	40.158.068	103,1
V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО	484.972.905	457.136.089	106,1
VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА	7.153.148	2.496.008	286,6
VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	46.110.077	44.341.182	104,0
VIII. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА	5.187.214	4.920.873	105,4
IX. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКУЧУВАЈЌИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА	5.612.981	17.358.931	32,3
X. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ	39.764.722	9.171.011	433,6
XII. ДАНОК НА ДОБИВКА ОДНОСНО ЗАГУБА	4.668.139	1.718.516	271,6
XIV. ДОБИВКА/ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ	35.096.584	7.452.495	470,9

7.1.1 Образложение на финансискиот резултат

Во деловната 2024 година, Сава Осигурување оствари 1.162.836.633 денари заработена премија која во однос на 2023 година бележи зголемување од 115.174.422 денари или 11%. Гледано структурално, разликите кај нето полисираната премија изнесуваат 99.463.876 како резултат на

разликата помеѓу поголемата полисирана премија за 113.219.363 и поголемата премија предадена во реосигурување во износ од – 13.755.487. Додека, разликата кај нето ефектот од преносната премија изнесува -15.710.546 денари, како резултат на намалувањето на промената на бруто преносната премија во износ од -29.572.749 денари и намалувањето на промената на преносната премија во реосигурување која изнесува -13.862.204 денари.

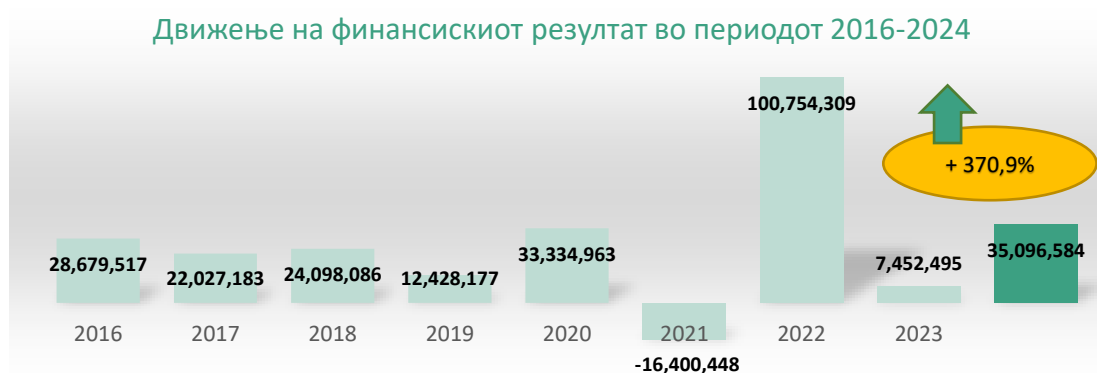
Приходите од вложувања се поголеми во тековната година во однос на минатата за износ од 15.004.825 денари. Позначајни ставки се остварените приходи од наемнина 6.953.276 денари и поголемите приходи од камати кои во 2024 година изнесуваат 34.413.457 денари (2023: 25.841.275). Приходите од провизии од реосигурување бележат намалување за 6.049.070 денари.

Во делот на расходите, Друштвото бележи раст од 9% што произлегува од зголемување на нето штетите за 75.663.821 денари, притоа, гледано структурално разликата кај бруто штетите намалени за регресите и делот кој го покрива реосигурувачот изнесува +56.448.162 денари како резултат на нето ефектот од повеќе ликвидирани штети за 114.993.653 денари, поголемите регреси за 2.514.647 денари како и разликата од поголемото учество на реосигурувачот за 56.030.844. Разликата во промените на резервациите изнесуваат 19.215.659 денари, што произлегува од разликата од промената на бруто резервациите за 98.482.558 денари и разликата од промената на резервите на штети во делот на реосигурување од 79.266.899 денари.

Трошоците за спроведување на осигурување се поголеми во тековниот период во однос на истите од минатата година за 27.836.816 денари, притоа главните разлики се однесуваат на трошоците за стекнување +12.962.048 денари и зголемување на административните за 14.874.768 денари, од кои во најголем дел се трошоци за услуги и трошоци за вработени.

Разликата кај исправката на вредноста во тековната година бележи негативен тренд и изнесува 5.187.214 денари, а споредбено со минатата година бележи зголемување за 266.341 денари.

Графикон бр.7.1.1. - Движење на резултатот од работењето во периодот 2016-2024 година

8. ФИНАНСИСКА ПОЛОЖБА

8.1 АКТИВА И ПАСИВА

САВА осигурување а.д. во 2024 година работи со стабилно портфолио и адекватна структура на капитал.

Вкупната актива на Друштвото изнесува 2.058.900.205 денари (2023: 1.818.162.199 денари), што претставува зголемување во однос на претходната година за 13,2% или 240.738.006 денари.

Најзначајни ставки во билансот на состојба на Друштвото за 2024 година се:

- **Вложувањата** во износ од 1.365.442.031 денари (2023: 1.307.211.766 денари). Вложувањата се зголемени во однос на минатата деловна година за 4,5% или за 58.230.265 денари. Учеството на вложувањата во вкупната актива на Друштвото опфаќа 66,3% (2023: 71,9%).
- **Побарувањата** во деловната година се зголемени за 22,5% или 66.666.289 денари и изнесуваат 363.583.413 денари (2023: 296.917.124 денари). Зголемувањето на побарувањата пред се се должи на поголемите побарувања од осигурениците (+12,2%), и зголемување на побарувањата од работи на реосигурување кои во 2024 година изнесуваат 39.676.731 денари и во однос на 2023:12.565.024, се зголемени за 27.111.708 денари .
- **Бруто техничките резерви** на крајот на 2024 година се во износ од 1.310.235.519 денари (2023: 1.126.618.431 денари) и се поголеми за 183.617.088 денари, или 16,3% во однос на крајот на 2023 година. Дел од зголемувањето на техничките резерви е резултат на зголемување на резервите за преносни премии (околу 55 мил денари) што е последица на растот на бруто полисираната премија, додека остатокот се должи на зголемување на резервите за штети (+127 мил денари). Притоа, од ова зголемување околу 126 мил денари е последица на една голема штета – пожар во имотно осигурување, за која бруто резервата за настанати и пријавени штети е околу 126 мил денари. БТР во вкупната пасива на Друштвото опфаќа 63,6% (2023: 62,0%).
- **Обврските** на Друштвото се во износ од 170.143.272 денари (2023: 155.245.134 денари) и се повисоки во однос на минатата година за 14.898.138 денари или бележат раст од 8,3%, што во најголем дел е поради обврската за долгорочен кредит во износ од 80 мил денари. Обврските по основ на премија од реосигурување изнесуваат 36.974.139 денари и истите се зголемени за 16.891.945 денари или за 85% во однос на 2023 година.

Табела 8.1.1. - Биланс на состојба за 2024 година

Опис на позиција	Износ		Индекс 2024/2023
	Тековна деловна година	Претходна деловна година	
АКТИВА	2.058.900.205	1.818.162.199	113,2
А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА	11.142.951	9.200.976	121,1
Б. ВЛОЖУВАЊА	1.365.442.031	1.307.211.766	104,5
В. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ	216.847.240	116.785.910	185,7
Д. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА	9.809.837	11.162.967	87,9
Ѓ. ПОБАРУВАЊА	363.583.413	296.917.124	122,5
Е. ОСТАНАТИ СРЕДСТВА	34.567.747	28.370.075	121,8
Ж. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА	57.506.986	48.513.381	118,5
И. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА	48.879.231	42.802.196	114,2
ПАСИВА	2.058.900.205	1.818.162.197	113,2
А. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	505.513.390	473.234.763	106,8
В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ	1.310.235.519	1.126.618.431	116,3
Д. ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ	28.727.486	23.747.744	121,0
Ѓ. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ	4.193.938	2.448.974	171,3
Ж. ОБВРСКИ	170.143.272	155.245.134	109,6
З. ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАГРАНИЧУВАЊА	40.086.599	36.867.151	108,7
Ј. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - ПАСИВА	48.879.231	42.802.196	114,2

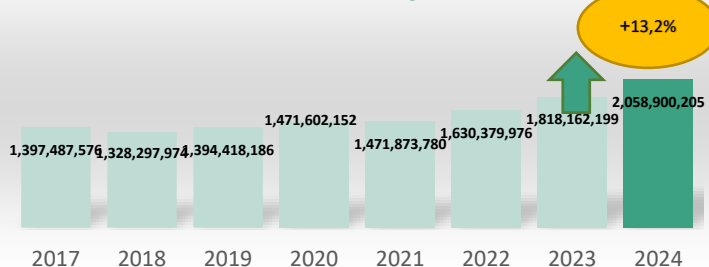
8.2 КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

Според важечката Законска регулатива (Сл.весник 79/2007) сите осигурителни друштва кои обавуваат неживотни осигурувања требаат до крајот на годината да обезбедат минимален капитал во износ од 3 милиони ЕУР во гарантниот фонд.

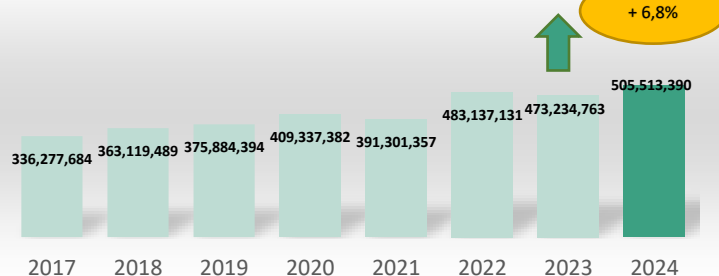
Во текот на 2024 година Вкупниот капитал на друштвото е зголемен за 0,75% или 3.443.561 денари во однос на минатата 2023 година, а пак доколку ја земеме во предвид и тековната добивка капиталот на Друштвото е зголемен за 38,5 мил денари.

Графикон бр.8.2.1. - Движење на активата и капиталот на Друштвото во периодот 2017-2024 година

Движење на активата во периодот 2017-2024

Движење на капиталот во периодот 2017-2024

V.ОСТАНАТИ ПОДАТОЦИ ЗНАЧАЈНИ ЗА РАБОТЕЊЕТО

9.УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

9.1 СТРАТЕШКИ НАСОКИ ОД ОБЛАСТА НА УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

Во САВА осигурување, а.д. Скопје ги следиме следните стратешки насоки во областа на управувањето со човечките ресурси, и тоа:

- Привлекување и задржување на најдобрите таленти
- Управување со перформансите
- Одржливо работење
- развој на функцијата за човечки ресурси во компанијата,
- развој на организациска култура,
- развој и обука на вработените на сите нивоа во организацијата,
- грижа за безбедноста и здравјето на вработените и
- почитување на правата на вработените согласно Законот за работни односи и општиот колективен договор во [друштвото],
- Дигитализација и оптимизација

9.2 Клучни активности од областа на управување со кадри во 2024 година

Во 2024 година, нашиот менаџмент на човечки ресурси се фокусираше на следниве цели и активности:

- Усвоена Политика за развој на вработените и планирање на сукцесијата,
- Усвоен е Правилник за извршување на работа од дома,
- Воведовме нова пракса со која сите организациски единици започнаа да одржуваат редовни состаноци најмалку еднаш месечно и да не' известуваат за повратни информации од вработените во врска со работните услови или други проблеми поврзани со работењето.
- Соработка со Brainster academy - 48-часовен хакатон, каде студентите од академијата развиваат конкретни решенија кои ги доставија до САВА осигурување за евалуација и можна примена.
- Нови вработувања и престанок на постоечките вработувања;

- Обука на вработените на сите нивоа во компанијата, учење и обука со помош на апликацијата Coach;
- различни модели на мотивирање и наградување на вработените (зголемување на платата на вработениот, унапредување на работното место, парични награди, посетување обуки и сл.);
- Имплементирање на новиот софтвер за човечки ресурси Fledgeworks;
- Воведување активности за зближување на вработените со менаџментот (team bonding) - бизнис игра „Карта на лојалноста“ Станува збор за деловна игра - картичка за лојалност, чија цел е развивање на 15 квалитети кои се неопходни за успешна работа со луѓе – (самољубие, емоционална интелигенција, професионализам, позитивен став, приспособливост, ефективна комуникација, одговорност, способност да се биде тимски играч, трпение, креативност во решавање на проблеми, брзина, внимание на деталите, смисла за хумор, актерски вештини, управување со стресот). Играта има 10 прашања за секој квалитет, времето за одговор на прашање е 3 минути и прашањата се детално одговорени.

9.3 ВРАБОТУВАЊЕ И СТРУКТУРА НА ВРАБОТЕНИ

Вработувањата во 2024 година беа главно нови вработувања поради барањата за продажба како дел од политиката на компанијата за развој на сопствена продажна мрежа и, во помала мера, претворањето на вработените кои веќе се вработени во компанијата од определено во неопределено време и замена на вработени кои ја напуштиле компанијата.

Престанокот на работниот однос главно се однесува на вработени кои сами си заминале од компанијата со отказ или со спогодба, а останатите одјави се вработени кои не постигнале задоволителни резултати во работата, што значи дека не им бил продолжен договорот, а престанокот на работниот однос на дел од вработените е поради пензонирање.

Најголемиот дел од флукуацијата на вработени се случува во Секторот за продажба и тоа во агентската мрежа.

9.3.1 Вкупен број на вработени во Друштвото

Следниве информации ја прикажуваат политиката за вработување за 2024 година, која е директно поврзана со потребите на компанијата и обемот на активности во секторот за продажба. Главната цел е да се мотивира, подобри и оптимизира потенцијалот на сите вработени.

Во САВА осигурување на 31.12.2024 брои вкупно 217 вработени, а деталната состојба на вработените во сите сектори и Самостојни служби е следна:

1. **Кабинет на Генерален директор** ја сочинуваат 6 вработени заклучно со 31.12.2024 година (Кабинет 3, Писарница 1, Административна поддршка 1 и Офицер за заштита на лични податоци 1), што е зголемување за 1 вработен во однос на претходната година.
2. **Секторот за штети** има 22 вработени на 31.12.2024 година, што е намалување за 1 вработен во однос на претходната година.
3. **Секторот за продажба** на 31.12.2024 година има 148 вработени, што е намалување за 4 вработени во однос на претходната година.
4. **Секторот за развој и преземање ризици** на 31.12.2024 година има 13 вработени, а бројот на вработени не е променет во однос на претходната година.
5. **Секторот за финансии и сметководство** има 6 вработени заклучно со 31.12.2024 година, што е намалување за 1 вработен во однос на претходната година.
6. **Секторот за општи и правни работи** (набавка на средства) на 31.12.2024 година има 4 вработени, а бројот на вработени не е променет во однос на претходната година.
7. **Самостојната служба за човечки ресурси** на 31.12.2024 година има 3 вработени, а бројот на вработени не е променет во однос на претходната година.
8. **Самостојната служба за контролинг** заклучно со 31.12.2024 година има 2 вработени, а бројот на вработени не е променет во однос на претходната година.
9. **Самостојната служба за наплата** на 31.12.2024 година има 5 вработени, што е намалување за 1 вработен во однос на претходната година.
10. **Самостојната служба за ИТ** има 4 вработени заклучно со 31.12.2024 година, што е намалување за 1 вработен во однос на претходната година.
11. **Самостојната служба за актуарски работи** на 31.12.2024 година има 2 вработени, а бројот на вработени не е променет во однос на претходната година.
12. **Самостојната служба за внатрешна ревизија** има 1 вработен на 31.12.2024 година, а бројот на вработени не е променет во однос на претходната година.
13. **Самостојната служба за управување со ризици** (контрола на усогласеноста на работењето со прописите) на 31.12.2024 година има 1 вработен, а бројот на вработени не е променет во однос на претходната година.

Табела бр. 9.3.1. Број на вработени

Број на вработени	Вкупен број на вработени			Еквивалент на ефективно работно време		
	31.12.2024	31.12.2023	Разлика 31.12.2024 & 31.12.2023	31.12.2024	31.12.2023	Разлика 31.12.2024& 31.12.2023
Кабинет на Генерален директор	6	5	1	6,00	5,00	1,00
Продажба - застапници	57	58	-1	44,98	47,48	-2,50
Развој - склучување и превземање на ризик за комплексни осигурувања, реосигурувања	2	2	0	2,00	2,00	0,00
Продажба - раководство (менаџмент), шефови на регионални центри	33	35	-2	33,00	34,00	-1,00
Поддршка на продажба, администрација, реклама и останато	34	35	-1	30,75	32,25	-1,50
Продажба - комерцијалисти, референти	24	24	0	22,75	22,75	0,00
Книговодство на премии и штети	3	3	0	3,00	3,00	0,00
Управување со побарувања и наплата	5	6	-1	5,00	6,00	-1,00
Тарифирање	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Штети и регреси	22	23	-1	22,00	22,00	0,00
ИТ и работни процеси	4	5	-1	4,00	4,50	-0,50
Финансии	4	3	1	4,00	2,88	1,13
Сметководство	2	4	-2	2,00	4,00	-2,00
Контролинг	2	2	0	2,00	2,00	0,00
Општи и правни работи	5	5	0	4,88	4,88	0,00
Купување и одржување на одновни средства	2	2	0	1,88	1,88	0,00
Внатрешна ревизија	1	1	0	1,00	1,00	0,00
Актуарство	2	2	0	2,00	2,00	0,00
Управување со ризик	1	1	0	1,00	1,00	0,00
Контрола на усогласеноста на работењето со прописите	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Развој	8	8	0	8,00	8,00	0,00
Вкупно	217	224	-7	200,23	206,61	-6,375

9.3.2 Број на вработени во Друштвото врз основа на типот на вработеност (скратено/полно работно време)

На крајот на 2024 година има вкупно 217 вработени, од кои 22 работат со скратено работно време, а 195 работат со полно работно време. Тоа значи дека 10,1% од вработените работат со скратено работно време, додека 89,9% работат со полно работно време.

Споредено со крајот на 2023 година, бројот на вработени со скратено работно време не е променет, од друга страна, бројот на вработени со полно работно време е намален за 7, што доведе до намалување на процентот на редовно вработени за 0,3% во однос на вкупниот број на вработени.

Вреди да се напомене дека Секторот за продажба има најголем број вработени со скратено работно време, што се базира на потребите на секторот.

Табела бр. 9.3.2. Број на вработени врз основа на тип на работно време

Вработени врз основа на работно време	2024		2023	
	Број	Процент (во %)	Број	Процент (во %)
Скратено работно време	22	10,1	22	9,8
Полно работно време	195	89,9	202	90,2
Вкупно	217	100,0	224	100,0

9.3.3 Вработени во Друштвото врз основа на степенот на образование

На крајот на 2024 година, бројот на вработени со различни степени на образование е следниот:

- Бројот на вработени со **средно образование** не е променет и изнесува вкупно **81** вработен и претставува 37,3% од вкупниот број на вработени.
- Бројот на вработени со **вишо образование** не е променет и изнесува **1** вработен и претставува 0,5% од вкупниот број на вработени.
- Бројот на вработени со **високо образование** е намален за 6 и сега изнесува вкупно **122** вработени. Споредено со 2023 година, ова претставува намалување од 0,9% во однос на вкупниот број на вработени, кој сега изнесува 56,2%.
- Бројот на вработени со **магистерски или докторски студии** е намален за 1 и сега изнесува вкупно **13** вработени. Споредено со 2023 година, тоа претставува намалување од 0,3% во однос на вкупниот број на вработени, кој сега изнесува 6,0%.

Табела бр. 9.3.3. Број на вработени врз основа на степен на образование

Степен на образование	2024		2023	
	Број	Во (%)	Број	Во (%)
I-IV - Степен	0	0,0	0	0,0
V- Степен	81	37,3	81	36,2
VI- Степен	1	0,5	1	0,4
VII- Степен	122	56,2	128	57,1
Магистри и Доктори	13	6,0	14	6,3
Вкупно	217	100,0	224	100,0

9.3.4 Вработени во Друштвото врз основа на возраст

Следното е преглед на бројот на вработени по возрасна група заклучно со крајот на 2024 година:

Бројот на вработени што се на возраст **до 30 години** на 31.12.2024 година е **23** вработени што претставува 10,6% од вкупниот број на вработени, а споредбено со 2023 година, бројот на вработени во оваа возрасна група е намален за 5 вработени.

Бројот на вработени на годишна возраст **од 31 до 50 години** на 31.12.2024 година е **158** вработени што претставува 72,8% од вкупниот број на вработени, а споредбено со 2023 година, бројот на вработени во оваа возрасна група е намален за 14 вработени.

Бројот на вработени што се на возраст **над 51 година** на 31.12.2024 година е **36** вработени што претставува 16,6% од вкупниот број на вработени, а споредбено со 2023 година, бројот на вработени во оваа возрасна група е зголемен за 12 вработени.

2024			2023	
Старосна група	Број	Во (%)	Број	Во (%)
До 30 години	23	10,6	28	12,5
Од 31 до 50 години	158	72,8	172	76,8
Над 51 година	36	16,6	24	10,7
Вкупно	217	100,0	224	100,0

9.3.5 Вработени во Друштвото врз основа на пол

На крајот на 2024 година, нашата компанија од вкупно 217 вработени, **146 се вработени жени**, што сочинува 67,3% од вкупната работна сила. Ова е зголемување за 2 вработени жени во однос на крајот на 2023 година.

Слично на тоа, на крајот на 2024 година во нашата компанија има **71 вработени мажи**, што сочинува 32,7% од вкупната работна сила. Ова е намалување за 9 вработени мажи во однос на 2023 година.

2024			2023	
Пол	Број	Во (%)	Број	Во (%)
Жени	146	67,3	144	64,3
Мажи	71	32,7	80	35,7
Вкупно	217	100,0	224	100,0

10 ИНФОРМАТИЧКА ТЕХНОЛОГИЈА

Во динамичната и технолошки напредна деловна средина, информатичката технологија претставува фундаментален столб за оперативната ефикасност, дигитализацијата и сигурноста на системите во САВА Осигурување. Како дел од континуираните напори за унапредување, ИТ службата во текот на 2024 година спроведе значајни подобрувања во инфраструктурата, безбедноста и телекомуникациските решенија. Овие активности имаат за цел не само подобрување на интерните процеси, туку и зголемување на нивото на услуги кон клиентите, во согласност со стратешките насоки на групацијата.

СОФТВЕР

- Дигитализација и автоматизација на процесите во согласност со стратегијата на компанијата
- Надградба на главниот деловен систем со дополнителни функционалности за подобра интеграција со останатите системи

- Проширување на договорот со Microsoft, вклучувајќи оптимизација на лиценцирањето и воведување на нови алатки
- Имплементација на нови решенија за управување со документи и електронски потписи

БЕЗБЕДНОСТ

- Редовни безбедносни тестирања и симулации на сајбер-напади
- Проширување на мониторинг системот за рана детекција на закани
- Имплементација на напредни решенија за заштита на работни станици и сервери
- Ажурирање на политиките за пристап и автентикација, со дополнителни мерки за заштита на корисничките акаунти
- Додадени нови алатки за анализа на потенцијални ранливости

ХАРДВЕР

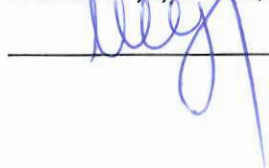
- Имплементирана нова CISCO мрежна опрема во дирекцијата на друштвото
- Набавени 2(два) нови сервери со вклучена 5-годишна гаранција
- Замена на старите работни станици со нови
- Активно менување на работните станици кај продавачите со преносни (лаптоп) компјутери
- Надградба на постоечките работни станици со цел можност за надоградба на нов оперативен систем онаму каде е можно

ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИ

- Договори со операторите за зголемување на капацитетите и стабилноста на конекциите
- Проширување на оптичките линкови во подружниците каде што тоа е возможно
- Оптимизација на телекомуникациските трошоци преку нови договори и подобрени услуги

Генерален извршен директор

Мелита Гугуловска,

Извршен директор

Кристиан Лешков,

Датум: 13.02.2025 година, Скопје

Потврда на актуарот

- 1) Назив на Друштво: АД за осигурување Сава, Скопје
Адреса: Загребска бр. 28а, Скопје
Телефон: (02) 5101-500
Веб-адреса: <http://www.sava.mk>
Период за којшто се известува: 1.1-31.12.2024 година

Име и презиме на актуарот: Ивана Тодоров
Телефон: 071/355-948
E-mail адреса: ivana.todorov@sava.mk

- 2) Потврдата се изготвува во однос на следните класи на осигурување:

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	

- 3) Информации и податоци кои ги користи актуарот:

Извор на податоците:

- бруто полисирана премија, бруто резерви за преносни премии (РПП), бруто резерви за настанати и пријавени штети (РБНС), бруто исплатени (ликвидирани) штети (вклучително и директни трошоци кои се алоцираат на штета) и бруто одложени трошоци за стекнување (ДАК) - од информатичкиот систем АСП на друштвото.
- соодветните податоци – дел во реосигурување ги добивам од Секторот за развој и преземање на ризици, при што после дефинирање на бордероата од страна на Секторот, јас правам паралелна проценка на: премијата предадена во реосигурување, РПП - дел во реосигурување, провизија примена од реосигурување, ДАК, исплатени штети- дел во реосигурување и РБНС -дел во реосигурување.
- податоците и информациите кои се однесуваат на капиталот на друштвото, финансиските извештаи и валутата се добиени од Сектор за финансии и сметководство, кои пак се генерирани од ИТ системот Navigion.
- податоците за трошоците по класи на осигурување, како и распределба на трошоците за осигурување кои не се алоцирани на полиса или штета, по класи на осигурување, ги добивам од Секторот за контролинг каде сите трошоци кои не се директно алоцирани на полиса или штета, се распределуваат со клучеви кои се внесуваат со помош на ИТ системот Тагетик. Анализа на процесот на распределба на трошоците по класи на осигурување, односно оценка на адекватноста на распределените трошоци може да бидат направени единствено откако ќе биде документиран процесот за распределба на трошоците од страна на Секторот за контролинг, кој автоматски се спроведува преку ИТ системот Тагетик.

Одговорноста за адекватноста на процените направени со податоците од ИТ системот и останатите добиени податоци, е моја. Од 1.4.2023 година друштвото има назначено и носител на Актуарската

функција кој дополнително прави контрола тековно на процесите и процените поврзани со актуарските работи.

4) Валута

Конверзијата на странските валути во денари се врши на денот на утврдувањето на обврските, односно побарувањата, според средниот курс на Народната банка на Република Македонија.

5) Тарифи на премии

Во тековната година Друштвото има воведено нови тарифи или има направено измена во постојните тарифи на премии.

а) ☒ Да б) ☐ Не

1. Друштвото на 18.4.2024 година, а со примена од 25.4.2024 година, усвои нова Тарифа на премии за осигурување на сопствениците на моторни возила од одговорност за штети предизвикани на трети лица, заедно со Табели на премии за осигурување од автомобилска одговорност (број: 02-21631/14 од 18.04.2024 година). Со донесената одлука престанува да важи Тарифата на премии за осигурување на сопствениците на моторни возила од одговорност за штети предизвикани на трети лица бр.02-29718/1 од 25.10.2018 година.

Со новата тарифа се менуваат премиските стапки во делот од премијата наменет за вршење на дејноста на осигурување, во класата осигурување од одговорност од употреба на моторни возила, поткласи: 100101 (за возила над 44KW), 100102, 100103, 100104, 100105, 100106, 100107, 100108, 100109 и за тарифната хрупа 10/1 (тендерска продажба на полиси). За наведените категории на ризици, режискиот додаток е зголемен од 30%, да изнесува околу 50% од техничката премија, односно претпоставениот коефициент на трошоци од 23,1% се зголемува на 33,5%.

Комисијата за осигурување од автомобилска одговорност на седницата одржана на 2.5.2024 година ја донесе Тарифата за изменување и дополнување на тарифата на премии за осигурување на сопствениците на моторни возила од одговорност за штети предизвикани на трети лица, со која се ограничува делот на премија за вршење на дејноста на осигурување и истиот не може да изнесува повеќе од 30%.

Следствено, Друштвото на 7.5.2024 година, а со датум на примена од 25.4.2024 година, донесе нова Тарифа на премии за осигурување на сопствениците на моторни возила од одговорност за штети предизвикани на трети лица, заедно со Табели на премии за осигурување од автомобилска одговорност (број: 02-24203/2 од 7.05.2024 година), со која менуваат премиските стапки во делот од премијата наменет за вршење на дејноста на осигурување, во класата осигурување од одговорност од употреба на моторни возила, за сите поткласи да изнесува 30%. Со донесената одлука престана да важи Тарифата на премии за осигурување на сопствениците на моторни возила од одговорност за штети предизвикани на трети лица број: 02-21631/14 од 18.04.2024 година.

2. Друштвото во мај 2024 година, а со примена од 15.6.2024 година, усвои нова Тарифа на премии за осигурување на одговорност ма сопственикот на пловен објект (чамец) за спорт и рекреација (број 02-27324/16 од 22.5.2024 година), со која се заменува претходната Тарифа на премии за осигурување на одговорност сопственикот на пловен објект (чамец) за спорт и рекреација (број 02-32230/3 од 17.8.2023 година).

Измената е последица на промена на Правилникот на комерцијални попусти на Друштвото, согласно кој Друштвото ја укинува можноста за одобрување на комерцијални попусти во оваа класа на осигурување, а кои претходно беа вкalkулирани во премиските стапки.

Следствено, новите премиски стапки се намалени за износот на очекувани комерцијални попусти кои друштвото во просек ги одобрувало по полисите за осигурување.

Имајќи предвид дека од целокупниот ефект од двете измени не се очекува значителна промена на премијата којашто ја плаќаат осигурениците, не се очекува ниту значителна промена во ова портфолио после донесените измени.

3. Друштвото во мај 2024 година, а со примена од 15.6.2024 година, усвои измена на Тарифата на премии за патничко осигурување ТПАТ (број 02-27324/18 од 22.5.2024 година) со која се заменува претходната тарифа за патничко осигурување (број 02-35735/10 од 19.12.2018 година), а на 4.7.2024, донесе Услови за патничко осигурување (У-ПАТН 01/2024) со кои се заменуваат претходните услови за патничко осигурување (бр. 02-20225/19 од 01.07.2021). Целта на измените е корекција на условите и премиските стапки како би се подобрил резултатот во оваа класа на осигурување, а после влошениот технички резултат во 2023 година.

Имено, во новата тарифа:

- Зголемени се премиските стапки за основните покритија за 5%-10% во зависност од пакетот;
- Заострени се критериумите за прием и зголемен е доплатокот на премија за лица на возраст поголема од 70 години.

Измените се индицирани од детална анализа на портфолиото сегментирано на хомогени портфолија по повеќе критериуми, при што е утврден неприфатливо голем коефициент на штета за возрастните категории над 70 години и влошување на коефициентот на штета кај основното портфолио. На основа на овие индикатори се направени измените во тарифата за осигурување при што се очекува подобрување на резултатот на ниво пред 2023 година.

Измените на тарифата на осигурување може да влијаат со намалување на портфолиото на осигуреници на возраст над 70 години, но не се очекува негативен ефект на целокупното портфолио.

Друштвото на 30.10.2024 година, усвои измена на Условите за патничко осигурување У-ПАТН 01/2024 (бр. 02-35428/2 од 04.07.2024 година).

Со измената, во новите Услови за патничко осигурување У-ПАТН 02/2024 (бр. 02-56763/1 од 30.10.2024), во делот:

- Исклучување на обврските на осигурувачот (член 25), се исклучени обврските на осигурувачот во однос на настанување на штети во случај на болести кои се произлезени или се последица на Covid-19, доколку за истото покритие не е платена дополнителна премија и не е склучено проширување на покритието согласно Клаузулата за осигурување на лица за време на патување и престој во странство + Covid-19.
- Враќање на премијата (член 29), во случај на интернет продажбата дополнително е дефинирано одобрувањето на враќање на премијата за полисата на осигурување која била склучена во момент кога осигуреникот бил во странство и со тоа истата е неважечка.
- Учество на осигуреникот во штета- франшиза (член 31), се одредува задолжителната франшиза да важи за осигурениците на возраст од 71-80 години, за ризикот трошоци за лекување од болест. Се дефинира дека од надоместот за штета се одбива задолжителна франшиза во износ од 20% во секој штетен настан, додека минималната франшиза која се одбива да биде 2.000 €, во денарска противвредност.

Измените на условите во делот на учество на осигуреникот во штета (франшиза) може да влијаат со намалување на портфолиото на осигуреници на возраст над 70 години, но не се очекува негативен ефект на целокупното портфолио.

4. Друштвото во мај 2024 година, а со примена од 15.6.2024 година, усвои нова тарифа за каско осигурување на моторни и шински возила X-AK (број 02-27324/17 од 22.5.2024 година), со која се заменува претходната тарифа за каско осигурување на моторни и шински возила (број 02-32230/2 од 17.8.2023 година).

Целта на измените во новата тарифа, во однос на претходната, е прилагодување со пазарната пракса и прилагодување на тарифата за осигурување на променетата состојба во портфолиото која се однесува на зголемување на учеството во портфолиото на патнички возила со осигурена сума поголема од 80.000 евра.

Имено, во новата тарифа:

- Воведени се премиски стапки за патнички возила со фиксна франшиза од 800 евра и 1000 евра. Дополнително, воведено е ограничување истите да се применуваат само за возила заклучно до 100.000 евра.
- Променети се премиските стапки за патнички возила со франшиза како процент од набавната вредност на возилото. Дополнително, воведено е ограничување истите да се применуваат само за возила над 100.000 евра. Промената на премиските стапки е направена бидејќи претходните премиски стапки се калибрирани на целото портфолио, додека новите премиски стапки се однесуваат само за возила над 100.000 евра.
- Променети се премиските стапки за патнички возила со франшиза како процент од износ на штетата, откако проверивме дека постојните премиски стапки се значително поголеми од премиските стапки кои би биле доволни за целосно покритие на обврските од осигурувањето.

Новите премиски стапки се направени на основа на симулирани износи на штети, на основа на штетите во постојното портфолио, за примена на одреден вид на франшиза за кој се менува премиската стапка. Во зависност од добиеното зголемување/намалување направена е соодветна корекција на премиската стапка определена за фиксна франшиза од 500 евра.

Со примена на измените на тарифата, се очекува подобрување на целокупниот резултат во портфолиото, поради примена на посоодветни франшизи за скапите возила.

Сепак, и покрај наведените измени за очекување е дека резултатот од работењето во класа 03, може да не биде позитивен. Од причина што натамошни инстантни промени кои не се поволни за осигурениците, може да придонесат до пад на портфолиото и репутациски ризик, сметам дека направените промени се оправдани и дека вкупните премии на друштвото се доволни за покритие на идните обврски од договорите за осигурување.

Друштвото со особено внимание ќе ги следи резултатите од работењето, со тенденција за натамошно прилагодување на овој производ во насока на натамошно подобрување на техничкиот резултат и обезбедување позитивно работење во класата 03.

5. Друштвото на 30.10.2024 година, усвои измена на Тарифата на премии за осигурување на специјалистичко – амбулантско лекување (бр: 02-46753/14 од 16.11.2023) и измена на Општите услови за осигурување на специјалистичко-амбулантско лекување (бр. 02-12858/1 од 31.03.2023).

Со измената, во новата Тарифата на премии за осигурување на специјалистичко – амбулантско лекување (бр: 02-56763/3 од 30.10.2024), во делот II. Обем на покритие, одреден е подлимит за покритието психијатриски услуги согласно новите услови за осигурување на специјалистичко амбулантско лекување (бр. 02-56763/2 од 30.10.2024 година) за покритието психијатриски услуги, во износ од 300 евра. Психијатриските услуги се опфатени до наведениот лимит при следните случаи:

- 1) смртен случај во семејството;
- 2) малигни заболувања на осигуреникот или член на семејството;
- 3) силување, или
- 4) физичко насилство.

Сметам дека воведените тарифи на премии се изготвени согласно прописите, стандардната пракса во актуарската професија и осигурувањето и се очекува дека ќе обезбедат трајно исполнување на обврските кои што произлегуваат од договорите за осигурување.

Во секој случај, Друштвото со особено внимание ќе ги следи резултатите од работењето и во случај на потреба соодветно ќе ги прилагодува тарифите во насока на остварување на позитивни резултати и прилагодување на производите до потенцијалните клиенти.

6) Технички резерви

Податоците за бруто техничките резерви и техничките резерви - дел од реосигурување и/или соосигурување од соодветните статистички обрасци кои се составен дел на Правилникот за статистички осигурителни стандарди, се пресметани во согласност со Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви и актуарските стандарди и Друштвото за осигурување може да одговори на сите свои обврски од осигурувањето.

☒ а) Да б) Не

Методите за пресметка на сите типови резерви се исти со методите опишани во претходната актуарска потврда.

а) Да ☒ б) Не

6.1. Резерви за преносни премии

Во портфолиото на Друштвото за осигурување се вклучени:

☒ 1) договори за осигурување кај коишто ризикот е рамномерно распределен за времетраењето на договорот,

2) договори за осигурување кај коишто ризикот линеарно се зголемува или намалува за времетраењето на договорот,

☒ 3) договори за осигурување кај коишто ризикот нелинеарно се зголемува или намалува за времетраењето на договорот.

Притоа:

1. при пресметката на резервите за преносни премии по договорите од точка 1) е користен методот про-рата темпорис опишан во Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви

☒ а) Да б) Не

За најголемиот дел од портфолиото на друштвото, ризикот од договорите за осигурување е распределен рамномерно за времетраење на покритието од полисите за осигурување. По исклучок од последното се:

1. договори за осигурување на продолжена гаранција, кај кои ризикот се јавува после 2 години од датумот на склучување на договорот за осигурување и трае рамномерно во наредните 3 години. За овие договори за реосигурување премијата се пренесува целосно во првите години, а потоа се применува методот про-рата темпорис.

Со состојба на 31.12.2023 година, вкупната полисирана премија од 1.1.2019 до 31.12.2024 година е 25м. денари, а вкупната преносна премија, издвоена на 31.12.2024 година е 15м. денари, односно од склучените полиси во 6 години, во истиот период друштвото заработило околу 10м. денари од полисираната премија.

Со состојба на 31.12.2024 преносната премија за портфолиото за кое се заработува премија во 2024 година (полиси склучени во периодот 1.1.2019 – 31.12.2022 година) изнесува 5,6м. денари.

Оттука, иако применетиот модел за процена на РПП не одговара во целост на распределбата на ризикот кај овие полиси на осигурување, ценам дека издвоените технички резерви на друштвото се адекватни, поради следните причини:

- РПП за портфолиото на кое би имало ефект примената на различен модел изнесува бм. денари, односно 0,9% од вкупната резерва за преносна премија со состојба на 31.12.2024 година. Оттука, евентуалната разлика од двата модели би претставувала одреден процент од 0,9% поради што ценам дека истото е нематеријално за работењето на друштвото.
- Коефициентите на штета за оваа група на ризици, по години на склучување на договор, за годините за кои друштвото почнало да заработува премија (2018 –2022) е помал од 58% во секоја од годините. Притоа, премиската стапка за ова портфолио во 2021 година е зголемена од 3,6% на 5,2%. Сите овие индикатори, укажуваат дека портфолиото е профитабилно и нема индикација за недоволност на премијата.
- Адекватен модел за распределбата на ризикот за оваа група на ризици треба да вклучи:
 - Ефект од зголемување на фреквенцијата на штети (постари апарати, поголема веројатност за штета).
 - Ефект од амортизација (постари апарати, помала вредност и штета).

Овие два ефекти меѓусебно се неутрализираат и тоа: целосно, во насока на зголемување на ризикот или во насока на намалување на ризикот. Па: моделот про-рата може да биде соодветна естимација, да ја потценува конечната резерва или да ја натценува конечната резерва. Сепак, за соодветно да се процени крајниот ефект дефинирањето на моделот и изведувањето на неопходните претпоставки за примена на истиот, ценам дека нема да дадат поверодостојни резултати, при постојните информации достапни на друштвото. Од друга страна истото не претставува материјален износ (процент од 0,9% грешка во вкупната резерва за преносна премија).

- Во случај на системско потценување на резервата за преносни премии друштвото издвојува дополнителна резерва за неистечени ризици, која особено после вклучување на ран-офф резултатите (кои се функција и од маргината содржана во проценетата резерва за штета) содржи дополнителна маргина и е уште една мерка за потврда на адекватноста на резервата за неистечени ризици.
2. договори за осигурување на градба и монтажа, кај кои се применува методот про-рата темпорис иако ризикот не е рамномерно распределен за времетраење на договорот. Сепак, заради обемот на портфолиото истото би имало незначителен ефект на вкупната резерва од една страна, а од друга страна е достапноста на информациите за целите на подготовка на нелинеарни модели.

По препорака на надворешната ревизија, за ова портфолио се спроведува и квантитативна контролна проверка на максималниот износ на резерва за преносна премија кој може да биде потценет од примената на поедноставениот модел, така што се претпоставува линеарно зголемување на ризикот од 0 до осигурената сума на објектот.

Со состојба на 31.12.2024 година друштвото има 40 полиси со вкупна бруто полисирана премија во износ од 4,131 илјади денари (0,3% од вкупната БПП). Со методот „Pro rata temporis“, пресметаната РПП за ова портфолио изнесува 2,696 илјади денари што е 0,43% од вкупната резервирана преносна премија заклучно со 31.12.2024 година. Просечното времетраење на портфолиото е 464 дена, додека максималното времетраење е 1.187 дена. Пресметана преносна премија по моделот на линеарно зголемување изнесува 3,356 илјади денари. Врз основа на анализата на ефектите, разликата помеѓу моделот на линеарно зголемување со методот „Pro rata temporis“ е 660 илјади денари, што треба да се смета како

максимална можна разлика во преносна премија. Применетите претпостави - почетна сума на осигурување во износ од 0 денари и крајна осигурена сума еднаква на максималната сума на осигурување, претставуваат поедноставување што резултира со поголем резултат од реалниот, бидејќи, на пример, не сите објекти се градби кои се изведуваат од самиот почеток и имаат осигурена сума поголема од 0.

Со состојба на 31.12.2023 респективната разлика изнесуваше 608 илјади денари.

3. перманентни полиси за осигурување од класата: осигурување на несреќен случај (незгода) и делумно во класата здравствено осигурување. Кај овие полиси, премијата на полисата се однесува на месечно покритие на ризикот, па методот про-рата темпорис се применува со месечно времетраење на полисата.

Резервите за преносни премии предадени во реосигурување, исто така, се пресметуваат со моделот про-рата темпорис, земајќи ги предвид преотстапените премии по однос на обврските кои произлегуваат од договорите за реосигурување, како и скаденците од договорите за осигурување или договорите за реосигурување во зависност од видот на реосигурителното покритие. Пресметката на РПП- дел во реосигурување ја прават колеги од Секторот за развој и преземање на ризик. Службата за актуарски работи прави паралелна процена на истата. Со состојба на 31.12.2024 разликата меѓу признатата и контролната резерва за преносни премии е околу 300 евра. Разликата е генерирана пред сè од заокружување, како и разлика во скаденцата на полисите од еден ден (на одредени полиси недостасуваат часовите 23:59:59). Сепак, разликата е нематеријална.

Забелешка: Дополнително, направена е проверка на износот на БПП во однос на полисите кои се фактурирани подоцна од датумот на почетокот на осигурителното покритие и истиот, заклучно до 20.1.2025 година, изнесува околу 2,8 милиони денари. Кога премијата би била полисирана пред почетокот на осигурителното покритие, РПП со состојба на 31.12.2024 година би изнесувала околу 2,5 милиони денари. Учеството на РПП по основ на ваквите полиси е незначително и изнесува 0,4% од вкупната резерва за преносна премија.

6.1.1. Дополнителна резерва за неистечени ризици

Моделот за процена на дополнителната резерва за неистечени ризици (ДРНР) со состојба на 31.12.2024 не е променет во однос на процената од 31.12.2023 година.

ЛАТ анализата за состојбата на РПП на 31.12.2024 година покажа дека друштвото има потреба од издвојување на дополнителна резерва за неистечени ризици (РНР) за класите: здравствено осигурување и каско осигурување од моторни возила, аналогно како и за претходните периоди.

Во продолжение е даден опис на моделот за процена на ДРНР со состојба на 31.12.2024 година:

1. КШ_РНР: Пресметан е годишен коефициент на штети¹ за 5 годишен период 2020 -2023 и за 3Q 2024².

¹ Коефициент на штети = Настанати штети/Заработена премија

- Настанати штети = $f(\text{Бруто исплатени штети, наплатени регресни побарувања, резерви за штети, ран-офф резултат од гледна точка на 30.9.2024 година, резерви за бонуси, трошоци за неизвесни бонуси и попусти})$
- Заработена премија = $f(\text{Бруто полисирана премија, резерви за преносни премии, вредносно усогласување на побарувања по основ на премија, трошоци за извесни бонуси и попусти})$

² Согласно воспоставената пракса, друштвото ги затвора сметките најдоцна до 12.10. за тековниот квартал. Распределбата на параметрите од БУ по класи на осигурување е можна само после затворање на сметките. Од оваа причина при процена на РНР не се достапни голем број на параметри од БУ по класи на осигурување кои не се алоцираат на полиса/штета. Затоа коефициентот на штети и коефициентот на трошоци е земен од 3Q 2024.

При пресметка на годишниот коефициент на штети за 2024, исклучени се две материјално големи штети кои настанаа во 2024 година во класата 08 (Хит 73 и Фибернет).

2. КТ_РНР: Пресметан е годишен коефициент на трошоци³, без трошоците за провизија и ДАК⁴ за 5 годишен период: 2020-2023 и за 3Q 2024.

При пресметка на годишниот коефициент на трошоци за 2022, исклучени се исклучителните приходи кои друштвото ги приходува по основ на судскиот спор со МЕПСО (намалени за соодветните трошоци).

3. Како основа, конечниот КШ-РНР по класи на осигурување се бира како 5 годишен просек на КШ-РНР за соодветните периоди кои се вклучени во проценката, конзистентно со претходната процена. Понатаму, на основа на анализа на добиените коефициенти, за секоја класа на осигурување одделно, како и резултатите од работењето кои ги користиме за целите на други анилизии, доколку оцениме дека има потреба, се прават модификации на основата со помош на актуарско расудување. Така, во случајот за:

- класата 01 избран е 3-годишен просек поради промена на портфолиото – отстранување на ризикот – смрт од болест;
- класата 03 избран е 4-годишен просек. Иако од прикажаните коефициенти има тренд на зголемување во последните три години, земени се предвид 4 период за да се отслика очекувањето дека овој коефициент ќе се намали поради промените на тарифата за осигурување и видно подобрување на квалитетот на полисираната премија во ова портфолио.

4. Како основа, конечниот КТ-РНР по класи на осигурување се бира како 3 годишен просек на КТ-РНР за соодветните периоди кои се вклучени во проценката. Во овој дел има промена во изборот на претпоставките споредено со претходната година, кога беше земен предвид просек од последните 5 периоди и причината е јасниот тренд во намалувањето на коефициентот на трошоци во последните 3 години, поради што е изземено претходното искуство.

Конечниот модел на основа на кој е проценета РНР, по класи на осигурување е:

$$\text{Max}\{0; \text{РПП_31.12.2024} * (\text{КШ_РНР} + \text{КТ_РНР}) - (\text{РПП_31.12.2024} - \text{ДАК_31.12.2024})\}$$

Применетиот модел, на начинот опишан погоре, генерира позитивна РНР и за класите на осигурување:

- Класа 16: 0,8м. Денари
- Класа 18: 0,2м. денари

Овој износ, е анулиран на овие класи на осигурување, бидејќи ризиците од класа 16 се со големи осигурени суми и се реосигурени со Сурплус договор за осигурување, додека во класа 18 се должи на неколку големи штети во 2024, поради смрт на стари лица. Во мај 2024 е променета тарифата и се зголемени премиските стапки за најстарата возрасна група и се зајакнати условите на осигурување, со што се очекува дека искуството ќе се врати на претходното.

³ Коефициент на трошоци = (Трошоци – Приходи)/Заработена премија

Трошоци – Приходи = f(од сите останати трошоци/приходи од техничкото работење на друштвото кои не се дел од пресметката на заработената премија, односно настанатите штети).

⁴ Согласно интерните прописи, друштвото ги одложува единствено трошоците за провизија, поради што се изземени од процената на коефициентот на трошоци за оваа намена.

Во класите на осигурување 4, 5, 11, 15 и 17, друштвото нема склучено полиси за осигурување во 2024 година и нема издвоено резерва за неистечени ризици со состојба на 31.12.2024 година.

6.1.2. Одложени трошоци за стекнување

Согласно законските и интерните прописи, друштвото ги одложува единствено трошоците за провизија од konto 430. Методологијата за процена на ДАК се спроведува на ниво на полиса за осигурување во информатичкиот систем АСП, согласно скаденците на полисите за осигурување за кои се одложуваат трошоците за провизија. Сметководствениот принцип на пресметковно признавање на трошоците за провизија и нивното одложување е конзистентно со динамиката на признавање на приходот по основ на бруто полисирана премија, освен во случаите кога ризикот не е рамномерно распределен за периодот на покривање. Во овој случај провизијата сепак се одложува рамномерно бидејќи истата не е поврзана со ризикот.

Нема промена на моделот во однос на претходната состојба и ДАК се определува како процент од провизија која одговара на односот на резервата за преносна премија во бруто полисирана премија на ниво на полиса за осигурување, за сите класи на осигурување, освен за продолжена гаранција, каде ДАК-от се распределува рамномерно со про-рата темпорис за период од 5 години.

Друштвото е усогласено со сметководствените политики на признавање, последователно мерење и обелоденување за трошоците за стекнување согласно Упатството за примена на контниот план за друштвата за осигурување и реосигурување.

6.2. Резерви за бонуси и попусти

Резерви за бонуси се издвојуваат заради:

1. обврските на друштвото кои произлегуваат од склучените договори за осигурување на раководители (менаџери) од последици на несреќен случај (незгода). Согласно дополнителните услови за осигурување на раководители (менаџери) од последици на несреќен случај (незгода), кога не е извршена исплата за случај на смрт од незгода или траен инвалидитет, договорувачот на осигурувањето, односно осигуреникот, има право на надомест на 89% од вкупната премија за случај на смрт од незгода и траен инвалидитет, па оттаму резервацијата се утврдува врз основа на тој износ. Надоместот се исплаќа по истекот на договорот за осигурување. Доколку исплатата се врши на осигуреник или договорувач кој што е физичко лице, таа се намалува за износот на персоналниот данок, кој го плаќа друштвото.
2. друштвото во 2024 година склучува договори за осигурување на домашни и извозни побарувања. Согласно одредбите од договорите, Друштвото има обврска да исплати бонус за добар штетен резултат за индивидуален период за пресметка на бонус доколку бидат исполнети одредени услови, односно осигуреникот има право на учество во добар технички резултат. Следствено, резервиран е соодветен износ согласно одредбите од договорот. Осигурувањето на побарувања, и сите обврски кои произлегуваат од него, е целосно предадено во реосигурување.
3. друштвото во 2024 година склучи (продолжи) договор за сеопфатно осигурување од криминал и професионален надомест, кое е 100% реосигурено, со НЛБ Банка. Согласно одредбите од договорот, друштвото има обврска да исплати бонус за добар штетен резултат за индивидуален период за пресметка на бонус доколку бидат исполнети одредени услови,

вклучително и полисата да биде обновена по истекот на осигурувањето, односно осигуреникот има право на учество во добар технички резултат.

Нема промена на моделот во однос на претходната состојба.

6.3. Резерви за штети

6.3.1. Резерви за настанати и пријавени штети

Резервите за настанати и пријавени штети се пресметани во согласност со интерните правила на Друштвото за осигурување во врска со штетите, Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви и Правилникот за минималната содржина на евиденцијата и начинот на пријава, резервација и ликвидација на штети од страна на друштвата за осигурување.

а) Да б) Не

Резервите за настанати и пријавени штети предадени во реосигурување се проценуваат во висина на обврската на реосигурувачот по основ на преземените ризици согласно соодветните договори за реосигурување.

6.3.1.1. Рентни штети

Во резервите за штети на Друштвото има две рентни штети кои се исплаќаат во определени месечни износи согласно судска пресуда, и кои што се со незначително учество во вкупните резерви. Истите се резервирани во износ определен со пресметка на сегашна вредност на ануитетот на двете годишници и последователна линеарна интерполација на 31.12.2024 година, при што е користена каматна стапка од 2%. Нема промена на моделот во однос на претходната состојба.

6.3.2. Резерви за настанати но непријавени штети (ИБНР)

Моделите за процена на ИБНР и следствено претпоставките, се делумно променети во однос на претходната процена за одредени класи на осигурување. „Претходна процена“ се однесува на состојбата на 31.12.2023. Промените, пред сè, се однесуваат на класите на осигурување различни од класата 10 каде:

- портфолиото е мало и променливо и е скоро невозможно да се обезбеди конзистентна примена на методите и претпоставките;

Притоа, изборот на моделот и претпоставки е направен на начин кој обезбедува резултати кои се на безбедната страна и конзистентни со останатите параметри од работењето на друштвото.

Во продолжение се опишани моделите и претпоставките за конечна процена на ИБНР со состојба на 31.12.2024 година, по класи (видови) на осигурување, како и соодветните промени во однос на 31.12.2023 година (претходен период).

Класа 01: Осигурување од последици на несреќен случај (незгода)

Основа: Триаголник со ликвидирани штети (од кој се исклучени штетите како последица на смрт од болест), со вклучени директни трошоци за обработка на штети, сегментиран на календарска година на настан на штета/ период на ликвидација, за период од 2015 година. На овој принцип се формирани триаголниците и за останатите класи на осигурување.

Модел: Bornhuetter-Ferguson (BF)

Претпоставки: Развојни фактори:

1. Априори BF: 30% за сите години на настан заклучно со 2022 година и 28% за 2023 година, конзистентно со претходната проценка. За новата година на настан – 2024, априори BF коефициентот е поставен на истото ниво од 2023 година, односно на 28%.
2. Тежински развојни фактори со сите години на настан. Исклучени се три развојни фактори чија веројатност за појавување е во опашката на нормалната распределба (5%). Ова е промена во однос на претходниот период кога истите не беа извадени, поради променети услови во развојот со штетите. Причина е што со оваа пресметка, за разлика од претходните периоди има поголема разлика меѓу резултатите добиени со триаголник со ликвидирани штети и триаголник со пријавени штети и притоа има поголем пораст на ИБНР добиен со триаголник со ликвидирани штети поради понеповолно искуство во 0-тиот развоен фактор на 2024 година. Со анализа на добиениот ултимативен коефициент, оценивме дека истиот и со постојната пресметка содржи адекватна маргина, поради што ја ослободивме дополнителната маргина содржана со вклучување на наведените три развојни фактори.
3. На проценетите развојни фактори од точка 2 вградена е функција Sherman, моделирана без првиот развоен фактор.
4. Конечниот развоен фактор за 0-тиот период е избран од точка 2, а останатите развојни фактори, заклучно со 5 - тиот период (што вклучува опашка) се избрани од точка 3.

Моделот и претпоставките не се променети во однос на процената од претходниот период.

Класа 02: Здравствено осигурување

Класата 02 е класа на осигурување во развој и бележи континуиран значителен раст поради што методот на процена и претпоставките се, и ќе се прилагодува секој период во зависност од движењата на параметрите во оваа класа на осигурување.

Како и со состојба на 31.12.2024 година, посебно се проценува резервата за штети за ризикот осигурување од тешки болести (020601) и останатите ризици во рамките на оваа класа (Ex020601).

Имено штетите од портфолиото од оваа класа, со исклучок на покритието за тешки болни состојби (Ex020601) се решаваат преку асистентска куќа што се карактеризира со брз просечниот период од настан до пријава на штетата (во просек 6 дена за штетите со година на настан во и после 2020 година). Од друга страна штетите за тешки болни состојби (020601) бележат поголемо доцнење во пријавата (во просек 151 дена за штетите со година на настан во и после 2020 година).

За тешки болни состојби применет е следниот модел со триаголник со ликвидирани штети кој не е променет во однос на претходната состојба:

Модел: BF

Претпоставки: Развојни фактори:

1. Развојни фактори: Тежински развојни фактори со последните три години на настан од 2021 година.
2. Априори BF: 60% за сите години на настан заклучно со 2022 година и 55% за 2023 година конзистентно со претходната година. За 2024 година, поставен е на 40% поради веќе покредибилното искуство на основа на кое може истиот да се постави на поинформирана основа.

За останатите ризици, со состојба на 31.12.2023 година, ИБНР беше проценет паушално како 10% од РБНС. Со оваа состојба, со моделот BF со пријавени штети и избор на развојните фактори како тежински фактори од годините на настан каде што има позитивен развој на штети се генерира позитивен ИБНР во висина од околу 15% од РБНС.

Класа 03: Осигурување на патнички возила (каско)

Основа: Триаголник со ликвидирани штети, со вклучени директни трошоци за обработка на штети, сегментиран на година на настан на штета/ година на ликвидација, за период од 2015 година.

На 24.6.2023 и 23.6.2024 во Македонија беа регистрирани поголеми САТ настан (пороен дожд, олуја и град) кој предизвикаа штети во портфолијата на друштвото во класите на осигурување: 03, 06 и 89. За овие САТ настани е активирано и реосигурувањето.

Од триаголникот, во келиите 2023-0, 2023-1 и 2024-0 се извадени ликвидираните износи за штети од САТ настаните, за кои настани ИБНР се издвојуваше посебно, но со 31.12.2024 истиот е 0.

Моделот (BF) кој беше применет на претходната состојба не е променет.

Модел: Bornhuetter-Ferguson (BF)

Претпоставки: Развојни фактори:

1. Априори BF коефициенти: 70% за сите години на настан заклучно со 2022 и за 2023 истиот е зголемен за 5% конзистентно со претходната процена. За 2024 година повторно е поставен на 70% бидејќи друштвото презеде мерки за соочување со зголемените цени.
2. За првите два периоди на развој, применети се тежински развојни фактори со последните две достапни години на настан поради воочување на понеповолен тренд споредено со претходните години. За последователните три развојни фактори исклучен е по еден развоен фактор кој се наоѓа во опашката на нормалната распределба.
3. На проценетите развојни фактори од точка 2 вградена е функција Sherman, моделирана без првиот развоен фактор.
4. Конечниот развоен фактор за 0-тиот период е избран од точка 2. Останатите развојни фактори, заклучно со 5 - тиот период (што вклучува опашка) се избрани од точка 3.

Зголемувањето на априори BF за годината на настан 2023 е последица на воочената инфлација во оваа класа на осигурување. После промена на тарифите за осигурување во насока на подобрување на квалитетот на премијата се очекува најмалку враќање на портфолиото во состојбата од прединфлаторниот период.

Извадени се штетите од РБНС од годината на настан 2020 која не е вообичаена за соодветниот период на развој, како и РБНС за една судска штета од годината на настан 2022 која е штета со најголем пријавен износ во оваа класа на осигурување. За годината на настан 2023 и 2024 изваден е РБНС за САТ настаните.

Во однос на САТ настаните, не е издвоен дополнителен ИБНР по оценка дека истите се веќе целосно пријавени.

Класа 89: Осигурувања на имоти

Со овој период процената е направена аналогно со претходната процена. Имено портфолиото со штети повторно е сегментирано на 3 дела:

- процена на резерва за штети за осигурување на посеви,

- процена на резерва за штети за осигурување на животни,
- процена на резерва за штети за останати имотни осигурувања.

ПОСЕВИ

ИБНР со состојба на 31.12.2024 е 0 бидејќи вообичаено со овој датум се пријавени сите штети и имаат адекватен РБНС (доколку има таков).

ЖИВОТНИ

Основа: Триаголник со пријавени штети, со вклучени директни трошоци за обработка на штети, сегментиран на година на настан на штета/ година на пријава, за период од 2017 година. Претходните години се исклучени поради промена во продажбата на овој производ.

Применет е моделот:

Модел: Bornhuetter-Ferguson (BF)

Претпоставки: Развојни фактори: Тежински развоен фактор за периодот на развој 0 со последните четири години на настан.

Останатите развојни фактори се 1 бидејќи нема натамошен развој.

Априори BF коефициенти: За сите години на настан – 67%.

ОСТАНАТО

Основа: Триаголник со пријавени штети, со вклучени директни трошоци за обработка на штети, сегментиран на година на настан на штета/ година на ликвидација, за период од 2015 година.

Моделот е променет во однос на претходната процена кога беше применет триаголник со ликвидирани штети, и причината е значителната промена во резултатот која се добива со овој триаголник, од една страна, а од друга страна нехомогеноста во портфолиото. Со цел стабилизирање на резултатот применет е моделот кој дава конзистентни резултати бидејќи не постои квалитативна причина за материјална промена на состојбата.

Од триаголникот се извадени:

1. штети од портфолиото за посеви за кое штетите се решаваат во истата година кога настануваат и за кое ИБНР се проценува посебно,
2. штети од портфолиото за животни, за кои има посебна динамика на пријава на штетите, како и посебен договор за реосигурување и за кое ИБНР се проценува посебно,
3. штети од договорувачот ЕВН Македонија, кој има склучени полиси за осигурување со друштвото заклучно со 2016 година,
4. една ликвидација од договорувачот НЛБ Банка. Овие штети се 100% реосигурени.
5. делот во реосигурување од ликвидираните штети, односно РБНС за договорувачите Хит 73 и Фибернет.

Исто така, изваден е и РБНС за:

- една штета со година на настан 2017– нетипичен за оваа класа на осигурување.

Модел: Bornhuetter-Ferguson (BF)

Претпоставки: Развојни фактори:

1. Тежински развојни фактори со сите години на настан.
2. Конечниот развоен фактор за 0-тиот период се избрани на основа на последните две години на настан. За 1-виот период се избрани на основа на последните три години на настан. Останатите развојни фактори, заклучно со развојниот фактор 5 (што вклучува

опашка) се избрани од точка 1. При изборот на коефициентите се пристапи ко најконзервативен избор на развојните фактори поради значителна волатилност на штетите во портфолиото.

Априори BF коефициенти: За сите години на настан – 30% и 32% за 2022 и 2023 конзистентно со претходниот период. За 2024 е поставен на 32%.

Делот од ИБНР во реосигурување е проценет како:

- 40% од бруто ИБНР издвоен за осигурувањето на животни;
- 10% од бруто ИБНР-от издвоен за останатото имотно осигурување. Овој процент е поставен на безбедната страна на основа на проценка за просечното учество на реосигурувањето во имотното осигурување, имајќи предвид дека во оваа класа на осигурување друштвото има сурплус и XL договор за реосигурување.

Крајниот резултат за ИБНР-от се распределува според висината на вкупните ликвидирани штети од триаголникот за секоја од класите 08 и 09.

Класа 100: Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила (без ЦМР)

Основа: Триаголник со ликвидирани штети, со вклучени директни трошоци за обработка на штети, сегментиран на година на настан на штета/ година на ликвидација, за период од 2011 година.

Од триаголникот е изваден вкупен износ на ликвидирани штети во износ од околу 26 м. денари (ГН: 2017) што претставува делот во реосигурување за 1 штетен настан за кој е активирано реосигурувањето и кој поради фактот што припаѓа во иста ќелија во триаголникот, значително го искривува развојниот фактор во соодветниот период споредено со останатите периоди. Со состојба на 31.12.2023, од триаголникот беше извадена истата штета. Овој износ е „вратен“ во „преодните конечните штети“, пред да се намалат за ликвидациите и РБНС.

Исто така, од РБНС за кој се намалуваат преодните конечни штети, изваден е и РБНС за две штети со година на настан 2015, односно 2021 во износ поголем од 7м. денари (вкупен износ: околу 26 м. денари, конзистентно со процената од 31.12.2023). Вака добиениот ИБНР претставува „преоден ИБНР“. Натаму, непријавените коефициенти на штета добиени од преодниот ИБНР се апроксимираат со експоненцијална распределба (подолу опишано во моделот), со цел да се добијат конечните непријавени коефициенти на штета, а со тоа и конечниот ИБНР и финалните конечни штети. Целта на овој дел од моделот е:

1. да не го потцени ИБНР за последните 4 години на настан во случај на појава на искуство како од 2018 и 2019 година. Истото е утврдено како добра пракса преку валидацијата на моделот за претходни години (почнувајќи од 2016 година).
2. да обезбеди пореална опашка на ИБНР.

Модел:

Дел 1: Bornhuetter-Ferguson (BF)

Претпоставки: Развојни фактори:

1. Тежински развојни фактори со сите години на настан.
2. На проценетите развојни фактори од точка 1 вградена е функција Sherman, моделирана без првиот развоен фактор.
3. Развојниот фактор 0 е избран како тежински просек од сите години настан со исклучок на годината на настан 2020 конзистентно со претходниот период.

4. Априори BF коефициенти: За сите години на настан: 52%. Овој коефициент, видно од анализата на пријавените коефициенти на штета е поставен на прудентно ниво со цел ИБНР-от да опфати и резерва за директни трошоци за обработка на штети кои не се алоцираат директно на штетите.

На ваков начин добиен е преоден ИБНР како разлика од преодните конечни штети со вкупните ликвидирани износи заклучно до 31.12.2024 година и намалениот РБНС (за двете штети) со состојба на 31.12.2024 година.

Дел 2: Вградување експоненцијална распределба на непријавениот коефициент на штета добиен во дел 1.

Бидејќи сите модели на триангулација на штети (особено во случаи кога не е модифициран РБНС) на одредени периоди генерираат негативни ИБНР за скори години на настан што е спротивно на очекувањето за ризици со долга опашка, со цел надминување на овој ефект на методите на триангулација, негативните ИБНР-и делумно се зголемуваат за РБНС за големи штети и последователно добиените непријавени коефициенти на штета се моделираат со експоненцијална распределба.

Конечно, непријавениот коефициент на штета избран е земајќи го предвид моделот од експоненцијалната распределба.

Дополнително на сето ова во моделот е имплементиран уште еден механизам кој има за цел да обезбеди постепено отпуштање на имплементираните маргини (доколку се реални), а од друга страна да превенира предвремено отпуштање на маргините во периодот во кој се очекува задоцнета пријава на големи штети (период од 4 години). Така, на годишната пресметка не е дозволено намалување на ултимативните штети по година на настан за одреден процент. Овој процент за секоја година на настан се определува на основа на анализа на маргината што ја содржи ултимативниот коефициент добиен со претходната пресметка со ултимативниот коефициент добиен со тековната пресметка. Годишите на настан за кои е заклучена поголема маргина „се отпуштаат“ со поголем процент и обратно. Така, со состојба на 31.12.2024, избраниот процент за отпуштање на маргината, по години на настан е: 2021-2%, 2022-4% и 2023-0%.

Моделот за процена на нето резервите за штети е аналоген на погоре опишаниот така што:
За годините на настан 2011-2020:

- Основа: Триаголник со ликвидирани штети помали од 6.150.000 денари (вишокот е отстранет од триаголникот за сите години на настан), со вклучени директни трошоци за обработка на штети, сегментиран на година на настан на штета/ година на ликвидација, за период од 2011 година. Аналогно РБНС е составен само од ретенцијата на штетите до 6.150.000 денари;
- Априори BF коефициентот на штета е поставен на 49%;
- ИБНР – дел во реосигурување за годините на настан пред 2016 година е поставен на 0, бидејќи друштвото заклучно до 2015 година има самопридржај од 350.000 евра, за годините на настан 2017-2020 е земен како разлика од бруто проценетиот износ со нето проценетиот износ.
- Во последниот механизам дозволено е намалување на ултимативниот коефициент на штети на аналоген начин како и во случајот на бруто резервата за штети.

За годините на настан 2021-2023:

Бидејќи друштвото во 2021 година го зголемило самопридржајот на 150.000 евра (од претходните 100.000 евра), за целите на процена на ИБНР за годините на настан 2021 до 2024 применет е претходно опишаниот метод за процена на нето ИБНР за годините на настан 2011-2020 со таа разлика што во овој случај основа за процена е триаголник со ликвидирани штети помали од 9.000.000 денари (вишокот е отстранет од триаголникот за сите години на настан), со вклучени директни трошоци за обработка на штети, сегментиран на година на настан на штета/ година на ликвидација, за период од 2011 година. Аналогно РБНС е составен само од ретенцијата на штетите до 9.000.000 денари; Дозволенiot пад на коефициентот на штети за годината на настан е аналогно како кај бруто резервата за штети.

Класа 13: Општо осигурување од одговорност

За ова портфолио со 31.12.2024 година ИБНР е поставен на 200.000 денари во форма на маргина, непроменето во однос на претходниот период. Вообичаено моделите на триангулација генерираа негативен ИБНР што е очекувано имајќи ги предвид малите штети кои брзо се пријавуваат и решаваат во оваа класа на осигурување. Со состојба на 31.12.2024 година, со користење на аналогни модели генериран е ИБНР во интервалот до 110.000 денари.

Класа 18: Осигурување на туристичка помош

Заклучно со 31.12.2022, класичните методи на триангулација на штети, генерираа негативен ИБНР за оваа класа на осигурување. Со 31.12.2023 со примена на метод BF на триаголник со ликвидирани штети генериран е позитивен износ на ИБНР со големина од 2.156.078 денари.

Со 31.12.2024 со примена на модел конзистентен со претходниот период, се генерира ИБНР кој е помал од вообичаената маргина која ја издвојуваме. Оттука со оваа состојба, повторно ИБНР е издвоен со големина од 2.156.078 денари.

6.3.3. Резерви за повторно отворени штети

Резервите за повторно отворени штети Друштвото за осигурување ги регистрира како:

а) нови ☒ б) развој на постојните

Резервите за повторно отворени штети, односно резервите за штети кои ќе бидат повторно отворени се вклучени во резервите за настанати и пријавени штети, односно во резервите за настанати но непријавени штети.

☒ а) Да ☐ б) Не

6.3.4. Резерви за трошоци за обработка на штети

Резервите за директни трошоци за обработка на штети се интегрален дел од резервите за настанати и пријавени штети и резервите за настанати но непријавени штети.

☒ а) Да ☐ б) Не

Најголемиот дел од директните трошоци за обработка на штети друштвото ги алоцира на штетите и овие трошоци се нивни составен дел. Соодветно, друштвото издвојува и резерви за директни трошоци за обработка на штети. Исклучок од ова правило се контата:

- 4001 – Трошоци за обработка и исплата на штети
- 40010 - Трошоци за вештачење на штети

- 40011 - Адвокатски услуги по штети
- 40019 - Др. трошоци поврз. со обраб. и исплата на штети

Трошоците од овие конта, со клучеви се додаваат на бруто исплатените (ликвидирани) штети, по класи на осигурување и за истите друштвото не издвојува РБНС. Овој факт е земен предвид при изборот на претпоставките при процена на ИБНР-от, со цел истите да вклучуваат маргина за покрите на овие идни трошоци. Сепак, директните трошоци за обработка на штети кои не се алоцираат на ниво на штета не се значителни и истите во 2024 година изнесуваат 0,8% од вкупните бруто исплатени штети (вклучително и директни трошоци кои се алоцираат на штета) и за споредба, истите изнесуваат помалку од една половина од наплатените регресни побарувања за соодветниот период.

Износот на резервите за индиректни трошоци за обработка на штети претставува 3,6% од збирот на резервите за настанати и пријавени штети и резервите за настанати но непријавени штети. Овој процент се проценува еднаш годишно, на годишната пресметка на техничките резерви и се применува и три квартали во следната година.

За целите на процена на применетиот процент земено е предвид дека станува збор за износ на трошоци потребни за сервисирање на штетите во случај на престанок на работа на друштвото.

Моделот не е променет во однос на претходната година и вклучува процена на вкупниот број на штети, на основа на фактичкиот број на штети согласно искуството од работењето и се претпоставува дека истите ќе бидат решени во период од 2 години, од страна на 10 вработени. Направени се претпоставки за: просечната бруто плата на вработените, месечните трошоци за наем на канцеларија, како и одреден процент на фиксни трошоци за струја, вода, итн. Исто така, фиксен износ на трошок по штета претпоставен е и за директните трошоци кои не се алоцирани по штета и за кои не е издвоен РБНС. Истиот е проценет на основа на годишниот износ на овие трошоци и збирот од годишниот број на штети. Во однос на претходната процена претпоставено е зголемување на платите за вработените од 10%.

6.7. Run off анализа

Табела 2в - Run-off за вкупни штети (брuto)

		АО															
		незгода		каско моторни возила		имот вкупно		Вкупно		ЗАО		ЗК		општа одговорност		Вкупно	
		износ	%	износ	%	износ	%	износ	%	износ	%	износ	%	износ	%	износ	%
		01.1	01.2	03.1	03.2	89.1	89.2	10.1	10.2	1001.1	1001.2	1002.1	1002.2	13.01	13.02	0000.1	0000.2
31.12.2012	12	4.428.602	28,3%	10.264.641	39,5%	28.366.228	43,3%	70.655.525	28,7%	37.612.872	20,3%	33.903.065	56,4%	36.026.238	23,7%	148.972.802	29,4%
31.12.2013	13	3.797.530	27,7%	10.492.802	42,2%	18.108.406	59,8%	99.506.072	37,4%	49.567.044	25,4%	46.783.360	70,0%	55.485.629	33,9%	207.460.738	40,0%
31.12.2014	14	7.723.775	52,0%	12.827.373	46,8%	6.580.603	18,7%	100.133.595	38,7%	54.691.927	29,0%	45.095.466	64,9%	100.590.782	50,3%	229.342.202	42,5%
31.12.2015	15	4.169.825	24,7%	14.399.056	64,8%	13.359.284	34,5%	102.196.400	36,6%	65.733.272	33,0%	35.861.476	45,2%	89.487.532	50,7%	224.914.963	41,8%
31.12.2016	16	5.579.727	32,8%	-92.686	-0,6%	10.665.061	35,9%	98.207.158	30,6%	72.787.331	33,6%	31.442.154	31,5%	79.930.924	51,3%	196.211.207	36,0%
31.12.2017	17	1.791.402	12,5%	2.422.711	8,8%	-5.996.603	-19,2%	26.833.399	9,0%	57.746.325	28,6%	-26.949.128	-29,1%	34.244.291	60,5%	59.164.092	13,7%
31.12.2018	18	-630.123	-4,2%	896.898	4,1%	-9.968.526	-56,6%	-18.300.999	-6,2%	31.734.428	17,2%	-47.250.061	-45,0%	9.152.644	34,5%	-17.286.325	-4,5%
31.12.2019	19	-1.751.249	-11,5%	-5.272.615	-24,0%	287.509	1,4%	-34.463.770	-11,4%	20.536.720	10,7%	-50.638.222	-49,1%	14.602.064	73,5%	-24.543.378	-6,4%
31.12.2020	20	154.811	0,7%	-3.720.611	-13,4%	9.300.358	26,0%	13.897.543	4,4%	30.436.008	15,2%	-12.536.428	-11,2%	10.559.898	66,9%	33.116.038	7,8%
31.12.2021	21	3.560.644	19,6%	685.505	2,5%	2.574.159	8,9%	33.112.378	10,3%	42.389.808	21,1%	-10.160.998	-8,8%	3.635.878	50,9%	45.531.350	11,0%
31.12.2022	22	1.986.539	11,0%	-9.573.452	-23,9%	-7.680.457	-22,8%	73.860.243	20,4%	33.286.693	16,1%	41.868.668	27,4%	480.850	12,1%	66.809.833	13,9%
31.12.2023	23	-2.229.950	-14,8%	-3.946.844	-8,3%	5.739.724	13,6%	44.357.727	11,7%	5.013.578	2,4%	44.290.139	26,6%	189.700	5,2%	44.302.748	8,8%

Од анализата која ја спроведов, причини за негативниот run-off резултат во 2018 и 2019 година (кој е генериран главно од класата 10) покрај зголемен интензитет на штети за кои е активирано реосигурувањето се должи и на промена во искуството со штетите, односно зголемена просечна ликвидирана штета за годините на настан после 2018 година. Ова искуство од гледна точка на 2018 и 2019 е скоро невозможно да се предвиди на основа на претходното искуство, сепак маргините кои биле составен дел од резервите за штети го балансираше шокот и конечниот ран-офф е негативен во рамките на прифатливи граници при влошување на искуството по повеќе основи како што е случај во овие години. Почнувајќи од 2020 година, ова искуство веќе „му е познато на триаголникот“ и исто така преку изборот на претпоставките е земено како релевантно, поради што, како што и се очекуваше ран-офф резултатите се значително подобрени за последователните години, а со ослободување на маргините кои се содржани во проценетиот ИБНР.

Бруто ран-офф за останатите класи на осигурување (освен класа 10) е негативен за состојбата на 31.12.2022. Главни генератори се каско и имотно осигурување. Во каско осигурување главната причина е над претпоставената инфлација (иако истата беше експлицитно земена предвид при процената на резервата за штети со состојба на 31.12.2022), но исто така и поголемата фреквенција на штети од околу 3 милиони денари. Во имотно осигурување, причината е една штета од полиса склучена во 2016 година со година на настан 2017 година. Судска постапка е отворена по подолг период и РБНС за оваа штета изнесува 4,6 милиони денари на 31.12.2022 година, а со состојба на 31.12.2024 е 8,9м денари. Исто така за негативниот ран-офф во 2022 година, придонесува и негативниот ран-офф за ИБНР за осигурувањето на животни, што е коригирано со новиот модел за процена на ИБНР во имотно осигурување со кој ИБНР за осигурувањето на животни се проценува посебно.

Вкупниот нето ран-офф резултат на друштвото од гледна точка на 31.12.2024 година е позитивен за сите состојби. Позитивен е и нето ран-офф резултатот за класата 10.

7) Реосигурување и соосигурување

7.1. Реосигурување

Друштвото за деловната 2024 година склучило договори за реосигурување согласно програмата за реосигурување, и со тоа обезбедило пренос на реосигурување на ризиците кои го надминуваат сопствениот капацитет согласно табелата за максимално покритие.

Табела 8

Годишен коефициент на штети		Коефициент на штети со ефект на реосигурување	Коефициент на штети без ефект на реосигурување
незгода	01	40,9%	40,7%
здравствено	02	79,0%	79,0%
каско моторни возила	03	71,5%	71,4%
каско пловни објекти	06	99,9%	99,1%
карго	07	6,9%	7,9%
имоти	89	47,6%	105,6%
АО	10	46,8%	42,8%
одговорност пловни објекти	12	0,0%	0,0%
општа одговорност	13	16,3%	8,9%
кредити	14	0,0%	13,3%
гаранции	15	0,0%	0,0%
финансиски загуби	16	26,0%	0,2%
туристичка помош	18	72,3%	71,9%
ВКУПНО	0000	55,0%	62,6%

Во класата 02 друштвото бележи значително неповолен коефициент на штета. Оваа класа на осигурување учествува со 9,5% во портфолиото на друштвото и истата е во процес на раст и развој, поради што резултатите се следат и друштвото презема мерки за подобрување на истите.

Неповолниот коефициент на штета во класа 03 се должи на инфлацијата на штети, како и негативното искуство со САТ настан од 24.6.2023 година и од 23.6.2024 година во овој период. Друштвото ги следи резултатите и презема мерки за подобрување на истите.

Значително неповолниот коефициент на штета во класа 06 се должи на една штета со година на настан 2024. Оваа класа на осигурување учествува со 0,1% во портфолиото на Друштвото.

Во класата на имотно осигурување во овој период има негативно искуство со големи штети со година на настан од 2024 (договорувач ХИТ 73 – штета од пожар со износ од 157 милиони денари и договорувач Фибернет – штета од поплава со износ од 25 милиони денари денари). Со исклучување на овие штети, коефициентот на штети без ефект на реосигурувањето изнесува 35,6%.

Значително неповолниот коефициент на штета во класа 18 се должи на пет штети со година на настан во 2024 година.

8) Потребно ниво на маргина на солвентност и гарантен фонд

Пресметката на потребното ниво на маргината на солвентност, гарантниот фонд и капиталот е направена согласно Законот, Правилникот за пресметка на потребното ниво на маргина на солвентност и Правилникот за видовите и описот на ставките што ќе се земат предвид при пресметка на капиталот.

☒ а) Да б) Не

Потребното ниво на маргината на солвентност на 31.12.2024 година изнесува 204.138.658 денари и е поголема од износот на гарантниот фонд кој е во големина од 184.485.000 денари. Капиталот на друштвото изнесува 458.593.399 денари и суфицитот над законскиот минимум е во износ од 254.454.741 денари, со што друштвото го исполнува условот од член 75 став 1 и член 77 од Законот за супервизија на осигурување, односно капиталот на Друштвото е поголем од минималниот потребен капитал. Количникот на солвентност изнесува 225%.

Датум: 14.2.2025 година

Ivana
Todorov

Digitally signed
by Ivana Todorov
Date: 2025.02.14
09:40:56 +01'00'

ПРИЛОГ 2 – ГОДИШНА СМЕТКА

ЕМБС: 04778529

Целосно име: САВА осигурување а.д. Скопје

Вид на работа: 600

Тип на годишна сметка: Сметка за неживотно осигурување

Тип на документ: Годишна сметка

Година : 2024

Листа на прикачени документи:

Објаснувачки белешки и други прилози

Финансиски извештаи

Биланс на состојба

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
1	-- АКТИВА: А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (002+003)	9.200.976,00			11.142.951,00
3	-- Останати нематеријални средства	9.200.976,00			11.142.951,00
4	-- Б. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (005+008+009+010+011+012)	14.573.367,00			14.579.001,00
5	-- Недвижности (006+007)	4.408.501,00			4.327.771,00
7	-- Градежни објекти	4.408.501,00			4.327.771,00
8	-- Постројки и опрема	10.164.866,00			10.251.230,00
13	-- В.ВЛОЖУВАЊА (014+015+021+040)	1.302.803.265,00			1.361.114.260,00
14	-- I.ВЛОЖУВАЊА ВО МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА КОИ НЕ СЛУЖАТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА	148.438.171,00			146.257.708,00
15	-- II.ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВА ВО ГРУПА (016+017+018+019+020)	28.786.741,00			28.555.977,00
16	-- Вложувања во акции, удели и сопственички хартии од вредност во подружници	12.300.000,00			12.300.000,00
17	-- Вложувања во акции, удели и сопственички хартии од вредност во придружени друштва и заеднички контролирани друштва	16.486.741,00			16.255.977,00
21	-- III.ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА (022+034+035)	1.125.578.353,00			1.186.300.575,00
22	-- Вложувања во хартии од вредност (023+026+030)	894.002.172,00			926.026.389,00
26	-- Вложувања во хартии од вредност расположиви за продажба (027+028+029)	894.002.172,00			926.026.389,00
27	-- Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	277.256.586,00			146.747.926,00
28	-- Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	481.552.416,00			688.508.274,00
29	-- Акции, удели и останати сопственички инструменти	135.193.170,00			90.770.189,00
35	-- Депозити, заеми и останати пласмани (036+037+038+039)	231.576.181,00			260.274.186,00
36	-- Депозити	231.576.181,00			260.274.186,00
42	-- Д. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ (043+044+045+046+047+048+049)	116.785.910,00			216.847.241,00

43	-- Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за преносни премии	29.976.155,00			29.161.402,00
46	-- Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети	84.037.741,00			182.683.810,00
47	-- Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за бонуси и попусти	2.772.014,00			5.002.029,00
50	-- Ѓ.ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА	1.200.527,00			1.314.294,00
51	-- Е.ПОБАРУВАЊА (052+056+057)	306.879.564,00			372.078.955,00
52	-- I.ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (053+054+055)	256.326.141,00			287.678.239,00
53	-- Побарувања од осигуреници	250.458.755,00			281.870.763,00
54	-- Побарувања од застапници и од посредници	5.867.386,00			5.807.476,00
56	-- II.ПОБАРУВАЊА ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ	12.565.024,00			39.676.730,00
57	-- III.ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (058+059+060+061)	37.988.399,00			44.723.986,00
58	-- Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	12.624.131,00			12.624.466,00
59	-- Побарувања по основ на вложувања	1.499.635,00			1.873.975,00
60	-- Тековни даночни средства	9.962.440,00			8.495.543,00
61	-- Останати побарувања	13.902.193,00			21.730.002,00
62	-- Ж.ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	18.205.210,00			24.316.517,00
65	-- И. ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ(АВР)	48.513.380,00			57.506.986,00
66	-- ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА (001+004+013+041+042+050+051+062+063+064+065)	1.818.162.199,00			2.058.900.205,00
67	-- Ј. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА – АКТИВА	42.802.196,00			48.879.231,00
68	-- ПАСИВА: А. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (069+070-071-072+073+074+079-080+081-082)	473.234.763,00			505.513.389,00
69	-- I. ОСНОВНА ГЛАВНИНА	234.072.672,00			234.072.672,00
73	-- V. РЕВАЛОРИЗАЦИОНА РЕЗЕРВА	-7.188.671,00			-9.149.692,00
74	-- VI. РЕЗЕРВИ (075+076+077+078)	90.232.905,00			92.717.070,00
75	-- Законски резерви	90.232.905,00			92.717.070,00
79	-- VII. АКУМУЛИРАНА ДОБИВКА	148.665.362,00			152.776.756,00
81	-- IX. ДОБИВКА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	7.452.495,00			35.096.583,00
86	-- В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (087+088+089+090+091+092)	1.126.618.431,00			1.310.235.520,00
87	-- Бруто резерви за преносни премии	594.065.341,00			649.393.862,00
89	-- Бруто резерви за штети	526.599.826,00			653.724.280,00
90	-- Бруто резерви за бонуси и попусти	5.953.264,00			7.117.378,00
94	-- Д. РЕЗЕРВИРАЊА ЗА РИЗИЦИ И НЕИЗВЕСНОСТИ (095+096)	23.747.744,00			28.727.486,00
95	-- Резервирања за пензиски планови, отпремнини и слични обврски кон вработените	23.747.744,00			28.727.486,00
97	-- Ѓ.ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ	423.575,00			411.359,00
99	-- Ж. ОБВРСКИ (100+104+105)	157.270.535,00			173.925.852,00
100	-- I. ОБВРСКИ ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (101+102+103)	82.647,00			82.622,00
101	-- Обврски спрема осигуреници	82.645,00			82.621,00
103	-- Останати обврски од непосредни работи на осигурување	2,00			1,00
104	-- II. ОБВРСКИ ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ	19.948.056,00			37.362.646,00
105	-- III. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ (106+107+108+109+110)	137.239.832,00			136.480.584,00

106	-- Обврски по основ на финансиски вложувања	80.623.173,00			80.623.173,00
107	-- Останати обврски од непосредни работи на осигурување	21.902.592,00			15.058.966,00
108	-- Обврски кон вработените	25.799.611,00			27.095.804,00
109	-- Тековни даночни обврски	2.025.399,00			3.782.579,00
110	-- Останати обврски	6.889.057,00			9.920.062,00
112	-- S. ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ НА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПВР)	36.867.151,00			40.086.599,00
113	-- ВКУПНА ПАСИВА: ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ (068+085+086+093+094+097+098+099+111+112)	1.818.162.199,00			2.058.900.205,00
114	-- И.ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА ПАСИВА	42.802.196,00			48.879.231,00

Биланс на успех

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
201	-- А. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (202+211+234+235)	1.111.788.749,00			1.241.227.030,00
202	-- I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА) (203+204+205-206-207-208+209+210)	1.047.662.211,00			1.162.836.633,00
203	-- Бруто полисирана премија за осигурување	1.258.025.842,00			1.371.245.205,00
207	-- Бруто полисирана премија пренесена во реосигурување/ретроцесија	138.509.811,00			152.265.298,00
208	-- Промена во резервата за преносна премија	84.901.270,00			55.328.521,00
210	-- Промена во бруто резервата за преносна премија-дел за реосигурување	13.047.450,00			-814.753,00
211	-- II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА (212+219+228)	30.470.696,00			45.475.521,00
219	-- Приходи од останати вложувања (220+221+222+223+224)	30.287.366,00			38.334.877,00
220	-- Приходи од камати	25.841.275,00			34.413.457,00
221	-- Приходи по основ на курсни разлики	1.675.085,00			1.306.361,00
224	-- Реализирани добивки (капитална добивка) од продажба на вложувања (225+226+227)	2.771.006,00			2.615.059,00
225	-- Финансиски вложувања расположливи за продажба	2.771.006,00			2.615.059,00
228	-- Останати приходи од вложувања (229+233)	183.330,00			7.140.644,00
229	-- Приходи од вложувања во материјални средства кои не служат за вршење на дејноста (230+231+232)				6.953.276,00
232	-- Приходи од наемнини од вложувања во материјални средства кои не служат за вршење на дејноста				6.953.276,00
233	-- Останати приходи од вложувања	183.330,00			187.368,00
234	-- III. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО-ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	26.911.265,00			24.457.217,00
235	-- IV. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ И ДРУГИ ПРИХОДИ	6.744.577,00			8.457.659,00

236	-- Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (237+245+255+258+261+280+298+301)	1.102.617.738,00			1.201.462.308,00
237	-- I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) (238-239-240-241+242-243-244)	536.406.972,00			612.070.794,00
238	-- Бруто исплатени штети	561.015.956,00			676.009.609,00
239	-- Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	9.493.924,00			12.008.571,00
241	-- Бруто исплатени штети-дел за реосигурување/ретроцесија	24.377.785,00			80.408.628,00
242	-- Промени во бруто резервите за штети	28.641.896,00			127.124.454,00
244	-- Промени во бруто резервите за штети-дел за реосигурување	19.379.171,00			98.646.070,00
245	-- II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ) (246+249+252)	-200.386,00			-1.065.901,00
252	-- Промени во останати технички резерви, нето од реосигурување (253-254)	-200.386,00			-1.065.901,00
253	-- Промени во останати бруто технички резерви	718.051,00			1.164.114,00
254	-- Промени во останати бруто технички резерви- дел за соосигурување и реосигурување	918.437,00			2.230.015,00
258	-- IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (259+260)	40.158.068,00			41.421.090,00
259	-- Трошоци за бонуси (кои зависат од резултатот)	5.573.263,00			5.725.568,00
260	-- Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)	34.584.805,00			35.695.522,00
261	-- V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО (262+267)	457.136.090,00			484.972.906,00
262	-- Трошоци за стекнување на осигурувањето (263+264+265+266)	282.250.244,00			288.955.080,00
263	-- Провизија	103.614.953,00			116.531.477,00
264	-- Останати трошоци	33.171.430,00			26.723.331,00
265	-- Промена во одложените трошоци за стекнување	-5.204.618,00			-9.670.780,00
266	-- Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа	150.668.479,00			155.371.052,00
267	-- Административни трошоци (268+269+275+276)	174.885.846,00			196.017.826,00
268	-- Амортизација и вредносно усогласување (обезвреднување) на материјалните и нематеријалните средства кои служат за вршење на дејноста	6.430.606,00			5.921.093,00
269	-- Трошоци за вработените (270+271+272+273+274)	72.584.392,00			80.406.564,00
270	-- Плати и надоместоци	41.062.809,00			45.670.737,00
271	-- Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	3.756.142,00			4.205.380,00
272	-- Придонеси од задолжително социјално осигурување	17.066.241,00			19.055.953,00
273	-- Трошоци за дополнително пензиско осигурување за вработени	4.680.188,00			5.020.271,00
274	-- Останати трошоци за вработените	6.019.012,00			6.454.223,00
275	-- Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност со сите давачки	11.044.144,00			13.483.549,00

276	-- Останати административни трошоци (277+278+279)	84.826.704,00			96.206.620,00
277	-- Трошоци за услуги	57.973.934,00			72.863.333,00
278	-- Материјални трошоци	10.043.438,00			9.322.965,00
279	-- Трошоци за резервирања и останати трошоци од работењето	16.809.332,00			14.020.322,00
280	-- VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА (281+287)	2.496.008,00			7.153.147,00
287	-- Расходи од останати вложувања (288+289+290+291+294+295)	2.496.008,00			7.153.147,00
288	-- Расходи за камати	679.672,00			3.447.903,00
289	-- Расходи за курсни разлики	1.684.266,00			1.524.088,00
295	-- Останати расходи од вложувања (296+297)	132.070,00			2.181.156,00
296	-- Амортизација на вложувањата во материјални средства кои не служат за вршење на дејноста	132.062,00			2.180.463,00
297	-- Загуби од обезвреднување на вложувањата и останати расходи од вложувања	8,00			693,00
298	-- VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО-ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ (299+300)	44.341.182,00			46.110.077,00
300	-- Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување	44.341.182,00			46.110.077,00
301	-- VIII. ОСТАНАТИ РАСХОДИ (302+303)	22.279.804,00			10.800.195,00
302	-- Загуби поради обезвреднување на побарувања по основ на премија за осигурување	4.920.873,00			5.187.214,00
303	-- Останати финансиски и други расходи	17.358.931,00			5.612.981,00
306	-- Добивка за деловната година (201+304) – (236+305)	9.171.011,00			39.764.722,00
310	-- Добивка пред оданочување (306+308) или (306-309)	9.171.011,00			39.764.722,00
312	-- Данок на добивка	1.718.516,00			4.668.139,00
315	-- ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДАНОЧУВАЊЕ (310-312+313-314)	7.452.495,00			35.096.583,00
317	-- Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	232,00			218,00
318	-- Број на месеци на работење (во апсолутен износ)	12,00			12,00
329	-- Добивка за годината	7.452.495,00			35.096.583,00
348	-- Вкупна сеопфатна добивка за годината (329+346) или (346-330)	7.452.495,00			35.096.583,00

Државна евиденција

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
613	-- Набавна вредност на компјутерскиот софтвер развиен за сопствена употреба	160.284.280,00			165.090.879,00
615	-- Акумулирана амортизација на компјутерскиот софтвер развиен за сопствена употреба	151.083.304,00			153.947.929,00

616	-- Сегашна вредност на компјутерскиот софтвер развиен за сопствена употреба(< или = АОП 003 од БС)	9.200.976,00			11.142.951,00
625	-- Набавна вредност на градежни објекти	5.851.577,00			5.851.577,00
627	-- Акумулирана амортизација на градежни објекти	1.443.076,00			1.523.806,00
628	-- Сегашна вредност на градежни објекти(< = АОП 007 од БС)	4.408.501,00			4.327.771,00
629	-- Набавна вредност на постројки и опрема	19.374.546,00			18.993.125,00
630	-- Акумулирана амортизација на постројки и опрема	17.078.703,00			16.919.815,00
632	-- Сегашна вредност на постројки и опрема(< = АОП 008 од БС)	2.295.843,00			2.073.310,00
633	-- Набавна вредност на информациска и телекомуникациска опрема	2.053.190,00			2.053.190,00
635	-- Акумулирана амортизација на информациска и телекомуникациска опрема	2.039.369,00			2.052.359,00
636	-- Сегашна вредност на информациска и телекомуникациска опрема(< = АОП 008 од БС)	13.302,00			831,00
637	-- Набавна вредност на компјутерска опрема	26.347.491,00			27.923.945,00
639	-- Акумулирана амортизација на компјутерска опрема	23.459.889,00			24.502.669,00
640	-- Сегашна вредност на компјутерска опрема(< = АОП 008 од БС)	2.887.602,00			3.421.276,00
656	-- Краткорочни депозити(< или = АОП 036 од БС)	231.486.788,00			36.540.684,00
657	-- Долгорочни депозити(< или = АОП 036 од БС)				223.641.504,00
671	-- Парични средства во банка и во благајна(< или = АОП 062 од БС)	18.205.210,00			24.316.517,00
676	-- Обврски по однос на останати земени заеми и кредити (АОП 677+678)(< или = АОП 106 од БС)				80.623.173,00
678	-- долгорочни				80.623.173,00
682	-- Обврски спрема добавувачи(< или = АОП 110 од БС)	6.889.057,00			9.920.062,00
683	-- Приходи по основ на провизија од реосигурување и учество во добивка(< или = АОП 234 од БУ)	26.911.265,00			24.457.217,00
684	-- Трошоци од услуги на физички лица кои не вршат дејност(= АОП 275 од БУ)	11.044.144,00			13.483.549,00
685	-- Трошоци за наемнини(< или = АОП 277 од БУ)	15.538.303,00			20.646.490,00
686	-- Трошоци за банкарски услуги(< или = АОП 277 од БУ)	5.098.617,00			5.611.606,00
687	-- Трошоци за премии за осигурување(< или = АОП 277 од БУ)	314.385,00			1.197.417,00
688	-- Трошоци телекомуникациски и транспортни услуги(< или = АОП 277 од БУ)	7.899.510,00			7.000.075,00
689	-- Трошоци за услуги за одржување(< или = АОП 277 од БУ)	5.181.328,00			9.213.528,00
690	-- Трошоци за маркетинг, репрезентација, спонзорства и даноци(< или = АОП 277 од БУ)	35.522.758,00			29.496.932,00
691	-- Трошоци за останати услуги(< или = АОП 277 од БУ)	21.203.283,00			20.010.147,00
693	-- Трошоци за канцелариски и потрошен материјал (< или = АОП 278 од БУ)	3.494.387,00			4.254.431,00

694	-- Трошоци за комунални услуги (струја, вода и сл.) (< или = АОП 278 од БУ)	4.465.238,00			2.951.408,00
695	-- Трошоци за печатење обрасци (< или = АОП 264 од БУ)	387.180,00			196.293,00
697	-- Трошоци за весници и списанија (< или = АОП 278 од БУ)	191.489,00			189.352,00
698	-- Отпис на ситен инвентар (< или = АОП 278 од БУ)	629.315,00			609.591,00
699	-- Трошоци за потрошено гориво (< или = АОП 278 од БУ)	1.139.763,00			1.135.657,00
700	-- Останати материјални трошоци (< или = АОП 278 од БУ)	123.246,00			182.526,00
701	-- Трошоци за резервирања(< или = АОП 279 од БУ)	7.391.953,00			4.152.572,00
702	-- Трошоци за придонеси и членарина (< или = АОП 279 од БУ)	278.643,00			350.664,00
703	-- Трошоци по основ на надоместоци за службени патувања и патни трошоци(< или = АОП 279 од БУ)	3.270.754,00			3.738.935,00
704	-- Трошоци по основ на надоместоци на членови на органи на управување(< или = АОП 279 од БУ)	314.620,00			715.584,00
705	-- Трошоци за стручно усовршување(< или = АОП 279 од БУ)	755.600,00			1.356.470,00
707	-- Трошоци за ревизија(< или = АОП 279 од БУ)	1.897.551,00			1.952.133,00
708	-- Трошоци за стипендии и награди на ученици и студенти(< или = АОП 279 од БУ)	85.626,00			51.283,00
709	-- Трошоци за даноци и придонеси(< или = АОП 279 од БУ)	7.643.421,00			162.176,00
710	-- Останати трошоци од работењето(< или = АОП 279 од БУ)	2.050.198,00			2.031.402,00
712	-- Просечен број на вработени врз основа на состојбата на крајот на месецот	232,00			218,00

Структура на приходи по дејности

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
4491	- 64.990 - Други финансиско-услужни дејности, освен осигурување и пензиски фондови, н.д.м.				53.933.180,00
4493	- 65.120 - Неживотно осигурување				1.187.293.850,00

Изјавувам, под морална, материјална и кривична одговорност, дека податоците во годишната сметка се точни и вистинити.

Податоците од годишната сметка се во постапка на доставување, која ќе заврши со одлука (одобрување/одбивање) од страна на Централниот Регистар.